

دا

ولي

وشول؟

خدای

خه

کوي؟

دا
ولي
وشول؟

خدای
خه

کوي؟
پېني کنیډي

ريښتيني اړيکې خپرندويه اداره

دا ولي وشول؟

خدای څه کوي؟

د چاپ حق © ۲۰۱۵ د ډېني کنډي له خوا، د پوښ ډيزاين د جينو مورو له خوا جوړ شوی.

د سپېڅلي کتاب ټولې حوالې، پرته له هغو چې په بل ډول څرگندي شوې وي، د سپېڅلي کتاب د کينګ جېمز له نسخې څخه اخيستل شوې دي.

هغه نښه شوې د سپېڅلي کتاب حوالې چې (اين اي ايس بي) پرې ليکل شوي، د نيو امريکن سټنډرډ بايبل® څخه اخيستل شوې دي، چې د لاکمن فاؤنډېشن له خوا يې د چاپ حق © ۱۹۶۰، ۱۹۶۲، ۱۹۶۳، ۱۹۶۸، ۱۹۷۱، ۱۹۷۲، ۱۹۷۳، ۱۹۷۵، ۱۹۷۷، ۱۹۹۵ دی. د اجازې له مخې کارول شوې دي. www.Lockman.org

هغه نښه شوې د سپېڅلي کتاب حوالې چې (اين سي وي) پرې ليکل شوي، د سپېڅلي کتاب، نيو سېنچري ورژن، څخه اخيستل شوې دي، چې د ورډ پبلشېنگ، ډالاس، ټېکساس ۷۵۰۳۹ له خوا يې د چاپ حق © ۱۹۸۷، ۱۹۸۸، ۱۹۹۱ دی. د اجازې له مخې کارول شوې دي.

هغه نښه شوې د سپېڅلي کتاب حوالې چې (اين اېل ټي) پرې ليکل شوي، د سپېڅلي کتاب، نيو لېوېنگ ټرانزېشن، څخه اخيستل شوې دي، چې د ټېنډل هاوس فاؤنډېشن له خوا يې د چاپ حق © ۱۹۹۶، ۲۰۰۴، ۲۰۰۷ دی. د ټېنډل هاوس پبلشرز، اېنک، کارول سټريم، الينوي ۶۰۱۸۸، په اجازه کارول شوې دي. ټول حقوق خوندي دي.

هغه نښه شوې د سپېڅلي کتاب حوالې چې (ټي اېل بي) پرې ليکل شوي، د لېوېنگ بايبل څخه اخيستل شوې دي، چې د ټېنډل هاوس پبلشرز، اېنک، کارول سټريم، الينوي ۶۰۱۸۸، له خوا يې د چاپ حق © ۱۹۷۱ دی. د اجازې له مخې کارول شوې دي. ټول حقوق خوندي دي.

هغه نښه شوې د سپېڅلي کتاب حوالې چې (اين آي وي) پرې ليکل شوي، د سپېڅلي کتاب، نيو انټرنېشنل ورژن®، اين آي وي®، څخه اخيستل شوې دي. د چاپ حق © ۱۹۷۳، ۱۹۷۸، ۱۹۸۴، ۲۰۱۱ د بايبلېکا، اېنک. ټي اېم له خوا دی، او د زونډروان په اجازه کارول شوی دی. په ټوله نړۍ کې ټول حقوق خوندي دي. www.zondervan.com

هغه نښه شوې د سپېڅلي کتاب حوالې چې (اېم پي) پرې ليکل شوي، د امپلېفايډ بايبل څخه اخيستل شوې دي، چې د لاکمن فاؤنډېشن له خوا يې د چاپ حق © ۱۹۵۴، ۱۹۵۸، ۱۹۶۲، ۱۹۶۴، ۱۹۶۵، ۱۹۸۷ دی. د اجازې له مخې کارول شوې دي.

هغه نښه شوې د سپېڅلي کتاب حوالې چې (جي-بي-فليپس) پرې ليکل شوي، د «نيو ټېسټمنټ ان موډرن انگلېش - جي-بي-فليپس» له بياکتل شوې نسخې څخه د سکرېبنر، چې د سايمن اېنډ شوسټر، اېنک. يوه څانګه ده، په اجازه بيا چاپ شوې دي.

د چاپ حق © ۱۹۵۸، ۱۹۶۰، ۱۹۷۲ د جي-بي-فليپس له خوا. ټول حقوق خوندي دي.

د اېکنيوېشنز پریس له خوا خپور شوی. نړيوال معياري کتاب شمېره: ۱۳: ۷-۲-۹۸۴۶۹۶۷-۰-۹۷۸

ډالۍ

دا کتاب د «په مسیح کې شتمنۍ» کورنۍ ته ډالۍ کېږي.

ستاسې له مینې، ملګرتیا، دعاګانو او ملاتړ پرته، دا کتاب هېڅکله ممکن نه شوای کېدای.

مننه.

زموږ دا تنده دې تلپاتې وده وکړي چې خدای لا ډېر په بشپړه توګه وپېژنو او هغه په لا ډېر سم ډول استازیتوب کړو.

د مطالبو فهرست

سريزه

لومړۍ برخه: د «ولي» او «څه» پوښتنو ته ځواب

- لومړۍ فصل: د «ولي» پوښتنه 8
- دوهم فصل: کړاو او لوی انځور 18
- درېيم فصل: د خدای مينه او زموږ حالات 26
- څلورم فصل: خدای له خپلو زامنو او لونیو سره مينه کوي 33
- پنځم فصل: د «څه» پوښتنه 39
- شپږم فصل: د «څه» پوښتنې سم ځواب 45
- اووم فصل: د يوسف کيسه 50
- اتم فصل: د موسی او د اسراییلو کيسه 56

دوهمه برخه: موږ باید څه وکړو او ولي؟

- نهم فصل: سمه غبرگون 65
- لسم فصل: د ستونزو په وړاندې سم چلند 72
- يوولسم فصل: غبرگون وښايي، په بېره غبرگون مه کوي 79
- پايله 85

سريزه

کله چې زموږ په ژوند کې ستونزې راپيدا کېږي، نو په طبيعي ډول دوه پوښتنې راپورته کېږي: دا ولې وشول؟ خدای څه کوي؟ که موږ د دغو پوښتنو سم ځوابونه پيدا نه کړو، نو زموږ سخت وختونه لا نور هم سختېږي. ناسم ځوابونه ګډوډي رامنځته کوي او د هغو ستونزو سربېره چې موږ ورسره مخ یو، لا ډېر عاطفي درد هم ورزياتوي.

خلک د هغو ستونزو له امله چې ورسره مخ کېږي، پر خدای غوسه او تريخ کېږي، او له دې مبارزې سره مخ کېږي چې یو مینه ناک خدای څنگه اجازه ورکولای شي چې داسې څه پېښ شي.

ځینې کسان په دې اندېښنه کې پاتې کېږي چې ایا خدای هغوی ازمويي او که غواړي هغوی ته څه ورزده کړي، او په بې قراری سره هڅه کوي پوه شي چې څښتن د دوی د دې کړاو له لارې کوم پیغام ورکوي.

نور بیا فکر کوي چې ایا د دوی حالت د خدای له خوا سزا ده، او په دې درد کې خورېږي چې دوی به داسې څه کړي وي چې له امله یې د داسې کړاو وړ ګرځېدلي دي.

خو د انجیل له مخې، مصیبت د خدای له خوا نه راځي. دا په دې زوال موندلې نړۍ کې د ژوند یوه برخه ده. که څه هم خدای د ژوند ستونزې نه پیلوي، خو بیا هم هغه له هغو څخه د نېکۍ لپاره کار اخلي او خپلې موخې د پوره کولو لپاره یې په کار اچوي.

په دې کتاب کې به موږ وڅېړو چې انجیل په دې اړه څه وايي چې بدې پېښې ولې رامنځته کېږي او خدای د سختو وختونو په منځ کې څه کوي، ترڅو وکولای شو دغو مهمو پوښتنو ته سم ځواب ورکړو. سم ځوابونه به له موږ سره مرسته وکړي چې د ژوند له مبارزو سره په داسې ډول مخ شو چې خدای ته درناوی وشي او موږ بیا ترلاسه کړو.

لومړۍ برخه

د «ولې» او «څه» پوښتنو ته ځواب

د «ولي» پوښتنه

کله چې له ناڅاپي مصيبت سره مخ کېږو، نو ښايي لومړنۍ پوښتنه چې خلک يې کوي دا وي چې دا ولي وشول؟ که څه هم د «ولي» پوښتنه کول يوه طبيعي غبرگون دی، خو دا تر ټولو غوره پوښتنه نه ده، ځکه چې دا زموږ پر خدای باور کمزوری کولای شي. که موږ په دې پوهېږو او که نه، کله چې موږ پوښتنه کوو چې «ولي»، نو په حقيقت کې دا څرگندوو چې زموږ د ستونزې د پېښېدو اجازه ورکولو سره خدای زموږ سره بې انصافي کړې ده.

موږ بايد زده کړو چې د داسې فکرونو پر وړاندې دروازه وتړو. دا ډول فکرونه په هماغه وخت کې پر څښتن زموږ باور کمزوری کوي چې موږ د مرستې لپاره تر بل هر وخت ډېر اړتيا لرو چې هغه ته مخ واړوو. که موږ دا ومانو چې زموږ د بدمرغه حالت تر شا په هر ډول د خدای لاس دی، نو بيا کله چې له هغه حالت سره مخ يو، څنگه کولای شو د هغه د مرستې په اړه ډاډه واوسو؟

په پای کې، د خدای پر وړاندې د ټولو تورونو تر شا شيطان دی، ځکه چې هغه غواړي پر خپل آسماني پلار زموږ تکيه کمزوري کړي. هغه له آدم او حوا سره هم همدا کار وکړ. هغه د څښتن پر وړاندې تور ولگاوه او هغوی يې دې ته وهڅول چې د خدای له حکم څخه سرغړونه وکړي. شيطان حوا ته وويل چې خدای هغې او آدم ته ځکه د نېکۍ او بدۍ د پوهې د ونې له مېوې څخه د خوړلو اجازه نه ورکوي چې غواړي له هغوی څخه يو څه پټ وساتي.

«تاسو به مړه نه شئ، که تاسو يې وخورئ»، مار په پټه وويل. «خدای پوهېږي چې په هغه ورځ چې تاسو يې وخورئ، ستاسو سترگې به پرانيستل شي. تاسو به د خدای په څېر شئ، د نېکۍ او بدۍ په پوهېدو سره، او په هر څه به پوهېږئ» (د پيداينست درېيم باب له ۴ څخه تر ۵ آيتونو پورې).

شیطان نن هم له خلکو سره همدا تگلاره کاروي. هغه د دې ادعا له لارې د خدای نېکي ننګوي چې د ژوند د ستونزو او کړاوونو تر شا د څښتن لاس دی. خو خدای هېڅکله ستاسې د کړاوونو سرچینه یا لامل نه دی.

د مصیبت په وخت کې دا پوښتنه کول غلط نه دي چې دا ولې وشول؟ خو تاسې باید وکولای شئ چې دې پوښتنې ته د سپېڅلي کتاب له مخې سم ځواب ورکړئ. که نه، نو تاسې به د شیطان د چلونو پر وړاندې بې دفاعه شئ.

ولې بدې پېښې رامنځته کېږي؟ غمجن، دردناک، ویجاړونکي او سخت حالتونه په هغې ځمکې کې د ژوند یوه برخه ده چې د گناه له امله زیانمنه شوې ده. د «ولې» پوښتنې همدا سم ځواب دی.

پر ځمکه یو لعنت

کله چې مور انجیل مطالعه کوو، نو وینو چې مرګ او فساد هغه وخت مخلوق ته داخل شول کله چې لومړي انسان گناه وکړه. خدای آدم ته حکم کړی و چې د منع شوي ونې مېوه ونه خوري، خو هغه له دې حکم څخه سرغړونه وکړه. د آدم د دې پرېکړې د انسانانو او ځمکې لپاره ژورې پایلې درلودې.

«کله چې آدم گناه وکړه، نو گناه ټول انسانیت ته داخله شوه. د هغه د گناه له لارې مرګ په ټوله نړۍ کې خپور شو، او له همدې امله هر څه زړېدل او په مړه کېدو شول» (د رومیانو پنځم باب ۱۲ آیت).

«خدای وفرمایل: ستا له امله، ای آدمه، ځمکه لعنتي شوه؛ ته به د خپل ټول ژوند په اوږدو کې په زحمت سره له هغې څخه خواړه ترلاسه کوي» (د پیدایښت درېیم باب ۱۷ آیت). «هغه به ستا لپاره اغزي او خارونه راشنه کړي، او ته به د پټي له حاصل څخه خواړه خوري. ته به د خپل ټول ژوند په اوږدو کې تر خپلې خولې خولې تویې کړې او د هغې د حاصل د ترلاسه کولو لپاره به زحمت گالي، تر هغې ورځې پورې چې مړ شي. بیا به هماغې خاورې ته بېرته ستنېږې چې له هغې څخه اخیستل شوی وي» (د پیدایښت درېیم باب له ۱۸ څخه تر ۱۹ آیتونو پورې).

د آدم د گناه له امله د مرګ لعنت ځمکې ته داخل شو او مادي نړۍ د زوال تابع شوه. د دې مانا دا ده چې که ته د پخلنځي پر مېز باندې یوه شفتالو مېوه کېږدې او همداسې یې پرېږدې، نو په پای کې به هغه خوسا شي. دا ځکه نه چې خدای شفتالو د خوسا کېدو لپاره پیدا کړي وو، بلکې د هغې لومړنۍ گناه د اغېزو له امله. د آدم او حوا گناه هغه طبیعي قوانین او بهیرونه فاسد کړل چې خدای د وخت په پیل کې رامنځته کړي وو.

د دې بدلون په پایله کې په ټوله نړۍ کې د فصلونو له منځه تلل، وچکالي، قحطي، ویجاړونکي توپانونه او زلزلې رامنځته شوې.

د آدم د نافرمانۍ اغېز پر انسانانو هم وشو او په انسانانو کې يې د گناهگار طبيعت رامنځته کړ (د روميانو پنځم باب ۱۹ آيت). پايلې يې ډېر ژر څرگندي شوې. د آدم او حوا مشر زوی قاين خپل ورور هابيل وواژه او بيا يې د هغه په اړه خدای ته دروغ وويل. د بدۍ پر لور دغه تمايل په هر راتلونکي نسل کې خپل ځان څرگندولو ته دوام ورکړ.

سربېره پر دې، کله چې آدم په ازمېښت کې ولوېد، نو پر ځمکه هغه واکمني چې خدای ورته ورکړې وه، شيطان ته يې وسپارله او په ځمکه کې يې د واکمنۍ نظام بدل کړ. شيطان د دې نړۍ خدای شو (د پيداينست لومړۍ باب له ۲۶ څخه تر ۲۸ آيتونو پورې؛ د لوقا څلورم باب ۴ آيت او د دوهم کورنټيانو څلورم باب ۴ آيت). له هغه وخت راهيسې هغه پر ځمکه گرځي، د نارينه وو او ښځينه وو د دې لپاره په لټه کې وي چې هغوی وغولوي او د خدای پر وړاندې په بغاوت کې يې د ځان پسې روان کړي، ترڅو هغوی له منځه يوسي (د لومړي پطرس پنځم باب ۸ آيت؛ د افسيانو شپږم باب له ۱۱ څخه تر ۱۲ آيتونو پورې).

د آدم د گناه په پايله کې ټول انسانان په يوې زوال موندلې نړۍ کې زېږي. د دې مانا دا ده چې موږ ټول هره ورځ له هغو بدلونونو سره مخ کېږو چې زموږ د لومړنيو مور او پلار د گناه له امله په مخلوق کې رامنځته شوي دي. وابنه، زوال، طبيعي ناوړينونه او مرگ اوس د ځمکې د اوسني حالت برخه دي. موږ فاني بدنونه لرو چې د ناروغۍ، زړښت او مرگ تابع دي. موږ له داسې خلکو سره په اړيکه کې يو چې بي عقلانه او گناهکاري پرېکړې کوي، او کېدای شي په مستقيم ډول زموږ پر ژوند منفي اغېز وکړي. د دغو ټولو لاملونو له امله پر دې ځمکه ژوند له زحمت څخه ډک شوی دی.

دا خدای دی که شيطان؟

د ډېرو خلکو دا تصور دی چې هر څه چې پېښېږي، يو څرگند او سمدستي لامل لري. يا خو خدای دا کړي وي او يا شيطان. خو ستونزمن حالات د خدای کار نه دي او لازمه نه ده چې هرومرو د شيطان کار هم وي. هغوی يوازې په هغې ځمکه کې د ژوند يوه برخه ده چې د گناه له امله لعنتي شوې ده.

خدای د ژوند ستونزې او ازمېښتونه نه طرحه کوي. موږ دا خبره د هغه څه له مخې پوهېږو چې عيسی موږ ته د خدای په اړه ښيي. کله چې موږ په نوي تړون کې پر ځمکه د عيسی د وخت کيسی، يعنې انجيلونه، لولو، نو وينو چې هغه د دې لپاره حالات نه رامنځته کول چې خلک وازمويي، او نه يې د دې لپاره ازمېښتونه او توپانونه رالېږل چې افرادو ته درس ورکړي يا هغوی پياوړي کړي. هغه د نارينه وو د تاديپ لپاره د گاپو يا د خړو د گاپو پېښې نه رامنځته کولې. هغه هېڅوک ناروغ نه کړل او نه يې له هغه چا سره د مرستې کولو څخه انکار وکړ چې د مرستې لپاره ورته راغلی و. که عيسی ستونزې نه رامنځته کوي، نو موږ پوهېږو چې آسماني پلار هم داسې نه کوي، ځکه چې عيسی هماغه څه کوي چې وينې خپل پلار يې کوي.

«عيسى وويل: په رښتيا، په رښتيا، زه تاسو ته وایم، زوی له خپل ځانه هېڅ نه شي کولای؛ هغه یوازې هغه څه کولای شي چې خپل پلار یې ویني چې کوي یې، ځکه هر څه چې پلار یې کوي، زوی یې هم کوي. ځکه چې پلار له زوی سره مینه لري او هر هغه څه چې خپله یې کوي، هغه ټولو ته زوی ته ښيي» (د یوحنا پنځم باب له ۱۹ څخه تر ۲۰ آیتونو پورې).

کله چې د عيسى شاگردانو له هغه څخه وغوښتل چې پلار ور وښيي، نو هغه ځواب ورکړ: «چا چې زه لیدلی يم، هغه پلار لیدلی دی» (د یوحنا څوارلسم باب ۹ آیت). عيسى هغوی ته پلار په دې ډول څرگند کړ چې د پلار خبرې یې وکړي او د پلار کارونه یې ترسره کړل، د هغه پلار په ځواک سره چې په هغه کې اوسېده. (د هغو موضوعاتو د بشپړ بحث لپاره چې له دغو خبرو څخه راپورته کېږي، زما کتاب «خدای ښه دی... او ښه یعنی ښه دی» ولولئ).

شیطان هم د هرې غمجنې پېښې لپاره په مستقیم ډول مسؤل نه دی. بېشکه، د کایناتو د لومړي سرغړونکي په توګه، چې آدم او حوا یې وهڅول ترڅو په ګناه کې ولوېږي، په دې نړۍ کې د دوزخ په څېر د کړاوونو او د زړه د درد تر شا په پای کې شیطان دی. خو هغه زموږ په ژوند کې هره ناوړه پېښه پخپله نه رامنځته کوي. انجیل هېڅ ځای له مسیحیانو څخه نه غواړي چې د شیطان له ځواک څخه ځان وساتي. بلکې موږ ته ښوونه کوي چې د هغه د ذهني چلونو په وړاندې هوښیار واوسو، ځکه چې هغه هڅه کوي د انسان پر چلند اغېز وکړي. شیطان د هغو انسانانو د زوال موندلې طبیعت له لارې کار کوي چې خپل ځانونه یې خدای ته نه دي سپارلي، او هغه د هغو خلکو په ذهنونو کې دروغ وایي چې د هغه له چلونو څخه ناخبره دي.

«هغه هماغه روح دی چې د هغو خلکو په زړونو کې کار کوي چې د خدای له اطاعت کولو څخه انکار کوي» (د افسیانو دوهم باب ۲ آیت).

«خو زه وېرېږم چې هسې نه ستاسو ذهنونه د مسیح په وړاندې له خپل رښتیني او پاک تسلیمې څخه واړول شي، لکه څنګه چې حوا د مار، یعنې شیطان، په بدو چلونو وغولېده» (د دوهم کورنتیانو یوولسم باب ۳ آیت).

«د خدای ټولې وسلې پر ځان وتړئ، ترڅو وکولای شئ د شیطان د چلونو پر وړاندې ټینګ ودرېږئ» (د افسیانو شپږم باب ۱۱ آیت).

ځینې شیان یوازې پېښېږي.

موږ باید پوه شو چې ډېر شیان یوازې همداسې پېښېږي. موږ مخکې یادونه کړې وه چې د آدم نافرمانۍ پر هغو طبیعي قوانینو او بهیرونو اغېز وکړ چې خدای د پېداښت پر مهال رامنځته کړي وو. که څه هم د ګناه د لعنت له امله دا قوانین بدل شوي دي، خو بیا هم خپل کار ته دوام ورکوي او کله ناکله د مصیبت او ویجاړۍ لامل ګرځي. د بېلګې په توګه:

• خدای د جاذبې ځواک د دې لپاره رامنځته کړ چې د انسانانو لپاره برکت وي. خو د جاذبې قانون ډېر ځله هغه وخت د تپي کېدو یا مرګ لامل ګرځي چې فاني بدنونه لرونکي انسانان د ناپوهۍ یا بې پروايۍ له امله له دې قانون څخه سرغړونه کوي. دا کار خدای نه دی کړی. دا کار شیطان نه دی کړی. دا ځکه پېښ شول چې په هغې ځمکه کې ژوند همداسې دی چې د ګناه له امله لعنتي شوي ده.

• خدای ونې د انسانانو لپاره د برکت په موخه پیدا کړې. خو لویې ونې کله ناکله د سختو توپانونو پر مهال راپرېځي او موټرونه او کورونه تر ځان لاندې راولي. ولې؟ ځکه ویجاړوونکي توپانونه، چې د فاسدو طبیعي بهیرونو پایله ده، هغه ونې راپرېباسي چې د ناروغۍ او زړښت له امله کمزوري شوي وي، او دا هم په مخلوق کې د مرګ د لعنت پایله ده. دا کار خدای نه دی کړی. دا کار شیطان نه دی کړی. دا یوازې په یوې زوال موندلې نړۍ کې د ژوند یوه برخه ده.

تاسې به خلک واورئ چې وايي: «په ژوند کې هېڅ تصادف نشته. هر څه د یوه دلیل لپاره پېښېږي.» دا خبرې کېدای شي عامې وي، خو رښتیا نه دي. د عیسی په وینا، ځینې شیان په حقیقت کې په تصادفي ډول هم پېښېږي. هغه دا خبره هغه وخت روښانه کړه چې د هغه سړي په اړه یې خبرې کولې چې د یوې خطرناکې لارې پر سفر د غلو له خوا پرې برید وشو. دوه مذهبي مشران د هغه تپي سړي له څنګ څخه تېر شول او هغه یې پرېښود، خو یو نېک سامري ودرېد او د هغه مرسته یې وکړه. پام وکړئ، کله چې عیسی دا پېښه بیانوله، هغه په ځانګړي ډول یوه خبره څرګنده کړه.

«یو سړی له اورشلیم څخه اریحا ته روان و، او د غلو لاس ته ورغی. هغوی یې جامې ترې وایستلې، هغه یې تپي کړ او نیم مړ یې پرېښود او لاړل. او په تصادف سره یو کاهن په هماغه لاره روان و؛ کله چې هغه یې ولید، نو د لارې بلې خوا ته واوښت او تېر شو» (د لوقا لسم باب له ۳۰ څخه تر ۳۱ آیتونو پورې).

پام وکړئ، عیسی وویل چې په هغه ورځ د هغه کاهن هلته موجودېدل په تصادف سره وو. نوی تړون په اصل کې په یوناني ژبه لیکل شوی و. هغه یوناني کلمه چې د «تصادف» په توګه ژباړل شوې ده، مانا یې «په ناڅاپي ډول» یا «په اتفاق سره» ده. «اوس په اتفاق سره یو کاهن په هماغه لاره روان و.» د ویسټر قاموس له مخې، اتفاق دې ته وايي چې دوه شیان په یوه وخت کې په ناڅاپي، ناپوهۍ یا غیر متوقع ډول پېښ شي. تصادف له دې سره تړاو لري چې پېښې په څه ډول رامنځته کېږي. دا د احتمال څرګندونه کوي.

که ته یوه سکه هوا ته پورته وغورځوي، نو امکان شته چې د هغې مخ پورته راولوېږي یا شا. ولې دوه بېلابېلې احتمالي پایلې شته؟ ډېر عوامل شته چې بدلېدای شي او پر وروستۍ پایلې اغېز کولای شي، په دې کې دا هم شامل دي چې سکه په څومره زور پورته وغورځول شوه، د پورته کېدو او بېرته راپرېوتلو پر مهال یې سرعت څومره و،

او د غورځولو پر وخت د هوا سرعت څومره و. که په دغو عناصرو کې هر یو حتی لږ څه بدل شي، نو پر وروستی پایلې به اغېز وکړي.

په هغې کیسه کې چې عیسیٰ بیان کړې، هم ډېر داسې عوامل وو چې د دې پېښې د رامنځته کېدو طریقه یې بدلولای شوه. که په دې کې شامل هر یو کس په بله ورځ سفر کړی وای، نو پایله به بدله شوې وای. که غلو د خلکو د برید لپاره بله لاره غوره کړې وای، نو په هغه ورځ به هلته هېڅ جرم نه وای شوی. که ټپي سړی په داسې کومه کنده کې لوېدلی وای چې له سړک څخه نه لیدل کېده، نو ښايي نېک سامري هغه نه وای لیدلی. که د کاهن یا سامري د خلکو د مرستې په اړه چلند بل ډول وای، نو دا پېښه به په بل ډول پای ته رسېدلې وای. همدا تصادف دی.

په هره ټاکلې شېبه کې پر پېښو ډېر بدلېدونکي عوامل اغېز کوي، لکه انتخابونه، وخت، چلند او د چاپېریال شرایط، چې دا یوازې څو بېلګې دي. له همدې امله، په دې ژوند کې ډېر شیان په تصادفي ډول پېښېږي. ډېرې پېښې ناڅاپي وي. ناڅاپي هغه څه ته ویل کېږي چې «بې ترتیبه وي» یا «د پلان او طرحې پر ځای په تصادفي ډول ټاکل شوی وي». که زما موټر پر یوه مېخ وڅېږي او ټایر مې خراب شي، نو دا یوه ناڅاپي یا تصادفي پېښه ده. ما د ټایر د خرابېدو پلان نه و کړی او نه مې تمه لرله چې داسې به وشي. دا ځکه پېښ شول چې ځینې عوامل په اتفاق سره یو ځای شول، یعنې دې سړک ته زما د تګ پرېکړه، پر سړک د مېخ موجودیت او ځای، او هغه مهال د ټایر حالت چې زه مېخ ته ورسېدم. په دې ژوند کې ډېر شیان یوازې همداسې پېښېږي، په ناڅاپي ډول، په اتفاق یا تصادف سره، ځکه چې په هغې نړۍ کې ژوند همداسې دی چې د گناه له امله لعنتي شوی ده.

مخکې له دې چې وړاندې لار شو، موږ باید پر ځینو هغو موضوعاتو غور وکړو چې تر دې دمه د خبرو پر بنسټ راپورته کېدای شي. ښايي تاسې فکر وکړئ چې کله یو حاکم خدای پر دې کایناتو واکمني کوي، نو تصادفي پېښې څنگه رامنځته کېدای شي. د تصادفي پېښو موجودیت په هېڅ ډول د خدای حاکمیت نه کموي. دا حقیقت چې خدای حاکم دی، د دې مانا لري چې هغه ټولواک دی او تر ټولو لوړ واک لري.

ځکه چې خدای حاکم دی، نو هغه کولای شي په هغې نړۍ کې چې د گناه له امله زیانمنه شوې ده، په تصادفي ډول رامنځته کېدونکې پېښې وکاروي او خپلې موخې د پوره کولو لپاره یې په کار واچوي. لږ وروسته به موږ په دې موضوع لا په تفصیل سره خبرې وکړو.

تاسې ښايي په دې اړه هم اندېښمن شئ چې تر دې دمه زما د خبرو مانا دا ده چې د ژوند د ناڅاپي او تصادفي پېښو پر وړاندې هېڅ ډول ساتنه نشته. په دې کتاب کې به زه وروسته ځینې داسې خبرې وکړم چې په دې موضوع کې به لا ډېر درک درکړي. تر اوسه لپاره پر دغو خبرو پام وکړئ:

• د دې نړۍ په اوسني حالت کې له ستونزو څخه پاک ژوند په نوم هېڅ شی نشته. موږ ټول له ستونزو او ازمېښتونو سره مخ کېږو. خو کله چې موږ د ژوند له سختو څخه تېرېږو، نو د خدای لارښوونه، تدبیر او ساتنه زموږ لپاره موجوده ده.

• عیسیٰ پخپله وویل: «په نړۍ کې به تاسې له کړاو، ازمېښتونو، ستونزو او ناهیلۍ سره مخ شئ؛ خو زړور اوسئ، جرئت ولری، له ایمان څخه ډک اوسئ، ډاډه او ټینګ پاتې شئ، ځکه چې ما پر نړۍ بری موندلی دی. ما د هغې د زیان رسولو ځواک ترې اخیستی دی؛ ما هغه ستاسو لپاره فتح کړې ده» (د یوحنا شپاړسم باب ۳۳ آیت).

هو، خو خدای د دې اجازه ورکړې وه.

د «خدای د دې اجازه ورکړې وه» د جملې ناسم استعمال په دې نړۍ کې د ستونزو او کړاوونو د سرچینې په اړه زموږ پوهه لا ډېره پېچلې کوي. غوره به دا وي چې دا جمله له خپلې ژبې څخه لرې کړو، ځکه چې له دې سره ځینې ناسمې معناوې تړلې دي. کله چې کوم بد شی پېښېږي، خلک ډېری وخت وايي چې که څه هم خدای هغه پېښه نه ده رامنځته کړې، خو اجازه یې خو ورکړې ده. په دې خبره کې دا فکر پټ وي چې ځکه خدای د دې منفي حالت د پېښېدو مخه ونه نیوله، نو په یوه نه یوه بڼه د هغه تر شا دی یا هغه یې مني. خو ډېر داسې شیان شته چې خدای یې مخه نه نیسي، نه ځکه چې هغه یې مني، بلکې ځکه چې د نړۍ نظام همداسې جوړ شوی دی.

کله چې خدای انسانان پیدا کړل، نو هغوی ته یې د خپلواک اختیار وړتیا ورکړه، چې له دې سره د خدای پر وړاندې د قصدي نافرمانۍ امکان هم رامنځته شو. په دې نړۍ کې خلک په پرله پسې ډول گناه کوي او د بې اخلاقي او تاوتریخوالي ناوړه کړنې ترسره کوي. که څه هم خدای په هېڅ ډول د دې نافرمانۍ ملاتړ نه کوي او نه یې تر شا ولاړ دی، خو هغه مداخله نه کوي، ځکه چې نارینه وو او ښځینه وو ته د انتخاب کولو آزادي ورکړل شوې ده.

د لومړنیو انتخابونو سربېره، خپلواک اختیار د هغو انتخابونو پایلې هم له ځان سره راوړي. ډېر شیان د انسانانو د گناهکارو کړنو له امله پېښېږي، داسې پېښې چې خدای پرې ناخوښه کېږي او د هغه د ارادې خلاف دي. خو که خدای د نارینه وو او ښځینه وو د قصدي کړنو پایلې له منځه یوسي یا یې کمې کړي، نو انسانیت به په حقیقت کې نور خپلواک اختیار ونه لري.

آدم، چې د خپلواک اختیار لومړنی انسان و، د گناه کولو انتخاب یې وکړ. لکه څنګه چې موږ د دې فصل په پیل کې خبرې وکړې، د هغه د نافرمانۍ په پایله کې پر ځمکه ویجاړوونکي اغېزونه رامنځته شول، داسې پایلې چې موږ یې تر نن ورځې پورې زغمو. کله چې یو سخت توپان یو ښار ویجاړوي، دا ځکه نه وي چې خدای یې اجازه ورکړې ده. دا ډول ویجاړتیا د آدم د خپلواک اختیار د انتخاب مېوه ده.

خدای چې د کایناتو تر ټولو ستر ځواک دی، په بالقوه توګه کولای شي د هرې ګناه او د ګناه د هرې اغېزې مخه ونیسي، چې د آدم ګناه هم پکې شامله ده. خو هغه دا پرېکړه کړې چې خپل ځان د انسانانو د انتخابونو او د هغو د پایلو تر حدودو محدود کړي. په یوه راتلونکي فصل کې به زه په دې موضوع خبرې وکړم چې څښتن څنګه انتخابونه او د هغوی پایلې کاروي، حتی هغه څه هم چې د هغه د ارادې خلاف وي.

خدای یوه موخه لري.

«خدای یوه موخه لري» یوه بله جمله ده چې خلک یې کله چې مصیبت د دوی ژوند ته راشي، په ناسم ډول کاروي. دا خبرې داسې معنا ورکوي چې د دوی ستونزه په یوه نه یوه بڼه د هغوی لپاره د خدای اراده ده. دا فکر ناسم دی، ځکه چې د هغه څه خلاف دی چې عیسی مور ته د خدای په اړه ښيي. عیسی یوازې هغه څه وکړل چې خپل پلار یې لیدلی و چې کوي یې، او هغه په څرګنده توګه خپل کارونه له ویجاړوونکو او زیان رسوونکو پېښو سره پرتله کړل: «غل یوازې د دې لپاره راځي چې غلا وکړي، ووزني او له منځه یې یوسي، خو زه، عیسی، د دې لپاره راغلی يم چې هغوی ژوند ولري، او په پراخوالي پکې ژوند ولري» (د یوحنا لسم باب ۱۰ آیت). د هغه دا خبره په څرګنده توګه ښيي چې که کوم شی وژني، غلا کوي یا له منځه یې وړي، نو هغه نه د عیسی له خوا دی او نه د هغه د پلار له خوا.

ځکه چې مصیبت د خدای له خوا نه راځي، نو په هغه کې د خدای هېڅ موخه نه شي کېدای. خو یوازې دا چې په دردناکو حالاتو کې د خدای کومه موخه نشته، دا په دې معنا نه ده چې هغه هېڅ موخه نه لري. د وېسټر قاموس له مخې، موخه د «هغه څه په معنا ده چې د ترلاسه کېدونکې موخې په توګه ټاکل شوې وي». انجیل مور ته وایي چې لا د ځمکې له پیدا کولو څخه مخکې خدای یوه طرحه او یوه موخه لرله.

د رومیانو اتم باب ۲۸ آیت د هغو خلکو په اړه وایي «چې د هغه، یعنې د خدای، د پلان له مخې رابلل شوي دي». دا برخه بیا هغه موخه څرګندوي: «ځکه چې خدای په خپل مخکېني علم کې مور د دې لپاره غوره کړل چې د خپل زوی په څېر شو، ترڅو هغه د ډېرو وروڼو په کورنۍ کې لومړی زوی وي» (د رومیانو اتم باب ۲۹ آیت).

له پیدایښت څخه مخکې هم د خدای اراده دا وه او اوس هم دا ده چې هغه یوه کورنۍ ولري. مور د دې لپاره رابلل شوي یو چې د خدای زامن او لوڼي شو.

کله چې عیسی د پېغلي مریم په رحم کې جسد واخیست، نو پرته له دې چې خپل بشپړ خدای توب پرېږدي، په بشپړه توګه انسان شو. پر ځمکه د خپلو کلونو په اوږدو کې، عیسی خپل هغه حقونه او امتیازات چې د خدای په توګه یې لرل یوې خوا ته کېښودل او پر آسماني پلار باندې په تکیه کولو سره یې د یوه انسان په توګه ژوند وکړ. په دې کار سره هغه مور ته وښودله چې د خدای زامن څنګه ښکاري او څنګه چلند کوي.

بيا عيسی صلیب ته لار او زموږ د گناهونو لپاره زموږ پر خای مړ شو. د هغه مرگ او بيا راژوندي کېدو دا امکان برابر کړ چې کله موږ پر هغه او د هغه پر قربانی ایمان ولرو، نو د خدای اولاد شو. د روميانو اتم باب ۳۰ آيت هغه بهير بيانوي چې له لارې يې خدای خپله هغه موخه پوره کوي چې داسې اولاد رامنځته کړي چې د عيسی په څېر وي.

«او هغه کسان چې هغه له مخکې ټاکلي وو، هغوی يې راوبلل هم؛ او هغه کسان چې يې راوبلل، هغوی يې عادل هم وگرځول، يعنې له ملامتۍ يې خلاص کړل، عادل يې وگرځول او له ځان سره يې په سمه اړيکه کې ودرول. او هغه کسان چې يې عادل وگرځول، هغوی ته يې جلال هم ورکړ، يعنې هغوی يې آسماني عزت او حالت ته پورته کړل» (د روميانو اتم باب ۳۰ آيت).

په دې کوچني کتاب کې موږ نه شو کولای په تفصيل سره دا تشرېح کړو چې خدای څنگه انسانان عادل گرځوي او جلال ورکوي، او هغوی د عيسی په څېر جوړوي. دومره ويل بس دي چې خدای خپله طرحه د صلیب له لارې پوره کوي، کوم چې د انسان د گناه پور ادا کړ او د هغه د روح لپاره يې دا لاره پرانيسته چې په انسانانو کې کار وکړي او هغوی بدل کړي. خدای د موټر د يوې پېښې يا ناروغۍ په اړه کومه پټه موخه نه لري. د وخت له پيل څخه د هغه موخه دا وه چې د نجات د بهير له لارې گناهکار انسانان د عيسی په څېر زامن وگرځوي.

کله چې موږ د هغو پېښو په اړه چې نه يې شو درک کولای، د معنا موندلو او د هغو د پوهېدو هڅه کوو، نو ډېری وخت په ځانگړو حالاتو کې د خدای د موخې په لټه کې شو. خو د خدای هدف له يوې ځانگړې پېښې څخه ډېر لوی دی. د هغه ابدې پلان دا دی چې هغه يوه داسې کورنۍ ولري چې زامن او لونې پکې وي او په شخصيت، ځواک، پاکوالي او مينه کې د عيسی په څېر وي. خدای داسې کورنۍ غواړي چې د صلیب د ځواک له لارې ترلاسه شوې وي.

موږ مخکې د روميانو د اتم باب د ۲۸ آيت يوازې يوه برخه راخيستي وه. ټول آيت داسې وايي: «او موږ پوهېږو چې د هغو کسانو لپاره چې له خدای سره مينه لري، يعنې هغه کسان چې د هغه د پلان له مخې رابلل شوي دي، خدای ټول شيان سره يوځای کوي ترڅو نېکي رامنځته کړي» (د روميانو اتم باب ۲۸ آيت).

دا برخه موږ ته ډاډ راکوي چې خدای حتی هغه ټول شيان هم، چې د هغه هېڅ موخه پکې نشته، د خپل هغه پلان د پوره کولو لپاره په کار اچولای شي چې موخه يې د يوې کورنۍ راټولول دي. ځکه چې هغه حاکم دی، خدای کولای شي تصادفي پېښې او گناهکار انتخابونه هم واخلې او د خپل هغه پلان د پرمخ وړلو لپاره يې وکاروي چې په هغه کې غواړي زامن او لونې ترلاسه کړي. او کله چې هغه داسې کوي، نو حتی له ريښتینې بدۍ څخه هم ستره نېکي رامنځته کوي. په راتلونکو فصلونو کې به زه دا اصل په لا ډېر تفصيل سره تشرېح کړم.

بنایي تاسی فکر کوی: «که خدای زموږ د ازمېښتونو سرچینه نه دی، نو ولی هغه د ژوند په مصیبتونو کې لا ډېره مداخله نه کوي؟ په پای کې، هغه یوازې ځواکمن نه دی، بلکې مینه ناک او مهربان هم دی.» راتلونکي څو فصلونه به موږ ته لا ډېر درک راکړي، ځکه چې موږ به د «ولی» پوښتنې ته د ځواب ورکولو لړۍ ته دوام ورکړو.

کړاو او لوی انځور

کله چې خلک «ولې» پوښتي، نو عموماً د یوې ځانګړې وضعې په اړه پوښتنه کوي. «دا ولې زما سره وشول؟» «دا ولې د هغوی سره وشول؟» که تاسې هڅه وکړئ چې د انسانانو کړاو او درد د خپلې ځانګړې وضعې یا د بل چا د حالت څخه پیل کړئ، نو ښایي د خدای او د هغه د کار کولو د طریقې په اړه ناسمې پایلې ته ورسېږئ. تاسې باید له لوی انځور څخه پیل وکړئ او خپل حالات د خدای د ټولیز پلان په رڼا کې درک کړئ.

لوی انځور

په ابدیت کې خدای یو پلان جوړ کړ چې یوه کورنۍ ولري. هغه ځمکه د خپل ځان او خپلې کورنۍ لپاره د کور په توګه پیدا کړه. بیا یې انسانان په دې موخه پیدا کړل چې د هغه زامن او لوڼې شي. همدا لوی انځور دی.

«له ډېر پخوا څخه، حتی مخکې له دې چې نړۍ پیدا شي، خدای له مور سره مینه وکړه او مور یې په مسیح کې غوره کړل، ترڅو د هغه په نظر کې پاک او بی‌ګناه واوسو. د هغه نه بدلېدونکې پلان له تل څخه دا و چې مور د عیسی مسیح له لارې خپل ځان ته راولي او د خپلې کورنۍ په توګه مو په زویولۍ ومني. او دا کار هغه ته ډېره خوښې ورکوله» (د افسیانو لومړۍ باب له ۴ څخه تر ۵ آیتونو پورې).

«هغه نړۍ د اوسېدلو لپاره جوړه کړه، نه دا چې هغه یوه تشه او ګډوډه سیمه وي» (د یسعیا پنځه څلوېښتم باب ۱۸ آیت).

«ما د تخت له خوا څخه یو لوړ غږ واورېد چې ویل یې: وګورئ، د خدای استوګنځای اوس د هغه د خلکو په منځ کې دی! هغه به له هغوی سره اوسېږي، او هغوی به د هغه خلک وي. پخپله خدای به له هغوی سره وي» (د مکاشفې یوویښتم باب ۳ آیت).

«او زه به د هغوی خدای یم، او هغوی به زما اولاد وي» (د مکاشفې یوویشتم باب ۷ آیت).

لکه څنگه چې موږ مخکې خبرې کړي دي، نړۍ او انسانیت له پیدایښت وروسته د گناه له امله زیانمن شول. خو خدای د دې له امله حیران نه شو. هغه انسانان په دې پوهېدو سره پیدا کړل چې هغوی به د نافرمانۍ له لارې له هغه څخه د خپلواکۍ انتخاب وکړي.

د خپل ابدې پلان د یوې برخې په توګه، خدای د دې بغاوت او هغه د مرګ لعنت لپاره چې پر ځمکه راغلی و، د مقابلې یوه لاره چمتو کړه. پخپله خدای جسد واغوست، پر ځمکه راغی او د انسانانو د گناهونو لپاره مړ شو. د مکاشفې دیارلسم باب ۸ آیت عیسی ته «هغه وری چې د نړۍ له بنسټ اېښودلو راهیسې قرباني شوی دی» وایي.

پر صلیب، عیسی زموږ گناه پر خپل ځان واخیسته ترڅو هغه لرې کړي او هغه زیان پای ته ورسوي چې گناه رامنځته کړی و. د دې په پایله کې، هر هغه څوک چې د څښتن عیسی مسیح په وړاندې خپل زنگون تیتوي او د خپلو گناهونو لپاره د هغه قرباني مني، د خدای په اصلي موخه کې بېرته ځای پر ځای کېږي. هغوی د هغه زامن او لونی کېږي.

د خدای اوسنی موخه

په دې وخت کې د خدای اصلي هدف دا نه دی چې د هر انسان ژوند آسانه او له درد څخه پاک کړي. د هغه لومړنۍ موخه دا ده چې انسانان له گناه څخه نجات ته راوړي او په مسیح باندې د ایمان له لارې هغوی خپل اولاد وګرځوي. خدای د دې پر ځای چې په دې ژوند کې هر درد او هره بې انصافي ودروي، د انسانانو د ابدې برخلیک په اړه ډېر زیات اندېښمن دی. که د یوه انسان اوسنی ژوند بشپړ او له درد څخه پاک وي، خو د خپلې گناه له امله په پای کې د تل لپاره له خدای څخه جلا شي، نو حتی داسې په زړه پورې ژوند هم بې ګټې دی.

هغه خبره په پام کې ونیسئ چې عیسی یوه ورځ د تعلیم ورکولو پر مهال وکړه. په خلکو کې یو کس هغه ته غږ وکړ او ویې ویل چې خپل ورور ته حکم وکړي ترڅو د دوی د پلار له شتمنۍ څخه د هغه برخه ووېشي. څښتن ځواب ورکړ: «ځان ساتئ! د هغه څه لپاره چې ستاسې نه دي، لالچ مه کوئ. ریښتیني ژوند په دې نه اندازه کېږي چې موږ څومره څه لرو» (د لوقا دولسم باب ۱۵ آیت).

بیا یې د یوه شتمن سړي په اړه یو مثال بیان کړ، چې ډېر حاصلخېز پټی یې درلود او دومره زیات حاصل یې ورکړ چې د هغه گودامونه ډک شول. هغه سړي پرېکړه وکړه چې خپل زاړه گودامونه ونړوي او تر هغو لوی گودامونه جوړ کړي.

«او زه به له خپل ځان سره ووايم: ملګريه، ستا لپاره د ډېرو کلونو لپاره ډېر څه زېرمه شوي دي. اوس آرام وکړه! وخوره، وڅښه او خوشحاله اوسه! خو خدای هغه ته وویل: ای ناپوهه! نن شپه به ستا ژوند له تا واخیستل شي. بیا به هغه څه د چا وي چې تا راټول

کړي دي؟ هو، هغه څوک ناپوه دی چې پر ځمکه شتمني راټولوي، خو له خدای سره بډایه اړیکه نه لري» (د لوقا دولسم باب له ۱۹ څخه تر ۲۱ آیتونو پورې).

که څه هم عیسیٰ په خپل ځواب کې په ځانگړي ډول د حرص موضوع ته اشاره کوله، خو موږ کولای شو له دې څخه د خپلې خبرې لپاره یو مهم درس زده کړو. د عیسیٰ په وینا، که ستا ژوند ډېر په زړه پورې او له ستونزو څخه پاک وي، او د دې نړۍ تر ټولو غوره شیان ولري، خو په مسیح باندې د ایمان له لارې له خدای سره هېڅ اړیکه ونه لري، نو ژوند هېڅ معنا نه لري.

په هغې ځمکه کې د ژوند د طبیعت له امله چې د گناه له امله لعنتي شوي ده، خلک د زړه درد او له لاسه ورکولو تجربه کوي، او ډېرې اړتیاوې او غوښتنې یې نه پوره کېږي. که ته حتی د بریا او فراوانۍ ژوند هم وکړي او خپل ټول خوبونه پوره کړي، بیا هم زړښت او مرگ هر څه له منځه وړي. د دې مانا دا نه ده چې په دې ژوند کې د مرستې، خوښۍ، تدبیر او ساتنې لپاره هېڅ برابر ونه نشته. شته. خو پر ځمکه ژوند به تر هغه وخته له درد او ستونزو څخه پاک نه وي، ترڅو چې د عیسیٰ په دوهم راتگ کې د گناه او د هغې د اغېزو هره نښه له منځه لاړه نه شي.

د مکاشفې کتاب وروستي دوه فصلونه د هغو بدلونونو په اړه خبرې کوي چې پر ځمکه د عیسیٰ په بېرته راتگ سره به رامنځته شي. هغوی موږ ته د هغه راتلونکي ژوند یوه زړه راښکونکې لنډه کتنه راکوي.

«خدای به زموږ له سترگو هره اوښکه پاکه کړي، او بیا به مرگ نه وي؛ نه به غم وي، نه ژړا او نه به بیا هېڅ درد وي، ځکه پخواني شیان او پخوانی حالت پای ته رسېدلی دی» (د مکاشفې یوویښتم باب ۴ آیت).

«او بیا به هېڅ لعنت نه وي» (د مکاشفې دوه ویښتم باب ۳ آیت).

ابدي لیدلوری

موږ باید دا هم درک کړو چې په خپل اوسني حالت کې پر ځمکه ژوند، چې د گناه او د مرگ د لعنت تر بار لاندې کړېږي، زموږ لپاره د خدای د پلان یوازې یوه ډېره کوچنۍ برخه ده. موږ داسې مخلوقات یو چې ابدې شتون لرو. زموږ د وجود ډېره برخه له دې ژوند څخه وروسته ده، لومړی په آسمان کې او بیا پر نوې ځمکه. نوې ځمکه به هماغه پخوانۍ ځمکه وي چې بدله شوې او د گناه او مرگ له لعنت څخه به آزاده شوې وي (د یسعیا پنځه شپېتم باب ۱۷ آیت او د دوهم پطرس درېیم باب ۱۳ آیت).

راتلونکي ژوند یوازې د ستونزو او کړاوونو په له منځه تلو پورې محدود نه دی. هغه به د جبران زمینه هم برابره کړي. هر څه به سم کړل شي. خدای به یوازې اوښکې نه پاکوي، بلکې د هغو پر ځای به خوښي راولي. د دې ژوند کړاوونه د هغه جلال په پرتله هېڅ نه دي چې په راتلونکي کې زموږ په تمه دی. په دې زوال موندلې ځمکه کې د

انسانانو د شپږو تر لسو زرو کلونو تاریخ او ټول هغه کړاو چې انسانانو زغملی دی، د ابدیت او هغه څه په پرتله چې زموږ په تمه دي، ډېر لږ دي.

«هر هغه څه چې موږ یې اوس زغملای شو، د هغه ستر راتلونکي په پرتله هېڅ نه دي چې خدای زموږ لپاره چمتو کړی دی. ټول مخلوق په ډېره لېوالتیا سره هغې حیرانوونکې ورځې ته انتظار کوي چې د خدای زامن به په خپل ریښتیني جلال کې څرگند شي» (د رومیانو اتم باب له ۱۸ څخه تر ۱۹ آیتونو پورې).

«ځکه چې ټول مخلوق په صبر او امید سره هغې راتلونکې ورځې ته انتظار کوي چې خدای به خپل اولاد راژوندی کړي. ځکه په هغه ورځ به اغزي او خارونه، گناه، مرگ او زوال، یعنې هغه ټول شیان چې د خدای د حکم پر خلاف یې نړۍ د هغه د ارادې خلاف د خپل واک لاندې راوستې ده، ټول پای ته ورسېږي، او زموږ شاوخوا مخلوق به هم په هغې جلالناکې آزادۍ کې شریک شي چې د خدای اولاد ترې خوند اخلي» (د رومیانو اتم باب له ۱۹ څخه تر ۲۱ آیتونو پورې).

زه په هېڅ ډول نه غواړم چې په دې ژوند کې د خلکو له خوا تجربه کېدونکې درد کم وبولم. خو د لوی انځور په اړه سم لیدلوری کولای شي زموږ د ستونزو بار سپک کړي. کله چې یو ماشوم خپل د خوښې وړ لوبتکه له لاسه ورکړي، یا کله چې یو تنګي ځوان د نڅا مراسمو لپاره ملګری پیدا نه کړي، نو په حقیقت کې د هغوی زړه ماتېږي. خو د بلوغت له لیدلوري او د ټول ژوند په چوکاټ کې، موږ پوهېږو چې دا شیان په حقیقت کې هغومره ویجاړوونکي نه وي لکه څنګه چې په هماغه شېبه کې ښکاري.

زه دا هم نه وایم چې د یوه عزیز د له لاسه ورکولو درد د یوې لوبتکې له لاسه ورکولو سره برابر دی، یا دا چې له یوه بې‌گناه هلک یا نجلی سره ناوړه چلند د نڅا مراسمو لپاره د ملګري د نه موندلو سره پرتله کېدای شي. زه یوازې دا ښیم چې یو بل لیدلوری کولای شي د ژوند د ټکانونو بار سپک کړي. په آسمان کې هېڅوک په دې خاطر غمجن نه دي چې د خپل ژوند پر مهال یې په ډېر سختو حالاتو کې ژوند کړی و، یا دا چې ځمکه یې په ظالمانه یا ویجاړوونکو شرایطو کې پرېښې وه.

د هغو کسانو لپاره چې څښتن پېژني، د دې اوسني ژوند تاوانونه او غمونه لنډمهاله دي. د دې نړۍ د بې‌انصافیانو، د زړه د دردونو او غمیزو د ټولې پایلې وروستی بدلون په راتلونکي ژوند کې زموږ په تمه دی. دا پوهه کولای شي له موږ سره مرسته وکړي چې د هغو ډېرو ننګونو په منځ کې تینګ پاتې شو چې ورسره مخ کېږو.

خدای حاکم دی.

که څه هم موږ د ژوند له ستونزو څخه نه شو تېښتېدلی، خو له دې حقیقت څخه هڅونه تر لاسه کولای شو چې خدای حاکم دی. ډېر خلک د خدای د حاکمیت معنا داسې اخلي چې هر څه چې پېښېږي، په مستقیم یا غیر مستقیم ډول خدای یې تر شا دی. هغوی باور لري چې ځکه خدای حاکم دی، نو هغه له خلکو سره هم نېکي کولای شي او هم بدۍ. خو

د حاکمیت دا لیدلوری د هغه څه خلاف دی چې عیسیٰ مور ته د خدای په اړه ښيي. د خدای د حاکمیت سمه پوهه دا مني چې هغه په کایناتو کې تر ټولو لوړ ځواک او واک لري.

خدای د خپل ځواک او واک له امله کولای شي هر څه چې پېښېږي، د خپلې هغې موخې د پوره کولو لپاره په کار واچوي چې هغه یوه کورنۍ ولري. هغه حتی هغه تصادفي پېښې چې له هغه څخه نه دي راولاړې شوې، یعنی هغه اتفاقي پېښې چې د گناه له امله د دې نړۍ په ګډوډۍ کې رامنځته کېږي، هم د خپلو موخو د پوره کولو لپاره کارولای شي. کله چې خدای خپله کورنۍ راټولوي، نو هغه کولای شي حتی له ریښتیني بدۍ څخه هم ستره نېکي رامنځته کړي.

د خدای له خوا د خپلې کورنۍ د ترلاسه کولو په تړاو، انجیل وایي چې هغه «هر څه د خپلې ارادې د پلان له مخې عملي کوي» (د افسیانو لومړۍ باب ۱۱ آیت) او «د هغو کسانو لپاره چې له خدای سره مینه لري او د هغه د پلان له مخې رابلل شوي دي، هغه ټول شیان سره یوځای کوي او نېکي ترې رامنځته کوي» (د رومیانو اتم باب ۲۸ آیت). دا د هغو کسانو لپاره خورا هڅوونکې خبر دی چې په هغې ځمکه کې ژوند کوي چې د گناه له امله لعنتي شوې ده، هلته چې کړاو او ازموښتونه د ورځني ژوند برخه دي. په راتلونکو فصلونو کې به موږ ځینې حیرانوونکي مثالونه وګورو چې خدای څنګه په خپل حاکمیت کې دا کار کوي. (د خدای د حاکمیت په اړه د لا ډېر تفصیلي بحث لپاره، «خدای ښه دی... او ښه یعنی ښه دی» ولولئ.)

د کړاو راز

د انسانانو د کړاو موضوع له ډېرو رازونو څخه ډکه ده. په دې وخت کې هېڅوک په بشپړه توګه نه شي تشریح کولای چې ولې د کړاو او درد هر ډول پېښېږي. خو هغه څه چې موږ یې تر اوسه نه پوهېږو، موږ نه شو کولای اجازه ورکړو چې هغه څه کمزوري کړي چې موږ یې په عیسیٰ کې او د هغه له لارې د خدای د نېکۍ په اړه په څرګنده توګه پوهېږو.

«پټې خبرې زموږ د خدای څښتن دي، خو هغه خبرې چې څرګندې شوې دي، د تل لپاره زموږ او زموږ د اولادونو دي» (د تثنیه نهه ویشتم باب ۲۹ آیت).

که موږ د تثنیه د دې ټولې برخې حواله ورکړو، نو وبه وینو چې د هغې موضوع د هغې کړاو په اړه ده چې د گناه له امله رامنځته کېږي. خدای د خپل نبي موسیٰ له لارې اسراییلو ته خبرداری ورکړی و چې که هغوی هغه پرېږدي او د دروغجنو خدایانو عبادت وکړي، چې هغوی همداسې وکړل، نو د خپلو دښمنانو له لاسه به له ډېرو سختیو سره مخ شي. که څه هم خدای هغوی ته له مخکې ویلي وو چې څه به پېښ شي او ولې به پېښ شي، خو هغه پوهېده چې کله دا ټول پېښ شي، د ځینو خلکو په ذهنونو کې به پوښتنې راپورته شي. نو ځکه خدای له مخکې هغوی ته خبرداری ورکړ: هغه څه چې

تاسی یی نه پوهېږئ، اجازه مه ورکوی چې هغه څه کمزوري کړي چې تاسی یی پوهېږئ. موږ هم باید د خدای دې ښوونې ته پام وکړو.

ولي يا څه؟

یوه ورځ چې ما انجیل لوست، ما هر هغه ځای یادداشت کړ چې چېرې چې «ولي» پوښتلي وو. ما وموندله چې ډېر لږو خلکو هغه ځواب ترلاسه کړی و چې دوی یی غوښت، ځکه چې انجیل تل د «ولي» ځواب نه ورکوي. بلکې، هغه موږ ته لارښوونه کوي چې «څه» وکړو.

«ولي» کېدای شي یوه مناسبه پوښتنه وي، خو د ژوند د ننګونو په منځ کې دا تل تر ټولو مهمه پوښتنه نه وي چې تاسی یی ځواب ته اړتیا لرئ. دا پوهېدل چې یوه خبره ولي پېښه شوه، پخپله ستونزه نه حل کوي. د بېلګې په توګه، که تاسی حتی پوه شئ چې ستاسی موټر ولي نه چلېږي، بیا هم تاسی هېڅ ځای ته نه شئ تللی، ترڅو پوه نه شئ چې په اړه یی څه باید وکړئ. پام وکړئ چې عیسیٰ هغه وخت څنګه ځواب ورکړ چې شاګردانو یی ترې وپوښتل چې یو ځانګړی سړی ولي له پیدایښت څخه روند و.

«کله چې عیسیٰ روان و، یو سړی یی ولید چې له پیدایښت څخه روند و. شاګردانو یی ترې وپوښتل: ای استاد، چا ګناه کړې وه، دې سړي که د هغه مور او پلار، چې دی له پیدایښت څخه روند پیدا شوی؟ عیسیٰ ځواب ورکړ: نه دې سړي ګناه کړې وه او نه د هغه مور او پلار، بلکې د دې لپاره چې د خدای کارونه په هغه کې څرګند شي. تر هغه چې ورځ وي، زه باید د هغه کارونه ترسره کړم چې زه یی رالېږلی یم؛ شپه را روانه ده چې هېڅوک پکې کار نه شي کولای» (د یوحنا نهم باب له ۱ څخه تر ۴ آیتونو پورې).

«کله چې یی دا وویل، پر ځمکه یی تو کړل، له لارو څخه یی خټه جوړه کړه او د هغه سړي پر سترګو یی ولګوله. بیا یی ورته وویل: لار شه، د سیلوا په حوض کې ځان پرېښئ. نو هغه لار، ځان یی پرېښخو او بېرته کور ته د لیدونکي په توګه راستون شو» (د یوحنا نهم باب له ۶ څخه تر ۸ آیتونو پورې).

په هغه ورځ عیسیٰ د خپلو شاګردانو د «ولي» پوښتنې ته مستقیم ځواب ور نه کړ، یوازې دومره یی وویل چې د هغه سړي روندوالی نه د هغه د مور او پلار د ګناه پایله وه او نه د هغه د خپلې ګناه. پر ځای یی عیسیٰ خپلو شاګردانو ته وویل چې هغه څه کوي، یعنې د خدای کارونه ترسره کوي او هغه روند سړی روغوي.

مخکې له دې چې وړاندې لار شو، باید د سپېڅلي کتاب د دې برخې یوه عامه ناسم تعبیر په لنډ ډول وڅېړو. ځینې خلک وایي چې د عیسیٰ د ځواب مانا دا وه چې دا سړی د خدای د ارادې له مخې روند پیدا شوی و. هغوی ادعا کوي چې خدای دا روندوالی ځکه اجازه ورکړې وه چې هغه وکولای شي د دې سړي په روغولو سره خپل ځواک څرګند کړي. دا تعبیر سم نه دی. څو ټکو ته پام وکړئ:

• که ږوندوالی د خدای کار و، نو کله چې عیسیٰ هغه سړی روغ کړ، هغه د خدای د کار په کولو سره د خدای کار له منځه یووړ. روغتیا او ږوندوالی دواړه په یو وخت کې د خدای کار نه شي کېدای. که په هر وخت کې او د هر دلیل له مخې د هغه سړي ږوندوالی د خدای د ارادې له مخې و، نو عیسیٰ د هغه په روغولو سره د خدای اراده بدله کړه.

• خدای د خپل ځان پر ضد کار نه کوي چې لومړی انسانانو ته کړاو ورکړي او بیا بېرته هغوی آزاد کړي. په یوه موقعه فریسیانو پر عیسیٰ تور ولگاوه چې هغه د شیطان په ځواک سره پېریان وباسي. عیسیٰ هغوی ته ځواب ورکړ: «که شیطان شیطان وباسي، نو هغه د خپل ځان پر وړاندې وېشل شوی دی؛ بیا به د هغه پاچاهي څنګه ټینګه پاتې شي؟» (د متی دولسم باب ۲۶ آیت). که شیطان د خپلو ګټو پر خلاف کار نه کوي، نو په یقین سره خدای هم داسې نه کوي. د خدای پاچاهي وېشل شوې نه ده.

• په دې زوال موندلې نړۍ کې له وړاندې هم ډېر ناروغان شته. خدای ته د روغولو فرصت برابرولو لپاره اړینه نه ده چې خلک په کړاو اخته کړي، یا هغوی ته اجازه ورکړي چې کړاو وزغمي.

کله چې موږ د اصلي یوناني ژبې ځینې اړخونه درک کړو، نو دا روښانه کېږي چې د هغه سړي د ږوندتوب تر شا په هېڅ ډول خدای نه و، او د عیسیٰ پام د «ولې» پر ځای «څه باید وکړو» ته و.

«شاگردانو یې ترې وپوښتل: اې استاد، چا ګناه کړې وه، دې سړي که د هغه مور او پلار، چې دی له پیدایښت څخه ږوند پیدا شوی؟ عیسیٰ ځواب ورکړ: نه دې سړي ګناه کړې وه او نه د هغه مور او پلار، بلکې د دې لپاره چې د خدای کارونه په هغه کې څرګند شي. تر هغه چې ورځ وي، زه باید د هغه کارونه ترسره کړم چې زه یې رالېږلی يم» (د یوحنا نهم باب له ۲ څخه تر ۴ آیتونو پورې).

د شاگردانو په پوښتنه او د عیسیٰ په ځواب کې دواړو کې د «کړه» کلمې ته پام وکړئ. په اصلي ژبه کې دا کلمه کله د موخې، یعنې «ولې»، د څرګندولو لپاره کارول کېږي او کله د پایلې، یعنې «څه»، د څرګندولو لپاره کارول کېږي. په دې برخه کې دا د پایلې څرګندونه کوي.

شاگردانو وپوښتل: د چا د ګناه په پایله کې دا سړی ږوند شو؟ عیسیٰ ځواب ورکړ: نه د دې سړي ګناه او نه د هغه د مور او پلار ګناه د دې ږوندتوب لامل شوې ده، بلکې پایله به یې دا وي چې دا سړی به روغ شي. بیا یې د هغوی پام دې ته واړاوه چې «موږ باید څه وکړو». عیسیٰ وویل: زه باید د خدای کارونه ترسره کړم او دا سړی روغ کړم.

که څه هم موږ تل نه پوهېږو چې ځانگړې ستونزې ولې راپيدا کېږي، پرته له دې عمومي حقيقت څخه چې دا په گناه لعنت شوې نړۍ کې د ژوند يوه برخه ده، خو بيا هم موږ د خداى په نيکۍ او د هغه په موخه پوهېږو. له همدې امله، موږ ډاډه کېداى شو چې هغه به زموږ له ستونزو څخه نېکي راوباسي او هغه به د خپلې هغې تلپاتې موخې په پوره کولو کې وکاروي چې د هغه لپاره يوه کورنۍ ولري. موږ کولى شو دا ډاډ ولرو چې له هغې پېښې سره تړلى هر ډول زيان لنډمهاله دى. او موږ په ډاډ سره پوهېداى شو چې د هغې حالت زړه خوږوونکى درد او بې انصافي به يوه ورځ بدله شي. په راتلونکو برخو کې به موږ ځينې بېلگې وگورو چې خداى دا کار څنگه کوي.

د خدای مینه او زموږ حالات

د انجيل د يوه ښوونكي په توگه، خلكو له ما څخه پوښتلي دي: «دا غميزه ولې زما سره وشوه؟» كله ناكله خو لا زما له ځواب وركولو مخكې هغوی خپله د خپلې پوښتنې ځواب داسې وركوي: «كېدای شي خدای له ما سره مینه نه كوي.»

ډېر خلك داسې انگېرنه لري چې په ژوند كې ښې او بدې پېښې د خدای د زياتې يا كمې مينې څرگندونې دي. كه هر څه سم روان وي، نو هغوی ډاډه وي چې خدای له دوی سره مینه كوي. خو كه حالات خرابېدل پيل كړي، نو هغوی داسې فكر كوي چې خدای له دوی سره لږه مینه كوي، يا هېڅ مینه ورسره نه كوي. خو د ژوند پورته او ښكته حالات د خدای د مينې اندازه نه ښيي. په دې فصل كې، كله چې موږ د «ولې» د پوښتنې ځواب لټوو، نو د خدای د مينې او زموږ د ستونزو ترمنځ اړيکه به وڅېړو.

بې شرطه مینه.

د انسانانو په وړاندې د خدای مینه بې شرطه ده، يعنې د هغه د مينې د ترلاسه كولو لپاره موږ اړ نه يو چې كوم شرط پوره كړو، او داسې هېڅ كار هم نشته چې موږ يې ترسره كړای شو او د هغه مینه له موږ څخه واخيستل شي. ښايي د دې د پوهېدو تر ټولو ښه لاره دا وي چې د يوه خوشبويه گل په اړه فكر وكړو. هغه د هر چا لپاره خپله خوشبويي خپروي. كه يو ښه انسان د هغه گل خواته راشي او كه يو بد انسان، دواړه يوه شان خوشبويي احساسوي. گل نه شي كولای چې له يوه انسان څخه خپله خوشبويي بنده كړي او بل ته يې وركړي، ځكه خوشبويه اوسېدل د هغه طبيعت دی. د خدای له مينې سره هم همداسې ده.

د خدای مینه زموږ په دننه كې د كوم شي په وړاندې غبرگون نه دی. هغه ځكه له تا سره مینه نه كوي چې ته ښه يې. او هغه ځكه خپله مینه له تا څخه نه بندوي چې ته بد يې. خدای له تا سره ځكه مینه كوي چې هغه مینه ده. له تا سره د هغه مینه د هغه د طبيعت

څرگندونه ده. ته د خدای مینه ځکه نه ده تر لاسه کړې چې تا کوم سم کار کړی دی، بلکې ځکه چې هغه مینه ده (د لومړي یوحنا څلورم باب اتم آیت). مینه کول د هغه طبیعت دی. هغه له دې پرته بل څه نه شي کولای.

څښتن ستا په دننه کې د نیمګړتیاوو له امله خپله مینه نه درباندي بندوي. هغه ستا له نیمګړتیاوو سره سره له تا سره مینه کوي. زما مطلب دا نه دی چې موږ څه کوو، هېڅ اهمیت نه لري. موږ د مقدس ژوند کولو لپاره رابلل شوي یو. خو د عادلانه او پاک ژوند کولو موخه دا نه ده چې د خدای مینه او برکت تر لاسه کړو. هغه په هڅو نه شي تر لاسه کېدای. پاک ژوند د خدای جلال څرګندوي. موږ د دې لپاره پیدا شوي یو چې د خدای زامن او لونی شو او د خپل شاوخوا نړۍ په وړاندې د هغه پاکوالي په سمه توګه منعکس کړو، خو د هغه جلال څرګند کړو.

«ترڅو موږ، چې مخکې مو په مسیح کې هیله کړې وه، یعنې هغو کسانو چې تر ټولو لومړی مو پر هغه ایمان راوړی و، د هغه د جلال د ستاینې لپاره ژوند وکړو» (د افسیانو لومړی باب، دولسم آیت).

«د خدای اطاعت وکړئ، ځکه چې تاسو د هغه اولاد یاست. خپلو پخوانیو بدو لارو ته بېرته مه ګرځئ؛ هغه وخت تاسو په دې نه پوهېدئ چې څه ښه دي. خو اوس باید په خپلو ټولو کارونو کې پاک اوسئ، لکه څنګه چې خدای، هغه چې تاسو یې د خپلو اولادونو په توګه غوره کړي یاست، پاک دی. ځکه چې هغه پخپله ویلي دي: «تاسو پاک اوسئ، ځکه چې زه پاک یم» (د لومړي پطرس لومړی باب، له ۱۴ څخه تر ۱۶ آیتونو پورې).

صلیب او د خدای مینه.

د عیسیٰ مسیح صلیب د انسانانو په وړاندې د خدای د بې شرطه مینې تر ټولو ستره څرګندونه ده. دا زموږ د نېکۍ یا زموږ د وړتیا له امله نه و، بلکې د خدای د مینې له امله وه. د صلیب له لارې، خدای هغه وخت زموږ په وړاندې خپله مینه څرګنده کړه کله چې موږ په خپل تر ټولو بد حالت کې وو. عیسیٰ ستا او زما لپاره هغه وخت مړ شو کله چې موږ ګناهکاران او د خدای دښمنان وو او د هغه په وړاندې په بشپړ بغاوت کې وو.

«خو خدای زموږ په وړاندې خپله مینه په دې ډول څرګندوي چې کله موږ لا هم ګناهکاران وو، مسیح زموږ لپاره مړ شو... کله چې موږ د خدای دښمنان وو، د هغه د زوی د مرګ له لارې له خدای سره پخلا شو» (د رومیانو پنځم باب، له ۸ څخه تر ۱۰ آیتونو پورې).

«خدای خپله مینه زموږ په منځ کې په دې ډول څرګنده کړه: هغه خپل یوازینی زوی نړۍ ته ولېږه، ترڅو موږ د هغه له لارې ژوند پیدا کړو. مینه دا نه ده چې موږ له خدای سره مینه کړې ده، بلکې دا ده چې هغه له موږ سره مینه کړې او خپل زوی یې زموږ د

گناهونو د كفاري قرباني په توگه رالېږلى دى» (د لومړي يوحنا څلورم باب، له ۹ څخه تر ۱۰ آيتونو پورې).

«ځكه چې خداى له نړۍ سره دومره مينه وكړه چې خپل يوازینی زوى يې وركړ، ترڅو هر څوك چې پر هغه ايمان راوړي هلاك نه شي، بلكې تلپاتې ژوند ولري» (د يوحنا درېيم باب، شپاړسم آيت).

د خداى مينې هغه دې ته وهڅاوه چې ستا تر ټولو ستره اړتيا، يعنې ستا له گناهونو څخه نجات، پوره كړي. كه خداى له تا سره ستا په تر ټولو بده ورځ كې مينه كړې وي، يعنې په هغه ورځ يا هره هغه ورځ چې تا د څښتن عيسى مسيح په وړاندې خپل زنگون نه و ټيټ كړى، نو اوس چې ته د هغه زوى يا لور يې، هغه به ولې له تا سره لږه مينه وكړي؟ ولې به د هغه مينه ناڅاپه ستا په اړه پر شرطونو ولاړه شي؟ ولې به اوس اړينه وي چې ته د خپلو كارونو په وسيله د هغه مينه تر لاسه كړې؟

د مسيح صليب هغه عيني معيار دى چې له مخې يې موږ پوهېږو چې خداى له موږ سره مينه كوي. كله چې موږ دا احساس نه کوو چې خداى له موږ سره مينه كوي، نو صليب زموږ پر احساساتو بريالى كېږي. كله چې زموږ ذهن دا پوښتنه كوي چې خداى څنگه له داسې انسان سره مينه كولاى شي چې زموږ په څېر بيا بيا ناکامېږي، نو صليب دغو فکرونو ته ځواب ورکوي. كله چې د ژوند ستونزې داسې ښکاري لکه دا چې چيغې وهي چې خداى زموږ پروا نه کوي، نو صليب زموږ پر حالاتو بريالى کېږي. صليب موږ ته ښيي چې خداى زموږ په وړاندې څومره درناوى او ارزښت لري. د دې پوهې په لرلو سره، موږ کولى شو ټول هغه ظاهراً ستونزمن اعتراضونه خاموش کړو چې د خداى د مينې پر يقين شک راولاړوي.

ارزښت او اهميت.

زموږ د ډېرو لپاره دا باور كول ستونزمن وي چې خداى له موږ سره مينه كوي، ځكه موږ ارزښت او اهميت له لاسته راوړنو، برياوو او وړتياوو سره تړو. له همدې امله، كله چې موږ كم راشو يا د تمې مطابق ونه خېژو، نو موږ ته داسې يقيني ښکاري چې زموږ لپاره د خداى مينه كمه شوې ده.

خو ريښتینی ارزښت او اهميت د دې له مخې ټاکل کېږي چې یو څوک د یوه شي لپاره څومره بیه ورکولو ته تیار دی. دې مثال ته پام وکړئ: یوه ښځه د خپل کور له مخې د زړو شيانو د خرڅلاو لپاره ځای جوړوي، او د هغو شيانو په منځ کې چې هغې بهر ایښي دي، یو څراغ هم شته. هغې ته هغه څراغ هېڅکله خوښ نه و. هغه څراغ هغې ته داسې چا ورکړی و چې هغې نه خوښېده. د هغې په نظر، هغه څراغ یو بې‌گټې شی دی او تر ټولو ښه به دا وي چې په کثافاتو کې یې وغورځوي. خو هماغه وخت یوه بله ښځه هلته راځي او هغه څراغ ويني. د هغې په نظر، هغه څراغ تر ټولو ښکلی شی دی چې

هغي تر اوسه ليدلى دى. هغه په بيره په خپل بټوه كې لتون پيلوي، په دې هيله چې د دې خزانې د اخيستلو لپاره به كافي پيسې ولري.

د هغه خراغ د ارزښت په اړه د دواړو ښځو د نظرونو ترمنځ توپير څه شى رامنځته كړ؟ په خپله خراغ كې هېڅ داسې څه نه وو، بلكې د دواړو ښځو په دننه كې يو څه وو، يعنې د هغه شي په اړه د هغوى ارزونه. همداسې، خداى موږ دومره ارزښتناك وگڼلو چې د خپل زوى د مرگ بيه يې زموږ لپاره وركړه. هغه تيار و چې د عيسى مسيح د وينې بيه وركړي، ځكه چې هغه له موږ سره مينه كوي او غواړي چې موږ د هغه د كورنۍ غړي شو.

«ايا تاسو نه پوهېږئ چې ستاسو بدن د روح القدس معبد دى، هغه چې په تاسو كې اوسېږي او د خداى له خوا تاسو ته دركړل شوى دى؟ تاسو د خپل ځان نه ياست، ځكه چې خداى تاسو په لويه بيه اخيستي ياست. نو د خپلو بدنونو په وسيله د خداى درناوى وكړئ» (د لومړي كورنټيانو شپږم باب، له ۱۹ څخه تر ۲۰ آيتونو پورې).

«ځكه چې تاسو پوهېږئ چې خداى ستاسو د ژغورلو لپاره بيه وركړې ده... او هغه بيه چې هغه وركړې، يوازې سره زر يا سپين زر نه وو. هغه ستاسو لپاره د مسيح د قيمتي ژوند د وينې بيه وركړه، هغه چې د بېگناه او بېعيبه خداى پسه دى» (د لومړي پطرس لومړى باب، له ۱۸ څخه تر ۱۹ آيتونو پورې).

موږ له «ولي» پوښتنې سره تر يوې اندازې ځكه مبارزه كوو چې موږ هيله لرو د دې په پوهېدو سره چې يوه خبره ولي وشوه، هغې پېښې ته به معنا وركړي او موږ ته به دا ډاډ راكړي چې زموږ ژوند ارزښت لري. تل دا په ياد ساتئ چې ستا ارزښت او اهميت له دې حقيقت څخه راځي چې خداى له تا سره مينه كوي، هغه تا په بيه اخيستی يې، او د هغه د زوى يا لور په توگه ته د هغه د تلپاتې پلان برخه يې.

پولس او د خداى مينه.

كه ځورونكې او دردناكې پېښې دا ثابتوي چې زموږ لپاره د څښتن مينه كمه شوې ده، نو بيا خداى به هېڅكله ونه شوای كولاى چې رسول پولس وزغمي. كله چې موږ د پولس ژوند ته گورو، نو وينو چې له مسيحي كېدو څخه تر هغه وخته پورې چې د خپل ايمان له امله شهيد شو، هغه له خورا سختو ستونزو سره مخ شو. هغه له كړاوونو، ځورونو، لوړې، د پرله پسې مرگ له گواښونو، د شيطان له لوري له ځورونې، او د هغو كليساوو له اندېښنو سره مخ شو چې د هغوى څارنه يې كوله (د دوهم كورنټيانو يوولسم باب، له ۲۳ څخه تر ۲۹ آيتونو پورې).

خو بيا هم، كله چې موږ هغه څه لولو چې پولس ليكلي دي، هېڅ ځاى داسې اشاره نه موندل كېږي: «خداى ولي زما سره داسې كوي؟» «ما څه ناسم كړي دي؟» «كېداى شي خداى له ما سره مينه نه كوي.» پولس پوهېده چې هغه ستونزې چې ده زغملي، له هغه سره د خداى د مينې د اندازې څرگندونه نه وه. هغه پوهېده چې خداى د هغه پروا كوي،

حُکله هغه دا پېژندله چې د مسيح صليب د خدای د مینې تر ټولو ستره څرگندونه ده. دا خپله د پولس شاهدي وه.

«زه په ايمان سره ژوند کوم، د خدای د زوی په هغه ايمان سره چې له ما سره يې مينه وکړه او خپل ځان يې زما لپاره ورکړ» (د غلاطيانو دوهم باب، شلم آيت).

«څوک کولای شي موږ د مسيح له مینې څخه بېل کړي؟ ايا کړاو، درد يا ځورونه؟ ايا د جامو او خوړو کموالی، د ژوند او بدن گواښ، يا د وسلو گواښ؟ ... نه، په دې ټولو شيانو کې موږ د هغه په وسیله چې له موږ سره يې خپله مينه ثابته کړې ده، ستره بریا ترلاسه کوو» (د روميانو اتم باب، له ۳۵ څخه تر ۳۷ آيتونو پورې).

تر دې دمه په دې کتاب کې د سپېڅلي کتاب ډېر هغه آيتونه چې اقتباس شوي دي، د هغو برخو څخه دي چې پولس ليکلي دي. دا آيتونه نه يوازې له موږ سره مرسته کوي چې د «ولې» پوښتنې سم ځواب ورکړو، بلکې دا هم رابښي چې پولس د خپل ژوند ډېرو مصيبتونو ته له کومې زاوېي کتل.

• پولس پوهېده چې د خدای مينه له هغه سره د هغه د چلند په وړاندې غبرگون نه و. هغه پوهېده چې خدای له هغه سره هغه وخت هم مينه کوله کله چې هغه گناهکار و، د خدای دښمن و او مسيحيان يې ځورول (د روميانو پنځم باب، له ۸ څخه تر ۱۰ آيتونو پورې او د لومړي تيموتاس لومړی باب، له ۱۵ څخه تر ۱۶ آيتونو پورې).

• پولس پوهېده چې د هغه آزمويې د خدای له خوا نه وې راغلې. هغه پوهېده چې ژوند ځکه سخت دی چې د آدم گناه په ځمکه کې د مرگ لعنت داخل کړ (د روميانو پنځم باب، دولسم آيت؛ اتم باب، له ۱۹ څخه تر ۲۱ آيتونو پورې).

• پولس پوهېده چې انسانان د گناهکار طبيعت سره زېږي، او شيطان د هغوی په دننه کې او د هغوی له لارې کار کوي او په ژوند کې ډېرې گډوډۍ رامنځته کوي (د روميانو پنځم باب، نولسم آيت؛ د افسيانو دوهم باب، له ۱ څخه تر ۳ آيتونو پورې). هغه پوهېده چې شيطان خلک ځوروي او د خدای په اړه دروغ وړاندې کوي، ترڅو پر خدای زموږ ايمان کمزوری کړي (د دوهم کورنټيانو يوولسم باب، درېيم آيت؛ دولسم باب، اووم آيت؛ د افسيانو شپږم باب، له ۱۱ څخه تر ۱۲ آيتونو پورې).

پولس پوهېده چې دا ټول شيان د ژوند د مبارزو لامل کېږي. خو هغه دا هم پوهېده چې خدای کولای شي له دغو مصيبتونو څخه کار واخلي او هغه د نېکۍ لپاره په خپل پلان کې وکاروي، په داسې حال کې چې خپله کورنۍ راټولوي. همدا پولس و چې ليکلي يې دي:

«او موږ پوهېږو چې د هغو کسانو لپاره چې له خدای سره مينه لري او د هغه د پلان له مخې رابلل شوي دي، خدای ټول شيان سره يوځای کوي او د هغوی لپاره ترې نېکي راوباسي. ځکه چې خدای خپل خلک له مخکې پېژندلي وو او هغوی يې د دې لپاره

غوره کړي وو چې د خپل زوی په څېر شي، ترڅو د هغه زوی د ډېرو وروڼو او خويندو په منځ کې لومړی زوی وي. او هغه کسان چې ده غوره کړي وو، هغوی يې خپل حضور ته راوبلل. او هغوی يې له ځان سره عادل وگرځول، او هغوی ته يې د خپل جلال وعده ورکړه» (د روميانو اتم باب، له ۲۸ څخه تر ۳۰ آيتونو پورې).

پولس دا هم پوهېده چې د انسانانو لپاره د خدای د پلان او د هغه پلان د پوره کولو لپاره د هغه د ورکړې شوي سترې بيې په رڼا کې، څښتن د هغه په خوا کې دی. که خدای د هغه په خوا کې وي، نو هېڅ شی نه شي کولای چې په تلپاتې ډول د هغه پر ضد وي.

«د داسې حيرانوونکو شيانو په اړه به څه ووايو؟ که خدای زموږ په خوا کې وي، نو څوک زموږ پر ضد کېدای شي؟ هغه چې حتی خپل خپل زوی يې ونه سپماوه، بلکې زموږ ټولو لپاره يې هغه ورکړ، نو ايا هغه به له هغه سره موږ ته نور ټول شيان هم را نه کړي؟» (د روميانو اتم باب، له ۳۱ څخه تر ۳۲ آيتونو پورې).

پولس لوی انځور درک کړی و. هغه پوهېده چې خدای په خپله مينه کې د هغه تر ټولو ستره اړتيا، يعنې د هغه له گناهونو څخه نجات، پوره کړې ده، او هغه به د نورو ټولو شيانو هم پاملرنه وکړي. دې پوهې د پولس د خورا سخت ژوند بار سپک کړ. هغه ليکلي دي:

«ځکه چې زموږ اوسنۍ ستونزې ډېرې وړې دي او د اوږدې مودې لپاره به پاتې نه شي. خو بيا هم، هغوی زموږ لپاره داسې بي‌حده ستر جلال رامنځته کوي چې د تل لپاره به پاتې وي! له همدې امله، موږ هغو ستونزو ته پام نه اړوو چې اوس يې ليدلې شو؛ بلکې هغه څه ته گورو چې تر اوسه مو نه دي ليدلي. ځکه هغه ستونزې چې موږ يې وينو، ژر به پای ته ورسېږي، خو راتلونکې خوبې به د تل لپاره پاتې وي» (د دوهم کورنټيانو څلورم باب، له ۱۷ څخه تر ۱۸ آيتونو پورې).

دې ستر رسول درک کړې وه چې په دې وخت کې د خدای اصلي موخه دا نه ده چې د ژوند ستونزې پای ته ورسوي. بلکې د خدای موخه دا ده چې ټول انسانان له خپلو گناهونو څخه نجات ته راولي او په مسيح باندې د ايمان له لارې هغوی خپل زامن او لونې وگرځوي. د دې په اړه چې خدای څنگه د انسانانو له گناهکارو انتخابونو څخه کار اخلي او هغه يې د خپلې وروستۍ موخې په خدمت کې لگوي، پولس اعلان وکړ:

«اوه، زموږ خدای څومره حيرانوونکی دی! د هغه شتمني، حکمت او پوهه څومره ستره ده! زموږ لپاره دا څومره ناممکنه ده چې د هغه پرېکړې او د هغه د کار کولو لارې په بشپړه توگه درک کړو!» (د روميانو يوولسم باب، درې دېرشم آيت).

په تلپاتې زمانه کې، کله چې موږ به ټول لوی انځور ووينو او ټول حقيقتونه به راته معلوم وي، نو موږ به هم د خدای پر حکمت او موخه حيران پاتې شو. موږ به ووينو چې هغه څنگه د گناه له امله په لعنت شوي ځمکه کې د ژوند له واقعيتونو څخه کار واخيست او د خپلې کورنۍ د ترلاسه کولو لپاره يې خپل پلان پوره کړ.

خدای له موږ سره ځکه مینه نه کوي چې موږ ښه یو، بلکې ځکه چې هغه مینه ده. له موږ سره د خدای هماغه مینه ده چې هغه یې له عیسی، خپل کامل زوی، سره لري. په هغه شپه چې عیسی صلیب ته تلونکی و، هغه خپل پلار، چې زموږ پلار هم دی، ته دعا وکړه: «ترڅو نړۍ پوه شي چې تا زه رالېږلی يم او پوه شي چې ته له هغوی سره هماغومره مینه کوي لکه څنگه چې له ما سره مینه کوي» (د یوحنا اولسم باب، دروېشتم آیت).

ایا ته غواړې پوه شي چې خدای له تا سره مینه کوي که نه؟ خپلو حالاتو ته مه گوره. صلیب ته وگوره، هلته چې قادر مطلق خدای ستا لپاره خپله ستره او نه بدلېدونکې مینه څرگنده کړه. بیا، په دې پوهې سره چې خدای ستا په خوا کې دی، ته کولی شي د دې لوېدلې نړۍ له ستونزو سره مخامخ شي. ته دا ډاډ لرلی شي چې خدای به ستا له ستونزو څخه د خپلو تلپاتې موخو د پوره کولو لپاره کار واخلي او له ټولو هغو څخه به ستره نېکي راوباسي.

خدای له خپلو زامنو او لونیو سره مینه کوي

د مسیح د صلیب له لاری خدای زموږ په وړاندې خپله بې شرطه مینه په څرګند ډول ښکاره کړه. خو عیسیٰ تر صلیب باندې له مصلوب کېدو مخکې ډېرې خبرې کړې او ډېر کارونه یې ترسره کړل چې د انسانانو په وړاندې د خدای د درناوي او مینې په اړه هم موږ ته پوهه راکوي. د هغه کارونه او خبرې له موږ سره مرسته کوي چې د خدای د مینې او له ننگونو ډکو حالاتو ترمنځ اړیکه درک کړو. راځئ چې ځینې بېلګې وګورو.

له گناهکارانو سره خواږه خوړل.

کله چې عیسیٰ پر ځمکه و، هغه به ډېر ځله له باج راټولوونکو، یعنې یهودي مالیه راټولوونکو، او گناهکارانو سره خواږه خوړل. په هغه وخت کې د هغوی په کلتور کې له چا سره خواږه خوړل یوازې د هغه تر څنګ کېناستل او خواږه خوړل نه وو. دا له هغه کس سره د اړیکې د ټینګولو نښه وه. عیسیٰ د گناهکارانو او باج راټولوونکو سره په خوړو خوړلو سره دا څرګنده کړه چې دا خلک د هغه او د هغه د آسماني پلار لپاره ارزښت لري. د هغه وخت مذهبي مشرانو ته د عیسیٰ دا چلند ډېر حیرانوونکی و او هغوی به په منظم ډول له گناهکارانو سره د هغه د خوړو له امله پر هغه نیوکه کوله.

«خو فریسیانو او د شریعت ښوونکو په ګیله کولو سره وویل: «دا سړی گناهکاران مني او له هغوی سره خواږه خوري»» (د لوقا پنځلسم باب، دوهم آیت).

په همدې موقع کې چې پورته خبره وشوه، عیسیٰ د فریسیانو نیوکې ته د څو مثالونو په ویلو سره ځواب ورکړ (د لوقا پنځلسم باب، له ۴ څخه تر ۱۰ آیتونو پورې). په لومړي مثال کې د یوه سړي یوه پسه ورکه شوې وه، او په دوهم کې د یوې ښځې یوه سکه ورکه شوې وه. په دواړو کیسو کې، خاوندانو تر هغه پورې په ډېرې هڅې سره خپل ورک شوي شیان ولټول، خو یې پیدا کړل، او کله چې یې بېرته ترلاسه کړل، نو ډېر زیات خوشحاله شول. کله چې عیسیٰ دا خبره کوله، هغه خپل هغه د خوړو ملګري، چې خلکو ورته په شک کتل، له همدغو ورک شوو شیانو سره پرتله کړل. هغه روښانه کړه چې ورک شوي شیان، یعنې هغه خلک چې هغه ورسره خواږه خوړل، د ورک کېدو له امله

خپل ارزښت نه له لاسه ورکوي. ته هغوی ځکه نه پرېږدي چې ورک شوي دي. ته تر هغه پورې هغوی لتوي چې پیدا یې کړي. او بیا پرې خوښي کوي.

«زه تاسو ته وایم چې په آسمان کې هم همداسې خوښي وي، د هغه یوه گناهکار لپاره چې زړه یې بدلوي، تر هغو نهه نوي عادلانو ډېره چې توبې ته اړتیا نه لري» (د لوقا پنځلسم باب، اووم آیت).

له دې پېښې لږ وخت وروسته، نیوکه کوونکو بیا پر عیسیٰ نیوکه وکړه چې هغه د یوه باج راټولونکي په کور کې خواره خوري. دا ځل عیسیٰ په څرگندو ټکو اعلان وکړ چې هغه د دې لپاره راغلی دی چې «هغه څه چې ورک شوي دي پیدا کړي او نجات ورکړي» (د لوقا نولسم باب، لسم آیت).

پام وکړئ چې عیسیٰ په دواړو مواردو کې، د فریسيانو د نیوکو په ځواب کې، گناهکارانو ته «ورک شوي» وویل. ولې؟ ځکه چې انسانان په خپل سرکش حالت کې له هغې موخې څخه ورک شوي دي چې د هغې لپاره پیدا شوي وو: د خدای زامن او لوني کېدل او له هغه سره اړیکه لرل. کله چې خدای آدم پیدا کړ، نو یو زوی یې پیدا کړ او په هغه کې یې د زامنو بشپړه کورنۍ رامنځته کړه (د لوقا درېیم باب، اته دېرشم آیت؛ د پیدایښت پنځم باب، له ۱ څخه تر ۲ آیتونو پورې). کله چې آدم د خدای له حکم څخه سرغړونه وکړه، نو له خدای څخه د خپلواکۍ انتخاب یې وکړ. په دې کار سره آدم خپل ځان او ټول انسانان، چې په هغه کې شامل وو، گناه او مرگ ته بوتلل. څښتن خپله کورنۍ له لاسه ورکړه.

عیسیٰ ځمکې ته د دې لپاره راغی چې ورک شوي انسانان پیدا کړي او نجات ورکړي. هغه صلیب ته ځکه ولاړ چې د گناه بیه ورکړي او لاره پرانيزي، ترڅو خدای هغه څه ترسره کړي چې له پخوا څخه یې موخه وه، یعنې گناهکار نارینه او ښځې په پاکو زامنو او لونیو بدل کړي او له هغوی سره په مینه ډکه اړیکه کې ژوند وکړي. کله چې یو ورک شوی گناهکار توبه وباسي، نو آسمان خوشحاله کېږي، ځکه چې په مسیح باندې د ایمان له لارې هغه خپلې هغې پیدا شوې موخې ته بېرته راوگرځول کېږي چې د هغې لپاره پیدا شوی و.

کله چې ورک شوي زامن کور ته راستانه شي.

په هغه ورځ چې عیسیٰ د ورکې شوې پستۍ او ورکې شوې سکې مثالونه بیان کړل، په هماغه ورځ یې یوه درېیمه کیسه هم وکړه، د یوه ورک شوي زوی په اړه. په لومړي او دوهم مثال کې د خدای د ورک شوو انسانانو د لتولو پر ماموریت ټینګار شوی و. په درېیمه کیسه کې پام دې ته واوښت چې کله یو ورک شوی انسان پیدا شي، نو څه پېښېږي. دا کیسه په عمومي توګه د «د بې‌خایه شوي زوی مثال» په نوم پېژندل کېږي (د لوقا پنځلسم باب، له ۱۱ څخه تر ۳۲ آیتونو پورې).

د عیسی په وینا، یوه شتمن سړي دوه زامن لرل. کشر زوی خپله میراث وغوښته، او لږ وخت وروسته له دې چې هغه یې تر لاسه کړ، له کوره ووت. هغه یوه لږې هېواد ته لاړ، هلته یې خپله ټوله شتمني په بې قید او گناهکار ژوند کې له منځه یووړه. کله چې په هغه هېواد کې سخته قحطي راغله، نو هغه زوی داسې حالت ته ورسېد چې د خنزیرانو له رمې سره په خنزیرخانه کې پروت و، او هغو خنزیرانو د هغه په پرتله د خوړلو لپاره ډېر څه لرل. هماغه په خنزیرخانه کې د هغه سرگردانه سړي زړه بدل شو.

«کله چې هغه په ځان پوه شو، نو ویې ویل: «زما د پلار څومره مزدوران دي چې له اړتیا څخه ډېر خواږه لري، او زه دلته له لورې مې کپړم! زه به پاڅېرم او خپل پلار ته به لاړ شم او ورته به ووايم: پلاره، ما د آسمان او ستا په وړاندې گناه کړې ده. اوس زه نور د دې وړ نه يم چې ستا زوی وبلل شم؛ ما د خپلو مزدورانو له ډلې څخه د یوه په څېر وساته.» بیا هغه پاڅېد او خپل پلار ته لاړ» (د لوقا پنځلسم باب، له ۱۷ څخه تر ۲۰ آیتونو پورې).

«خو کله چې هغه لا ډېر لږ و، پلار یې ولید او زړه یې پرې وسوځېد؛ هغه منډه کړه، خپل زوی ته ورغی، غېږ یې ورکړه او ښکل یې کړ. زوی یې ورته وویل: «پلاره، ما د آسمان او ستا په وړاندې گناه کړې ده. اوس زه نور د دې وړ نه يم چې ستا زوی وبلل شم.» خو پلار خپلو نوکرانو ته وویل: «ژر! تر ټولو غوره جامې راوړئ او هغه ور واغوندئ. په لاس یې گوتمی ور واغوندئ او په پښو یې بوتان ور واغوندئ. روزل شوی خوشکی راوړئ او حلال یې کړئ. راځئ چې مېلمستیا وکړو او خوشحالي وکړو. ځکه چې دا زما زوی مې شوی و او بېرته ژوندی شوی دی؛ ورک شوی و او اوس پیدا شوی دی.» بیا هغوی په خوښۍ پیل وکړ» (د لوقا پنځلسم باب، له ۲۰ څخه تر ۲۴ آیتونو پورې).

پام وکړئ چې پلار له خپل بېرته راستون شوي زوی سره څنگه چلند وکړ. هغه خپل زوی هغه وخت ولید کله چې لا له کوره یو څه لرې و. پلار د هغه لارې ته سترگې په لار و، او کله چې یې سترگې پر هغه هلک ولگېدې، زړه یې له رحم او شفقت څخه ډک شو. زړه یې د خپل زوی لپاره ډېر تېری و. هغه د خپل زوی د هرکلي لپاره ورمنډه کړه، او دا یې څرگنده کړه چې هغه څومره لېواله و چې له خپل زوی سره بېرته اړیکه ټینګه کړي. بیا یې هغه ښکل کړ. په اصلي ژبه کې دا احساس داسې دی چې پلار خپل زوی بیا بیا ښکل کړ او په دې توګه یې د هغه په وړاندې خپله ژوره نرمه مینه او شفقت څرګند کړ. د زوی د شرموونکي چلند له امله د هغه پلار مینه له هغه څخه نه وه اخیستل شوې.

پام مو وي چې دا هماغه چټل او بدبویه زوی دی، هغه چې همدا اوس له خنزیرخاني څخه راغلی و، او د خپل پلار شتمني یې په فاحشو او بې قید ژوند کې ضایع کړې وه. هغه بالکل هماغه ډول انسان و چې فریسیانو به د عیسی د هغو خلکو سره د خوړو خوړلو له امله غندلو چې هغوی به ورسره خواږه خوړل.

بی‌خایه شوي زوی غوښتل چې د خپلي گناه په اړه خبرې وکړي. خو پلار یې د هغه د ډېرو جرمونو هېڅ یادونه ونه کړه. هغه پوهېده چې زوی یې د خپلو کړنو څخه توبه باسي. هغه فریسيان چې د عیسی له خولې دا کیسه اورېدله، ښايي د پلار له دې چوپتیا څخه سخت حیران شوي وي. هغوی تر هغه پورې بڅښنه نه کوله، څو چې بدله او تاوان ورکول نه وای ترسره شوي.

بیا پلار خپلو نوکرانو ته امر وکړ چې خپل زوی ته جامې، گوتمی او بوتان ورکړي. هغو کسانو چې عیسی یې د دې مثال په بیانولو اورېد، د زکریا نبي له لیکنو سره اشنا وو. هغه د هغه لید بیان کړی چې خدای ورته ورکړی و، په کوم کې چې د جامو بدلول د گناه د لرې کېدو معنا لرله (د زکریا درېیم باب، څلورم آیت). د عیسی اورېدونکو دا هم پوهېدل چې گوتمی نارینه وو ته د درناوي او عزت د نښې په توګه ورکول کېدې. هغوی دا هم درک کوله چې بوتان د آزادۍ نښه وه. کله چې د جګړې بندیان آزادېدل، نو هغه بوتان چې د بند په وخت کې ترې اخیستل شوي وو، بېرته به ورته ورکول کېدل.

عیسی په خپلو خبرو سره یو گناهکار زوی داسې انځور کړ چې د خپل پلار د مینې له امله په بشپړ ډول د خپل زوی د مقام حالت ته بېرته راګرځول کېږي.

په یاد ولری چې عیسی دا مثال ولې بیان کړ، یعنې هغو فریسيانو ته د ځواب لپاره چې له گناهکارانو سره د هغه د اړیکو له امله یې پر هغه نیوکه کوله. د عیسی پیغام روښانه و. هر باج راټولونکی او هر گناهکار، چې عیسی د ځمکې پر سر د خپل ژوند په موده کې ورسره اړیکه لرله، د څښتن لپاره ارزښتناک و. عیسی، چې خدای دی او مور ته خدای څرګندوي، د هغوی له ډلې د هر یوه د لټولو او نجات ورکولو لپاره راغلی و. که څه هم هغوی د گناه په خنزیرخانه کې ورک شوي وو، بیا هم دا خلک د خدای له خوا پیدا شوي وو او هغه له هغوی سره مینه کوله. هغوی دا توان درلود چې د صلیب د ځواک له لارې په بې‌عیه زامنو او لوڼو بدل شي.

زه دا نه وایم چې ټول خلک، پرته له دې چې د هغوی چلند یا ایمان څه ډول وي، د خدای اولاد دي. ټول خلک د خدای مخلوق دي او د هغه د زامنو او لوڼو کېدو وړتیا لري، خو ټول د گناه په تور مجرم دي. د دې لپاره چې خپله دا وړتیا په حقیقت بدله کړي، نارینه او ښځې باید له گناه څخه توبه وباسي او د مسیح او د هغه د صلیبي قربانۍ په ایمان سره د پلار کور ته بېرته راستانه شي. که نه، هغوی به د تل لپاره له هغې موخې څخه ورک پاتې شي چې د هغې لپاره پیدا شوي دي او د تل لپاره به له خدای څخه بېل وي.

د گناه او بغاوت تر خنزیرخاني پورې زموږ سفر له موږ څخه د خدای مینه نه ده اخیستې. پر ځمکه د خپلې خدمتګارۍ په موده کې او پر صلیب باندې د عیسی خبرې او کارونه دا خبره روښانه کوي: که څه هم ته په خنزیرخانه کې یې، بیا هم زه له تا سره مینه کوم. که ته پر ما ایمان راوړې او د پلار کور ته بېرته راوګرځې، زه به تا پاک

کړم. زه به تا ته د خپلې عادلۍ جامې در واغوندم. زه به تا د هغه زویوالي، درناوي او عزت مقام ته بېرته راوگرځوم چې ما ستا لپاره پیدا کړی دی.

زه کور ته بېرته راغلی یم. بیا هم ولې ستونزې لرم؟

کېدای شي ته داسې فکر کوي: «ما خنزیرخانه پرېښې ده. زه په مسیح باندې د ایمان له لارې د پلار کور ته بېرته راغلی یم. نو بیا ولې له دې ټولو ستونزو سره مخ کېږم؟»
ځکه چې په گناه لعنت شوي ځمکه کې ژوند همداسې دی. که څه هم زموږ زړونو خنزیرخانه پرېښې ده، خو موږ لا هم په یوه لوبډلې نړۍ کې ژوند کوو او له هغو ټولو ستونزو سره مخ کېږو چې له داسې چاپېریال څخه راوړېږي. کله چې عیسیٰ بېرته راشي، نو خدای به په پای کې نړۍ د گناه له هرې ښې او له هغې څخه د راوړلې شوې هرې خرابۍ څخه پاکه کړي. خو په دې وخت کې دا د هغه اصلي تمرکز نه دی. په دې اوسنۍ زمانه کې د خدای لومړنۍ موخه دا ده چې د انسانانو زړونه بېرته خپلې تابعیت او خپلواکۍ ته نه، بلکې خپلې واکمنۍ او پر ځان تکیه کولو ته را وگرځوي، نه دا چې په خنزیرخانه کې ژوند ښه کړي.

پام وکړئ چې د بې‌خایه شوي زوی پلار د هغه د لرې اوسېدو په وخت کې خنزیرخانه پاکه نه کړه او نه یې د هغه کړاوونه لرې کړل. دا په دې معنا نه وه چې هغه له خپل زوی سره مینه نه کوله. خو د پلار موخه دا نه وه چې زوی یې له هغه څخه جلا پاتې شي او یو په زړه پورې او له اندېښنو خالي ژوند ولري. د هغه هیله دا وه چې زوی یې بېرته کور ته راشي.

په څرگنده توګه، د هغه د سرکشو کړنو پایلو هغه زوی په ځان پوه کړ. عیسیٰ وویل چې بې‌خایه شوی زوی په خنزیرخانه کې په ځان پوه شو. که د هغه پلار مخکې له دې چې هغه ځوان خپل ریښتیني حالت درک کړي، خنزیرخانه رغولي او پاکه کړي وای، نو کېدای شي د هغه فکر هېڅکله بدل شوی نه وای. د هغې چټلۍ پاکول به د هغه د سرکشي گناه پایلې پټې کړې وای.

خدای اوس مهال د دې نړۍ د ژوند خټه او چټلې نه پاکوي او هغه ښه نه کوي، تر یوې اندازې ځکه چې هغه غواړي انسانان د گناه ویجاړونکې پایلې وويني. که څه هم څښتن د خلکو له کړاو څخه هېڅ خوښي نه اخلي، بیا هم د هغه هیله دا ده چې نارینه او ښځې راوین شي او مخکې له دې چې د وروستي ویجاړتیا تجربه وکړي، هغه ته بېرته راوگرځي، یعنې په دوزخ کې له خدای څخه تلپاتې بېلتون.

په دې ځای کې بنایي تاسو وپوښتئ: «زه پوهېږم چې د دې ژوند د گډوډیو تر شا خدای نه دی او هغه به تر هغه پورې د دې پای ته ونه رسوي چې عیسیٰ بېرته راشي. خو ایا دا په دې معنا ده چې اوس مهال زما لپاره د هغه له خوا هېڅ مرسته نشته؟»

بالکل داسې نه ده.

خو په دې لوبډلې نړۍ کې د پلار د کور ځواک او برابر وني ته د لاسرسي لپاره، ته باید دا درک کړې چې خدای د خنزیرخانې په څېر حالاتو په منځ کې څه کوي. بیا به ته وکولای شي چې کله هغه کار کوي، له هغه سره همکاري وکړې. په راتلونکو څو فصلونو کې، کله چې موږ د «څه» پوښتنې ته ځواب ورکوو، بحث به وکړو چې هغه څنګه کار کوي.

د «څه» پوښتنه

خلک یوازې د «دا ولې وشول؟» له پوښتنې سره مبارزه نه کوي، بلکې له دې پوښتنې سره هم مخ دي چې «خدای څه کوي؟» له بده مرغه، د ژوند د ننګونو په منځ کې خدای څنګه کار کوي، په دې اړه ډېرې ناسمې انګېرنې شته. په دې برخه کې به موږ د «څه» پوښتنې ناسم ځوابونه وپېژنو او بیا به د انجيل له مخې سم ځواب وړاندې کړو.

ناسم ځواب: خدای د حالاتو له لارې خبرې کوي.

ډېر خلک باور لري چې خدای زموږ د مادي حالاتو له لارې موږ ته معلومات راکوي. له همدې امله، هغوی خپل ستونزمن حالت ته گوري او د هغه څه پر بنسټ چې ويني، پایلې اخلي. خو ته د خپل حالت په لیدلو سره نه شي کولای د «ولې» یا «څه» پوښتنې ځواب ورکړي.

• ځکه چې ستونزمن حالات د خدای له خوا نه تنظیمېږي، نو موږ ډاډه کېدای شو چې هغه د دغو حالاتو له لارې موږ ته کوم پیغام نه رالېږي.

• خدای موږ ته ویلي دي چې «موږ په ایمان سره ژوند وکړو، نه د لیدلو یا ظاهري شیانو له مخې» (د دوهم کورنټیانو پنځم باب، اووم آیت). که خدای زموږ په حالت کې د هغو ښکاره شیانو له لارې چې لیدل کېږي، موږ ته د معلوماتو او لارښوونې د راکولو هڅه کوله، نو دا به د هغه د خپل هغه لارښوونې خلاف وي چې موږ ته یې راکړي ده.

• خدای له موږ سره د خپل لیکل شوي کلام له لارې خبرې کوي. د هغه کلام زموږ د پښو لپاره څراغ او زموږ د لارې لپاره رڼا ده (د زبور ۱۱۹ باب، ۱۰۵ آیت). «ای زما زویه، د خپل پلار هغه حکم، چې د خدای له خوا درکړل شوی، ومنه، او د خپلې مور هغه لارښوونه، چې د خدای تعلیم یې درکړی دی، مه پرېږده... کله چې ته گرځي، د خدای هغه کلام چې ستا مور او پلار درښوولی دی، ستا لارښود به وي؛ کله چې ویده کېږي، هغه به ستا ساتنه کوي؛ او کله چې راوینږي، هغه به له تا سره خبرې کوي.

ځکه حکم څراغ دی، او د شریعت بشپړه لارښوونه رڼا ده» (د متلونو شپږم باب، له ۲۰ څخه تر ۲۳ آیتونو پورې).

په انجیل کې ډېر داسې مثالونه شته چې خلکو هڅه کړې ده د خپلو حالاتو په لیدلو سره د «څه» پوښتنې ځواب پیدا کړي. په هره قضیه کې هغوی داسې پایلې اخیستي دي. همداسې یوه پېښه هغه وخت وشوه چې د رسول پولس د اوبو بېړۍ ټوټه ټوټه شوه او هغه او د هغه ملګري په لامبو وهلو سره نږدې ټاپو ته په خوندي ډول ورسېدل او خپل ژوند یې وژغوره.

«کله چې موږ په خوندي ډول ساحل ته ورسېدو، نو پوه شو چې موږ د مالټا په ټاپو کې یو. د هغه ځای خلکو له موږ سره ډېره مهرباني وکړه. هوا سپره وه او باران ورېده، نو هغوی پر ساحل اوږ بل کړ، ترڅو زموږ هرکلی وکړي او موږ ته تودوخه راکړي. کله چې پولس د لرګیو یوه ګډۍ راټوله کړه او اور ته یې اچوله، نو د تودوخې له امله یو زهري مار راووت او د هغه په لاس پورې ونښت. د ټاپو خلکو هغه ولید چې مار یې په لاس پورې خورند دی، نو یو بل ته یې وویل: «بېشکه دا یو قاتل دی! که څه هم هغه له سمندر څخه ژوندی راوتلی، خو عدالت به اجازه ور نه کړي چې ژوندی پاتې شي.» خو پولس مار وخواوه او اور ته یې وغورځاوه، او هغه ته هېڅ زیان ونه رسېد. خلکو انتظار کاوه چې هغه به پرسېږي یا به ناڅاپه مړ شي او راولوېږي. خو کله چې هغوی ډېر وخت انتظار وکړ او ویې لیدل چې هغه ته هېڅ زیان نه دی رسېدلی، نو خپل فکر یې بدل کړ او پرېکړه یې وکړه چې هغه به یو خدای وي» (د رسولانو د اعمالو اته ویستم باب، له ۱ څخه تر ۶ آیتونو پورې).

د دې ټاپو اوسېدونکو ولیدل چې پولس په سمندر کې له ډوبېدو څخه وژغورل شو، خو بیا یې دا هم ولیدل چې یو مرګونی مار هغه وچيچه. هغوی داسې استدلال وکړ چې هغه یو قاتل دی چې د اوبو د بېړۍ له ټوټې کېدو څخه په ژغورل کېدو سره له مرګه وټنښتېد، خو اوس د مار په چيچلو سره عدالت هغه ونیوه. خو کله چې د پولس پر بدن د مار زهر هېڅ اغېز ونه کړ، نو هماغو خلکو پرېکړه وکړه چې هغه به یو خدای وي. په څو دقیقو کې، دغو خلکو د پولس او له هغه سره د شوې پېښې په اړه، د هغه څه پر بنسټ چې دوی لیدلي وو، دوه بالکل بېلابېلې پایلې واخیستي، او دواړه پایلې داسې وې.

ځینې خلک همداسې خپل ژوند تېروي. هغوی داسې فکر کوي چې د دوی په حالت کې هر بدلون له هغوی سره د خدای د خبرو کولو یوه لاره ده. دې مثال ته پام وکړئ: یو ګران عزیز د روغتون پر بستر پروت دی. د هغه د وینې فشار ډېر لوړ شي او کورنۍ پوښتنه وکړي: «خدای څه وایي؟» «خدای څه کوي؟» بیا د هغه کس د وینې فشار ډېر ټیټ شي او کورنۍ داسې غبرګون وښيي: «اوس څښتن هڅه کوي موږ ته څه وښيي؟» خدای د روغتون د دې صحنې له لارې د کوم شي د څرګندولو هڅه نه کوي. د دوی د عزیز بې ثباته د وینې فشار د څښتن کوم پیغام نه دی. دا په ګناه لعنت شوې نړۍ کې د ژوند پایله ده.

یوه بله بېلگه هم وگورئ. کله چې یوشع عبراني خلک کنعان ته بوتلل، خدای هغوی ته امر کړی و چې د هغې سیمې له هېڅ قوم سره به تړون نه کوي. کله چې اسرائیلو د هغې ځمکې فتح کول او په هغې کې مېشتېدل پیل کړل، یوه ځانگړې ډله، یعنې جبعونيانو، پرېکړه وکړه چې د ځان د ژغورلو لپاره له دوکې څخه کار واخلي. که څه هم هغوی نږدې اوسېدل، خو یوشع ته یې داسې استازي ولېږل چې داسې جامې او سامان یې اغوستي او له ځان سره راوړي وو، لکه هغوی چې ډېره اوږده لاره وهلي وې.

«هغوی... پر خپلو خړو باندې زاړه د کڅوړو بورۍ او شلېډلي زاړه د شرابو مشکونه بار کړي وو. هغوی څېرې شوې جامې او زرې، له اغوستلو خرابې او پيوند شوې بوتان اغوستي وو. او د خپل خوراک لپاره یې وچې او کپک وهلې ډوډۍ له ځان سره اخیستي وې. کله چې هغوی جلجال ته د اسرائیلو کمپ ته ورسېدل، نو یوشع او د اسرائیلو خلکو ته یې وویل: «موږ له لرې هېواد څخه راغلي یو، ترڅو له تاسو سره د سولې تړون وکړو.» (د یوشع نهم باب، له ۴ څخه تر ۶ آیتونو پورې).

د اسرائیلو مشرانو د هغوی له خوا وړاندې شوي مادي شواهد وکتل، د هغو خلکو په کیسه یې باور وکړ، او له جبعونيانو سره یې یو لازمي تړون وکړ، یعنې هماغه کار یې وکړ چې خدای ورته د نه کولو امر کړی و. پام وکړئ چې مشرانو د خدای د کلام د لټولو پر ځای د هغو شیانو پر بنسټ چې د دوی په وړاندې ښکارېدل، د حالت ارزونه وکړه: «له همدې امله د اسرائیلو مشرانو د هغوی ډوډۍ وکتله، خو له څښتن څخه یې مشوره ونه غوښتله» (د یوشع نهم باب، څوارلسم آیت).

په دې پېښه کې موږ یو ځل بیا وینو چې مادي شواهد غلط معلومات ورکولای شي او حتی د خدای خپل خلک هم گمراه کولای شي.

ته خپل حالت د دې پر بنسټ نه شي ارزولای چې څه ویني او څه احساس کوي. انجیل د خدای او د هغه د کار کولو د طریقو په اړه زموږ لپاره د بشپړ باور وړ معلوماتو یوازینی سرچینه ده. ته باید خپل حالات د دې پر بنسټ و ارزوي چې خدای په خپل لیکل شوي کلام کې څه وایي. په راتلونکو فصلونو کې به موږ ځینې داسې بېلگې وڅېړو چې څرگندوي خدای د ژوند په ستونزو کې څنګه کار کوي. دا به له موږ سره مرسته وکړي چې خپل حالات په سمه توګه و ارزوو.

ناسم ځواب: حالات موږ ته د خدای اراده ښيي.

ځینې نور خلک باور لري چې خدای خپله اراده د مادي حالاتو له لارې څرګندوي. هغوی ډاډه وي چې که کومه پېښه رامنځته شي، نو هغه به خامخا د خدای اراده وي. خو په دې ژوند کې ډېر داسې شیان شته چې د خدای اراده نه وي. ځینې شیان ځکه پېښېږي چې شیطان هڅه کوي انسانان غلا کړي، ووژني او تباه یې کړي. ځینې ځکه پېښېږي چې انسانان د خدای پر وړاندې بغاوت کوي او ناوړه کارونه ترسره کوي. او ځینې

ستونزي په دې گناه لعنت شوي ځمکه کې د روانو بې نظم او تصادفي بهیرونو پایله وي. که اړتیا وي، لومړي فصل ته بیا مراجعه وکړئ.

څو کاله مخکې، ما په یوه کور کې د انجیل د مطالعې په یوه غونډه کې گډون وکړ. یوه ماښام دوو ځوانو ښځو پرېکړه وکړه چې راشي، خو هغوی هېڅکله را ونه رسېدې. وروسته یې وویل چې هغوی کور پیدا نه کړای شو، او د هغوی په ذهن کې د دې معنا دا وه چې په دې مطالعه کې گډون کول د خدای اراده نه وه. خو د هغوی له خوا د کور نه پیدا کول د څښتن د ارادې څرگندونه نه وه. یا هغوی د لارښوونو په تعقیب کې چندانې ماهري نه وې، یا یې په لاره کې غلطه تاوېدنه کړې وه.

دا ښه خبره وه چې اونسيفوروس په خپله مادي وضعه باندې تکیه ونه کړه ترڅو د خدای اراده معلومه کړي. که هغه داسې کړي وای، نو په روم کې د بندي رسول پولس لپاره به د ستر برکت سبب نه وای گرځېدلی.

«څښتن دې پر اونسيفوروس او د هغه پر ټولې کورنۍ ځانگړې رحم وکړي، ځکه چې هغه څو ځله له ما سره ولیدل او زما زړه یې پیاوړی کړ. هغه هېڅکله په دې ونه شرمېد چې زه په بند کې وم. کله چې هغه روم ته راغی، نو هر ځای یې ولټول، تر هغه چې ما یې پیدا کړم» (د دوهم تیموتائوس لومړۍ باب، له ۱۶ څخه تر ۱۷ آیتونو پورې).

پام وکړئ چې اونسيفوروس اړ شو چې د ټول ښار په اوږدو کې پولس ولټوي. که هغه خپل حالات هماغسې ارزولي وای لکه پورته یادو شوو ځوانو ښځو چې ارزولي وو، نو هېڅکله به یې پولس نه وای موندلی. اونسيفوروس به له لومړي ځای څخه چې پولس یې پکې پیدا نه کړ، لاس اخیستی وای او داسې به یې فکر کړی وای چې د رسول لټول د خدای اراده نه ده.

خدای موږ ته د خپل لیکل شوي کلام سره سم د خپل روح له لارې لارښوونه کوي. خو دا د بلې ورځې موضوع ده. اوس اصلي خبره دا ده: ته د «څه» پوښتنې د ځواب موندلو لپاره خپلو حالاتو ته نه شي کتلای. ته باید په انجیل کې ورکړل شوو معلوماتو ته وگورې، ترڅو پوه شي چې خدای څه کوي او د ژوند په پېښو کې څنګه کار کوي.

ناسم ځواب: خدای د حالاتو له لارې پر موږ کار کوي.

ځینې خلک باور لري چې خدای د حالاتو له لارې پر موږ کار کوي، خو دا سمه نه ده. په انجیل کې هېڅ ځای نه دي ویل شوي چې خدای پر موږ کار کوي. بلکې سپېڅلی کتاب وايي چې خدای د خپل روح او خپل کلام له لارې زموږ په دننه کې کار کوي. دې آیتونو ته پام وکړئ.

«زه په دې خبره بشپړ باور لرم چې هغه چا چې په تاسو کې یې ښه کار پیل کړی دی، هغه به یې د عیسی مسیح تر ورځې پورې بشپړ کړي» (د فیلیپیانو لومړۍ باب، شپږم آیت).

«خپل نجات په وېرې او رېږدېدو سره په عمل کې راولئ، ځکه چې خدای پخپله په تاسو کې د خپلې نېکې موخې مطابق هم اراده پیدا کوي او هم عمل» (د فیلیپیانو دوهم باب، له ۱۲ څخه تر ۱۳ آیتونو پورې).

«د سولې خدای... دې تاسو د هرې نېکې چارې لپاره په هر څه سمبال کړي، ترڅو د هغه اراده ترسره کړئ، او د عیسیٰ مسیح په وسیله دې زموږ په دننه کې هغه کار وکړي چې د هغه په نظر کې خوښ وي» (د عبرانیانو دیارلسم باب، له ۲۰ څخه تر ۲۱ آیتونو پورې).

«او موږ ټول، چې زموږ پر مخ پرده نشته، ځکه چې موږ د خدای په کلام کې لکه په هنداره کې د څښتن جلال په دوامداره توګه وینو، د هغه په څېر په پرله‌پسې توګه بدلېږو، له یوه جلال څخه بل زیاتېدونکي جلال ته؛ ځکه دا د څښتن له خوا کېږي، هغه چې روح دی» (د دوهم کورنټیانو درېیم باب، اتلسم آیت).

«او لکه څنګه چې د څښتن روح زموږ په دننه کې کار کوي، موږ ورځ تر بلې د هغه په څېر کېږو او د هغه جلال لاپېر منعکس کوو» (د دوهم کورنټیانو درېیم باب، اتلسم آیت).

«او موږ هېڅکله د دې لپاره د خدای شکر کول نه پرېږدو چې کله موږ تاسو ته د هغه پیغام واوراوه، تاسو زموږ خبرې یوازې د انسانانو خبرې ونه ګڼلې. تاسو هغه د خدای د ریښتیني کلام په توګه ومنلې، او بېشکه هماغه و. او دا کلام په تاسو چې ایمان راوړونکي یاست، په دوامداره توګه کار کوي» (د لومړي تسالونیکیانو دوهم باب، دیارلسم آیت).

که ته داسې فکر کوې چې خدای د ظاهري حالاتو له لارې پر تا کار کوي، نو ته به په دوامداره توګه خپل چاپېریال ته ګوري، ترڅو پوه شي چې خدای څه کوي، او بیا به د هغو خلکو په څېر ناسمې پایلې واخلې چې په تېره برخه کې یاد شوي دي.

ته ښایي وپوښتي: «ایا خدای موږ د ازموینې، ښوونې، پاکولو او بشپړولو لپاره ستونزمن حالات نه برابروي یا یې اجازه نه ورکوي؟» خدای په رښتیا موږ ازموې، موږ ته تعلیم راکوي، موږ پاکوي او بشپړوي مو، خو هغه دا کار د خپل کلام او خپل روح له لارې کوي، چې زموږ په دننه کې کار کوي؛ نه د ستونزمنو حالاتو له لارې. (د دې هرې موضوع د بشپړې څېړنې لپاره، «خدای ښه دی... او ښه معنا یې ښه ده» کتاب ولولئ.)

، <==> . >==> ،

اوس چي مور د «څه» پوښتنې ځيني ناسم ځوابونه وڅپرل، راضي چي اوس د انجيل له
مخې دې پوښتنې ته ځواب ووايو.

د «څه» پوښتنې سم ځواب

يوازې دا چې حالات موږ ته نه وايي چې خدای څه کوي، دا په دې معنا نه ده چې موږ نه شو پوهېدای؛ انجيل موږ ته دا رښيي. کېدای شي هغه د کوم ځانگړي حالت په اړه ځانگړي جزیات بيان نه کړي، خو کله چې موږ د خدای کلام مطالعه کوو، نو هغه عمومي اصول ليدلای شو چې خدای يې په هر حالت کې د کار کولو لپاره کاروي.

انجيل له داسې کيسو څخه ډک دی چې پکې خدای د سختو وختونو په منځ کې کار کړی او حيرانوونکې پايلې يې رامنځته کړي دي؛ د ځان لپاره لوی جلال، د امکان تر حده د ډېرو خلکو لپاره نېکي، او له رښتینو بدو پېښو څخه رښتینې نېکي. په دغو کيسو کې موږ وينو چې خدای د لاندې اصولو له مخې کار کوي:

- د خدای ډېر کار تر هغه وخته پټ پاتې کېږي چې ته په پای کې د هغه ښکاره پايلې ووينې. يوازې دا چې ته د کوم شي د پېښېدو په حال کېدو نه شي ليدلای، په دې معنا نه ده چې هېڅ شی نه پېښېږي.

- څښتن په مناسب وخت کې کار کوي.

- هغه ډېر ځله لنډمهاله برکت، يعنې سمدستي د ستونزې پای ته رسول، ځنډوي، ترڅو اوږدمهاله او تلپاتې پايلې رامنځته کړي، ځکه چې هغه د انسانانو له انتخابونو څخه کار اخلي او هغه د خپلو موخو د پوره کولو لپاره لگوي.

- خدای له رښتینې بدې څخه رښتینې نېکي راوباسي.

• هغه به تر هغه پورې ستا ساتنه او لارښوونه کوي چې له ستونزې څخه دې راوباسي. خدای کولای شي حتی د ډېرو سختو حالاتو په منځ کې هم تا د پرمختګ او بریا وړ وګرځوي.

عيسی مور ته بنيې چې خدای څنگه کار کوي.

په ځينو حالاتو کې د عيسی غبرګون مور ته پوهه راکوي چې خدای څنگه کار کوي. کله چې مور ګورو چې عيسی، چې په انساني بدن کې خدای و، څه وکړل، نو دا اصول په عمل کې وینو.

د دې يوه ښه بېلګه په هغه پېښه کې لیدل کېږي چې عيسی ډوډی او کبان ډېر کړل. سپېڅلی کتاب وايي چې د پنځو زرو نارینه‌وو يوه لويه ډله، پرته له ښځو او ماشومانو، ټوله ورځ د عيسی پسې روانه وه.

«هغه ماښام شاګردان هغه ته راغلل او ويلي ويل: «دا يو شاره ځای دی او ډېر ناوخته شوی دی. خلک رخصت کړه، ترڅو کليو ته لاړ شي او د ځان لپاره خواړه واخلي.» خو عيسی ځواب ورکړ: «د دې اړتيا نشته، تاسو هغوی ته خواړه ورکړئ» (د متی څوارلسم باب، له ۱۵ څخه تر ۱۶ آيتونو پورې).

شاګردانو د دومره ستړي ګڼې لپاره د خوړو د برابرولو وس نه درلود. د دې په پایله کې، هغوی له کمښت سره مخ وو. له دې څخه د «ولي» پوښتنه راپورته کېږي.

«ولي په دې نړۍ کې کمښت شته؟» د کافي خوړو نشتوالی د هغه لعنت يوه برخه ده چې په ځمکه کې د آدم د ګناه له امله راغی. «په هغه ځانګړې ورځ ولي کمښت موجود و؟» ځکه چې په هغه سيمه کې د موجودو سرچينو د کموالي د پوره کولو لپاره هېچا له ځان سره خواړه نه وو راوړي.

«بيا عيسی خپلې سترګې پورته کړې او يوه لويه ډله يې وليده چې د هغه خواته را روانه وه، او فيليپوس ته يې وويل: «مور له کومه ځايه ډوډی واخلو چې دا خلک يې وخورې؟» هغه دا خبره د هغه د ازموېنت لپاره وکړه، ځکه چې هغه پخپله پوهېده چې څه به کوي» (د يوحنا شپږم باب، له ۵ څخه تر ۶ آيتونو پورې).

که څه هم عيسی په هېڅ ډول د دې کمښت تر شا نه و، بيا هم هغه په دې کې د خپلو دولسو شاګردانو د نېکۍ لپاره د کارولو يو فرصت وليد. عيسی لا له مخکې هغوی ته ښوولي وو چې په آسمان کې د هغوی يو پلار شته چې کله د هغه په لټه کې وي، خپلو اولادونو ته اړين شيان برابروي. د هغه دا پوښتنه فيليپوس او نورو شاګردانو ته دا فرصت ورکاوه چې پر خدای او د هغه پر وعده خپل ايمان څرګند او پياوړی کړي.

هغوی کولای شول داسې ځواب ورکړي: «مور نه پوهېږو چې خواړه به له کومه راشي، خو مور بشپړ باور لرو چې زموږ آسماني پلار به زموږ مرسته وکړي.»

ډېر خلک په ناسم ډول باور لري چې خدای د دې لپاره د ژوند ستونزمن حالات برابروي چې موږ وازمې. خو د خدای ازمنښت هېڅکله پخپله حالت نه وي. بلکې د هغه ازمنښت د هغه حالت په منځ کې د هغه کلام وي. په دې پېښه کې عیسی د خپلو خبرو له لارې خپل شاگردان وازمويل: ایا تاسو به حتی د دې ستر کمښت په وړاندې هم پر هغه څه باور وکړئ چې ما تاسو ته د خپل پلار په اړه ويلي دي؟

شاگردانو هماغه تېروتنه وکړه چې ډېر خلک یې د ننگونو ډکو حالاتو پر وړاندې د درېدو پر مهال کوي، یعنې هغه تعلیمات یې په یاد ونه ساتل چې عیسی مخکې ورکړي وو. هغوی هڅه وکړه چې د خپلو ستونزو حل د هغو شیانو پر بنسټ پیدا کړي چې لیدلای یې شول، او بیا یې له هماغو شیانو څخه پایلې واخیستې.

«فیلیپوس ځواب ورکړ: «د دې ټولو د مړولو لپاره به ډېرې سترې پیسې پکار وي!» بیا شمعون پطروس ورور اندریاس وویل: «دلته یو کوچنی هلک دی چې د ورېشو پنځه ډوډۍ او دوه کبان لري. خو د دومره سترې گټې لپاره دا څه دي؟» (د یوحنا شپږم باب، له ۷ څخه تر ۸ آیتونو پورې).

فیلیپوس په دې فکر پیل وکړ چې که له دوی سره کافي پیسې وای، نو څنګه به یې دا اړتیا پوره کړې وای. اندریاس هغه څه چې په حقیقت کې د ستونزې د حل لاره کېدای شي، یعنې د یوه کوچني هلک خواړه، د منطق له مخې رد کړل. د دوی له ډلې هېڅ یوه هم د خپل پلار د هغې وعدې په اړه فکر ونه کړ چې هغه به د دوی مرسته وکړي.

خدای پوهېږي چې څه کوي.

کله چې عیسی له فیلیپوس څخه وپوښتل چې دوی به د گټې لپاره له کومه ډوډۍ راوړي، هغه له مخکې پوهېده چې څه به کوي. خو هغه خپلو شاگردانو ته ونه ویل چې په ذهن کې یې څه پلان دی. که څه هم شاگردان په هغو ځانګړو کارونو نه پوهېدل چې څښتن یې ترسره کول، بیا هم هغوی کولای شول په دې حقیقت کې آرام ومومي چې خدای تل پوهېږي چې څه به کوي، حتی که موږ ته دقیق جزیات هم ونه وایي.

دې ته هم پام وکړئ چې که څه هم عیسی د دې اړتیا د پوره کولو لپاره له مخکې پلان جوړ کړی و، بیا هم هغه سمدستي خواړه برابر نه کړل. ولې؟ ځکه چې خدای په مناسب وخت کې کار کوي، لازمه نه ده چې هماغه شېبه کار وکړي. عیسی شاگردانو ته لارښوونه وکړه چې ټول خلک د هغه ځای پر وایښو کېږي. بېشکه، د لسو زرو کسانو کېږول به یو څه وخت نیولی وي. کله چې ټول خلک کېښناستل، عیسی د هغه کوچني هلک ډوډۍ او کبان واخیستل او د پلار شکر یې ادا کړ. بیا یې هغه خواړه خپلو شاگردانو ته ورکړل، او هغوی هغه د غونډیو پر لمنو ناستو خلکو ته ووېشل.

«عیسی امر وکړ: «ټول خلک کېږئ.» بیا ټول خلک، چې یوازې پنځه زره نارینه وو، پر وایښه لرونکو لمنو کېناستل. بیا عیسی ډوډۍ واخیسته، د خدای شکر یې ادا کړ او

خلکو ته يې ووپشله. وروسته يې همداسې له کبانو سره وکړل. او ټولو خوړل او مړ شول» (د یوحنا شپږم باب، له ۱۰ څخه تر ۱۱ آيتونو پورې).

«بيا عيسی خپلو شاگردانو ته وويل: «اوس پاتې ټوټې راټولي کړئ، ترڅو هېڅ شی ضايع نه شي.» په پيل کې يوازې د ورېشو پنځه ډوډۍ وې، خو د هغو ډوډيو له پاتې شوو ټوټو څخه چې خلکو نه وې خوړلي، دولس ټوکړۍ ډکې شوې» (د یوحنا شپږم باب، له ۱۲ څخه تر ۱۳ آيتونو پورې).

فکر وکړئ چې دلته څه پېښ شول او دا تفصيل موږ ته د دې په اړه څه رانښيي چې خدای څنگه کار کوي. عيسی پنځه ډوډۍ او دوه کبان واخيستل، چې په څرگنده توگه د شاوخوا لسو زرو کسانو د مړولو لپاره کافي نه وو، خو بيا هم عيسی هغه په خپلو لاسونو کې واخيستل او د خپل پلار شکر يې ادا کړ. که څه هم کمښت د خدای له خوا نه راځي، بيا هم عيسی د هغه لپاره د خدای شکر ادا کړ. ولې يې داسې وکړل؟ ځکه هغه پوهېده چې کوم څه ناکافي دي، د هغه د پلار په لاسونو کې به تر اړتيا هم ډېر شي. هغه پوهېده چې خدای به له رښتینې بدۍ، يعنې د ناکافي خوړو، څخه رښتینې نېکي، يعنې بشپړه برابر ونه، رامنځته کړي.

ولې عيسی د ټولو د کېنولو لپاره وخت ونيو؟ ولې يې يوازې پر خوړو دعا ونه کړه او بيا يې ونه وېشل؟ عيسی غوښتل چې ټول خلک ناست وي، ترڅو هر څوک وويني چې يوازې لږ خواړه موجود دي او ټول هغه وويني چې عيسی يې خپل پلار ته سپاري. ځکه چې هر څه په منظم ډول ترسره شول، نو ټولو وليدل چې څه پېښ شول. هغه خواړه چې بايد ډېر ژر ختم شوي وای، ختم نه شول. هر څوک پوه شو چې خدای يوه معجزه کړې ده.

که څه هم کله چې شاگردان خپله ستونزه عيسی ته راوړه، نو سمدستي پايله يې ونه لیده، خو دا په دې معنا نه وه چې هېڅ شی نه پېښېږي. عيسی يو پلان درلود او هر څه په خپل ځای کې کېدل. کله چې پايلې په پای کې ښکاره شوې، نو خدای ته تر ټولو ستر جلال ورسېد او څومره چې د ډېرو خلکو مرسته او برکت ممکن و، هماغومره وشول.

د خدای برابر ونه او نجات تل سمدستي نه راځي، نه ځکه چې خدای غواړي خلک کړاو وويني، بلکې ځکه چې هغه ويني چې د وخت تېرېدل به حالت تر ټولو زيات گټور کړي. له دې لارې به هغه ته ډېر جلال ورسېږي او ډېرو خلکو ته به لا ډېره نېکي ورسېږي. پام مو وي چې که څه هم دې خلکو د خوړو لپاره انتظار وکړ، بيا هم هېڅوک له لوږې مړ نه شو، ټولو په کافي اندازه خوړل، او حتی يو څه اضافي خواړه هم پاتې شول چې له ځان سره وړل کېدای شول.

خدای کار کوي.

عيسی خدای دی او موږ ته خدای څرگندوي، نو کله چې موږ گورو چې هغه له دې حالت سره څنگه چلند وکړ، موږ ته دا پوهه راکوي چې خدای څنگه کار کوي او د ژوند

د ستونزو په منځ کې څه کوي. دا معلومات له مور سره مرسته کولای شي چې کله د ژوند له ازمېښتونو سره مخ کېږو، د «څه» پوښتنې ته ځواب ووايو.

يوازې دا چې ته د خپلو ستونزو په حل نه پوهېږې، په دې معنا نه ده چې خدای هېڅ پلان نه لري. او يوازې دا چې ته په خپل حالت کې د کوم شي د پېښېدو په حال کې نه وينې، په دې معنا نه ده چې هېڅ شی نه پېښېږي. خدای له دې مخکې چې ځمکه يې پيدا کړه، له هغو ننگونو څخه خبر و چې ته به ورسره مخ کېږې، او هغه له مخکې څخه داسې پلان لري چې له هغو څخه د خپل تر ټولو زيات جلال او تر ټولو زياتې نېکۍ د موخو لپاره کار واخلي. هغه د پردې تر شا کار کوي.

همدا پېښېږي. همدا د «څه» پوښتنې ځواب دی.

راتلونکي دوه فصلونه به له مور سره مرسته وکړي چې د «ولې» او «څه» پوښتنو سم ځوابونه لا په ژوره توګه درک کړو. مور به د هغو رښتینو خلکو ژوند وګورو چې په رښتیا له سختو ستونزو سره مخ شوي وو. کله چې مور د هغوی کیسې وڅېړو، نو وبه ګورو چې خدای د هغوی په ژوند کې د هماغو اصولو له مخې څنګه کار وکړ، کوم چې عيسی د خپلو شاګردانو د اړتیا په وخت کې د هغوی د مرستې پر مهال څرګند کړل.

د يوسف کيسه

د يوسف کی کيسه د دې يو مثال دی چې څښتن د ژوند له ننګونو سره څه کوي. خدای د يوسف په حالاتو کې د کار کولو له لارې، د هغو اصولو له مخې چې په تېر فصل کې بيان شول، د خپل ځان لپاره يې تر ټولو زيات جلال او د بې شمېره خلکو لپاره يې تر ټولو زياته نېکي رامنځته کړه. راضي وګورو چې خدای څه وکړل.

له يوسف سره څه وشول؟

د ابراهيم زوی يعقوب دولس زامن لرل. يوسف چې يوولسم زوی و، د يعقوب تر ټولو ګران و. کله چې يوسف يو ځوان و، خدای له هغه سره د لويوالي ژمنه وکړه. دې ژمنې، د هغه د پلار له ځانګړې مينې سره يوځای، د هغه د ورونيو په زړونو کې د هغه پر وړاندې کرکه پيدا کړه.

کله چې يوسف اوولس کلن و، ورونيو يې د هغه د وژلو پلان جوړ کړ، خو وروسته يې خپل فکر بدل کړ او هغه يې په غلامۍ وپلورله. د غلامانو سوداګرو يوسف مصر ته يووړ او هلته يې وپلورله. د فرعون، يعنې د مصر د پاچا، يوه چارواکي چې فوطيفار نومېده، يوسف واخيست او د خپل کور د چارو د څارنې مسئوليت يې هغه ته وسپاره. کله چې يوسف هلته اوسېده، د فوطيفار مېرمنې پر يوسف د جنسي تېري دروغجن تور ولګاوه، او هغه زندان ته واچول شو.

په زندان کې يوسف له دوو نورو بنديانو سره مخ شو؛ يو ساقی او يو نانوا، چې د فرعون لپاره يې کار کاوه. هغوی ځکه بنديان شوي وو چې خپل پاچا يې ناراضه کړی و. د وخت په تېرېدو سره، دواړو داسې خوبونه وليدل چې په مانا يې نه پوهېدل، خو يوسف کولای شول چې د هغوی مانا ورته بيان کړي. د يوسف د تعبير له مخې، نانوا به په دار وځړول شي او ساقی به بېرته خپل مقام ته وګرځول شي. د يوسف وړاندوينې رښتيا شوې. نانوا مړ شو او ساقی بېرته خپل مقام ته وټاکل شو.

ساقی یوسف د دوو کلونو لپاره هېر کړ، تر هغه چې فرعون داسې خوبونه ولیدل چې هېچا یې مانا نه شوه بیانولای. د ساقی په خبره، فرعون یوسف شاهي دربار ته راوغوښت، هلته یوسف په سمه توګه د هغو خوبونو مانا بیان کړه او ویې ویل چې دا خوبونه د راتلونکي قحطۍ خبرداري و. په دغو خوبونو کې د اوو کلونو د ستري سوکالۍ او له هغې وروسته د اوو کلونو د سختې کمښت وړاندوینه شوې وه. د یوسف د تعبیر په ځواب کې، فرعون هغه مسئول وټاکه چې د قحطۍ له پیل څخه مخکې خواړه ذخیره کړي او بیا یې د سختو وختونو په جریان کې ووېشي. په هغه وخت کې یوسف دېرش کلن و.

یوسف د خورو د ذخیره کولو او وېشلو پلانونه په بریالیتوب سره جوړ او عملي کړل. کله چې مصر او شاوخوا ملتونه له قحطۍ سره مخ شول، د اغېزمنو خلکو د مړولو لپاره کافي خواړه موجود وو. د یوسف خپل وروڼه هم په هغو خلکو کې وو چې د مرستې غوښتلو لپاره هغه ته راغلل. په پای کې هغه له خپلې کورنۍ سره بیا یوځای شو، کله چې پلار، وروڼه، د هغوی مېرمنې او ماشومان یې مصر ته د اوسېدو لپاره راغلل. د یوسف ټوله کیسه د پیدایښت له اووه دېرشم څخه تر پنځوسم بابونو پورې لیکل شوې ده.

دا ولې پېښ شول؟

د یوسف کړاوونه د «ولې» پوښتنه زموږ مخې ته راوړي. دا ولې له هغه سره وشول؟ موږ پوهېږو چې د یوسف د ستونزو سرچینه خدای نه و. لومړی دلیل دا دی چې عیسی، چې خدای دی او موږ ته خدای څرګندوي، هېڅکله له چا سره هغه ډول چلند نه دی کړی لکه څنګه چې د یوسف وروڼو له هغه سره وکړ. نو ځکه، د یوسف ازموینه د خدای کار نه شي کېدای.

او په پای کې څښتن هغه د هغه له کړاوونو څخه وژغوره (د رسولانو د اعمالو اووم باب، له ۹ څخه تر ۱۰ آیتونو پورې). خدای خلکو ته په مستقیم یا غیرمستقیم ډول کړاو نه ورکوي او بیا وروسته بېرته نه ګرځي چې هغوی وژغوري، ځکه دا به د خپل ځان پر ضد وېشل شوي کور په څېر وي.

د یوسف په تجربو کې د شیطان نښه په څرګند ډول لیدل کېږي. انجیل وايي چې شیطان قاتل او دروغجن دی، چې هڅه کوي له انسانانو څخه شیان وتروري او هغوی تېر کړي (د یوحنا اتم باب، څلور څلوېښتم آیت؛ د یوحنا لسم باب، لسم آیت او د لومړي پطرس پنځم باب، اتم آیت). د یوسف وروڼو هم له هغه سره همدا کار وکړ. هغوی د هغه د وژلو پلان جوړ کړ، بیا یې هغه په غلامۍ وپلورله او خپل پلار ته یې د هغه څه په اړه دروغ وویل چې پېښ شوي وو. د فوطيفار مېرمنې هم د یوسف په اړه دروغ وویل، او په پایله کې یې د هغه د ژوند څو کلونه ترې وتړول.

ایا شیطان په مستقیم ډول د یوسف د دې سخت ازموینې پلان جوړ کړی و؟ انجیل دا نه وايي چې همداسې شوي وو، او په حقیقت کې په دې کې ځانګړی توپیر هم نه راځي.

لکه څنگه چې مور په لومړي فصل کې یادونه کړې وه، شیطان پر انسانانو کار کوي ترڅو د هغوی په چلند اغېز وکړي. شیطان د یوسف د وروڼو او په لاره کې د نورو خلکو له لارې، د هغوی د سقوط کړې طبیعت او نه نوي شوو ذهنونو په وسیله، هغوی ته لاسرسی وموند.

د شیطان تر اغېز لاندې د سقوط کړو خلکو له خوا د آزادې ارادې گڼو کړنو د یوسف د بدبختیو لامل شول. دا ستونزې ځکه پر هغه راغلې چې په گناه لعنت شوې ځمکه کې ژوند همداسې دی.

خدای څه کول؟

د یوسف له کیسې څخه موږ لیدلی شو چې خدای څنگه د انساني انتخابونو پایلې، حتی هغه انتخابونه چې نه یې تایید کړي وو او نه یې تنظیم کړي وو، د خپل جلال او سترې نېکۍ لپاره په تر ټولو غوره ډول وکارولي. خو د دې لپاره وخت ته اړتیا وه. خدای لنډمهاله برکت، یعنې د یوسف د ستونزو په هماغه ورځ پای ته رسول چې پیل شوې وې، د اوږدمهاله او تلپاتې پایلو لپاره وځنډاوه.

دې بېلگو ته پام وکړئ:

- خدای کولای شول یوسف ته په څرگنده خبرداری ورکړي چې وروڼه به یې څه وکړي، خو تر کومه ځایه چې موږ پوهیږو، هغه داسې ونه کړل. دا معلومات به د یوسف ستونزه نه وه حل کړې. د هغه د وروڼو په زړونو کې به لا هم د هغه پر وړاندې کرکه او د وژلو احساس موجود و، چې په راتلونکي کې یې د نورو ستونزو امکان رامنځته کاوه.

که خدای په هغه وخت کې مداخله کړې وای، یوسف به مصر ته نه وای رسېدلی او د خوړو د وېش د نظام مسئول به نه وای ټاکل شوی، او کېدای شي هغه او د هغه کورنۍ له قحطۍ څخه نه وای ژغورل شوي. که هغوی له منځه تللي وای، نو د مسیح له لارې د زامنو او لوڼو د یوې کورنۍ د ترلاسه کولو لپاره د خدای پلان به ودرېدلی وای، ځکه عیسی د یوسف د کورنۍ، یعنې د ابراهیم د نسل، له لارې نړۍ ته راغی.

- کله چې د فوطیفار مېرمنې د یوسف په اړه دروغ وویل، خدای مداخله ونه کړه، ځکه هغه لیدلای شول چې د هغې انتخابونه به په پای کې کوم ځای ته ورسېږي. د هغې د دروغو له امله یوسف زندان ته واچول شو. خو په هماغه زندان کې هغه له ساقی سره مخ شو، چې وروسته یې یوسف فرعون ته د رسېدو لپاره یوه کړۍ جوړه کړه.

- په پای کې ساقی له زندانه خوشې شو. خو دوه کاله تېر شول، تر هغه چې هغه د فرعون په وړاندې د یوسف په اړه د خبرو خبره ورپه یاد شوه. که دا موضوع د فرعون له عجیبو خوبونو څخه مخکې راپیدا شوې وای، نو کېدای شي یوسف له زندانه خوشې شوی وای، خو د هغه د ترفیع لپاره به هېڅ دلیل نه و موجود. کېدای شي هغه په مصر

کي په بي-نومي کي ورک شوی وای يا کنعان ته بېرته تللی وای او بنيابي په قحطۍ کي مړ شوی وای- په هر حالت کي، هغه به د خوړو د وېش د نظام مسئول نه وای ټاکل شوی.

خدای له هغو بدو کارونو څخه چي له يوسف سره وشول، ستره نېکي رامنځته کړه. په پای کي يوسف داسي مقام ته ورسېد چي کولای يې شول خپلې کورنۍ ته خواړه برابر کړي، او په دې توگه يې هغه نسل خوندي کړ چي يوه ورځ به عيسی د هماغه نسل له لارې نړۍ ته راتلو. د يوسف د پلان له لارې زرگونه خلک له لوړې څخه له مړيني وژغورل شول، او بي شمېره خلکو د يوازيني ريښتيني خدای په اړه واورېدل، ځکه يوسف د خپلو بدبختيو په منځ کي څښتن ومنلو. د بېلگي په توگه:

• د فوطيفار په کور کي د غلامۍ پر مهال، فوطيفار، چي د مصر د خدايانو عبادت کوونکی و، پوه شو چي قادر مطلق خدای له يوسف سره دی (د پيداينست نهه دېرشم باب، درېيم آيت).

• کله چي يوسف په زندان کي و، هغه ومنله چي د نانوا او ساقی د خوبونو د سم تعبير ورکولو توان خدای لري. په دې توگه، د مصر دېرو نورو بت پرستو خلکو هم د هماغه يوازيني قادر مطلق خدای په اړه واورېدل (د پيداينست څلوېښتم باب، اتم آيت).

• کله چي يوسف د فرعون د اندېښمنوونکو خوبونو په تعبيرولو وتوانېد، بيا يې هم دا ټول اعتبار څښتن ته ورکړ. پاچا وپوهېد چي خدای کار کوي: «دا داسي سړی دی چي په څرگنده توگه د خدای له روح څخه ډک دی» (د پيداينست يو څلوېښتم باب، له ۳۸ څخه تر ۳۹ آيتونو پورې).

• د قحطۍ په کلونو کي دېر هېوادونه د خوړو لپاره مصر ته راغلل. کېدای شي د دغو خلکو لوی شمېر د تر ټولو لوړ څښتن په اړه اورېدلي وي، کله چي هغوی ته دا ويل کېدل چي ولي، کله چي له بل هېچا سره خواړه نه وو، مصر دومره دېر خواړه لرل (د پيداينست يو څلوېښتم باب، اووه پنځوسم آيت).

خدای د يوسف د سخت ازموينې پر مهال هېڅکله هغه يوازي پرېښود. برعکس، هغه د يوسف ساتنه وکړه او حتی د دېر سختو حالاتو په منځ کي يې هغه د پرمختگ وړ وگرځاوه. دې بېلگو ته پام وکړئ:

• کله چي يوسف د غلام په توگه د فوطيفار کور ته ورسېد، دېر ژر يې پرمختگ پيل کړ. فوطيفار د خپل ټول کور مسئوليت يوسف ته وسپاره. «خو څښتن له يوسف سره و، او هغه [که څه هم غلام و] بريالی او سوکاله سړی و... هغه د خپل بادار، فوطيفار، په نظر کي د مهربانۍ وړ وگرځېد... او [د هغه بادار] هغه د خپل کور مشر وټاکه او خپله ټوله شتمني يې د هغه، يوسف، تر څارنې لاندې وسپارله» (د پيداينست نهه دېرشم باب، له ۲ څخه تر ۴ آيتونو پورې).

• د جنسي تېري عادي سزا مرگ وه. که څه هم يوسف په دې جرم تورن شوی و، بيا هم فرعون هغه د مرگ پر سزا محکوم نه کړ، بلکې د سياسي بنديانو زندان ته يې ولېږه.

• يوسف په زندان کې په ځنځيرونو تړل شوی و. خو خدای هغه له دغو بندونو څخه خلاص کړ او د ستر مسئوليت مقام ته يې ورساوه؛ د ټول زندان د څارنې مسئوليت د هغه لاس ته ورغی. او کله چې د فرعون ساقی او نانوا هلته راغلل، يوسف خپله د هغوی خدمت کاوه.

• کله چې يوسف د فرعون د خوبونو تعبير وکړ، فرعون هغه د مصر دوهم لورپوړی چارواکی وټاکه. فرعون هغه ته وويل: «يوازې زه به په مقام کې له تا لور یم» (د پيداينست يو څلوېښتم باب، څلوېښتم آيت).

د خپلو ازمېښتونو په اړه د يوسف ليدلوری.

فرعون يوسف ته يوه مېرمن هم ورکړه، او هغه په مصر کې خپله کورنۍ جوړه کړه. د يوسف د اولادونو نومونه موږ ته دا ژوره پوهه راکوي چې يوسف د خپلو ستونزو پر مهال د خدای د مرستې او برابرۍ په اړه څه فکر کاوه.

«يوسف د خپل مشر زوی نوم منسي کېښود، ځکه هغه وويل: 'خدای ما ته زما ټولې ستونزې او زما د پلار کورنۍ هېرې کړې دي.' يوسف د خپل دوهم زوی نوم افرایم کېښود، ځکه هغه وويل: 'خدای ما د خپلې کړاوونو په ځمکه کې مېموړکوونکی کړی دی'» (د پيداينست يو څلوېښتم باب، له ۵۱ څخه تر ۵۲ آيتونو پورې).

هر ځل چې يوسف خپل د اولادونو نومونه اخيستل، هغه به دا اعلانوه چې خدای د هغه د ستونزو او زيان دردناکې خاطرې له منځه وړي دي او په هماغه ځمکه کې چې يو وخت د هغه لپاره د کړاو ځمکه وه، هغه ته يې د پرېمانه ژوند زمينه برابره کړې ده. يوسف په خپل حالت کې دومره سوله او بریا لرله چې کله يې وروڼه د خوړو لپاره مصر ته راغلل، هغه کولای شول هغوی ته ووايي:

«[خدای] زه له تاسو څخه مخکې دلته راولېږلم، ترڅو ستاسو ژوند وژغورم... ترڅو تاسو او ستاسو کورنۍ ژوندي وساتم او تاسو يوه لويه قوم وگرځئ» (د پيداينست پنځه څلوېښتم باب، له ۵ څخه تر ۷ آيتونو پورې).

کله چې يوسف وويل چې خدای هغه مصر ته لېږلی و، مطلب يې دا نه و چې خدای د هغه ستونزې رامنځته کړې وې. بلکې هغه دا څرگندوله چې خدای پر خپل کاینات او د انسان پر آزادې ارادې څومره واک لري. خدای له دې هېڅ یو شی نه و رامنځته کړی، خو هغه له دې ټولو څخه کار واخيست. زما مطلب دا دی چې خدای له مخکې پوهېده چې د يوسف وروڼه به له هغه سره څه وکړي، او هغه د هغوی انتخابونه په خپل پلان کې شامل کړل. کله چې د يوسف وروڼو هغه په غلامۍ وپلورله، هغوی د هغه پر وړاندې ستره بدې وکړه. خو خدای د هغوی له هماغه بد انتخاب څخه په پای کې کار واخيست

ترڅو يوسف په مصر کې د واک مقام ته ورسوي. په پايله کې، بې شمېره ژوندونه وژغورل شول او زرگونو خلکو د څښتن، يوازيني ريښتيني خدای، په اړه واورېدل. د خدای واکمني هغه وخت همداسې وه او نن هم همداسې ده.

کله چې يوسف خپلو تجربو ته شاته وکتل، هغه په څرگنده توګه پوه شو چې خدای دومره لوی دی چې حتی له هغو بدو کارونو څخه هم چې هغه پخپله نه وو کړي، د خپلو موخو د پوره کولو لپاره کار اخيستلای شي. په پای کې يوسف کولای شول خپلو وروڼو ته ووايي:

«ستاسو په اړه، تاسو زما پر وړاندې د بدې پلان جوړ کړی و، خو خدای هغه په نېکۍ بدل کړ. هغه ما نن دې لور مقام ته رسولی دی، ترڅو د ډېرو خلکو ژوند وژغورم» (د پيدايننت پنځوسم باب، شلم آيت).

د يوسف په ژوند کې خدای څه وکړل؟ هغه د پردې تر شا کار وکړ او د انسانانو له انتخابونو څخه يې د خپلو موخو د پوره کولو لپاره کار واخيست. د خدای وخت په بشپړه توګه سم و. هغه لنډمهاله برکت، يعنې سمدستي خلاصون، د اوږدمهاله او تلپاتې پايلو لپاره وځنډاوه. خدای تر هغه وخته د يوسف ساتنه او پالنه وکړه چې په بشپړه توګه يې هغه له ستونزو څخه راوويست، او حتی د تر ټولو سختو حالاتو په منځ کې يې يوسف ته د مېړموړکوونکي ژوند کولو توان ورکړ. څښتن له رښتيني بدې څخه رښتيني نېکي رامنځته کړه، د خپل ځان لپاره يې تر ټولو زيات جلال راوړ، او د خپل تلپاتې نجات د پلان په پوره کولو سره يې د بې شمېره نارينه وو او ښځو لپاره تر ټولو زياته نېکي رامنځته کړه.

د يوسف په کيسه کې د «څه» پوښتنې همدا ځواب دی.

د موسی او د اسرائیلو کیسه

د موسی او هغو عبراني خلکو کیسه چې مصر یې پرېښود او په کنعان کې د خپل هېواد پر لور روان شول، موږ ته لا زیات پوهه راکوي چې خدای د ژوند د ازموینو په منځ کې څنګه کار کوي. په دې بیان کې موږ وینو چې خدای د هغوی لپاره هماغه ډول کارونه وکړل لکه څنګه چې یې د یوسف لپاره کړي وو.

کیسه پیلېږي.

د یوسف په وخت کې، د اسرائیلو نوی راتوکېدلی قوم، چې ټولټال پنځه اويا کسان وو، د قحطۍ پر مهال د خوړو لپاره مصر ته لاړل. هغوی هلته مېشت شول او ډېر سوکاله شول. د وخت په تېرېدو سره یوسف او د هغه د نسل خلک مړه شول، خو د هغوی اولادونو ډېر ماشومان او لمسیان پیدا کړل. «په حقیقت کې، هغوی دومره په چټکۍ سره زیات شول چې ډېر ژر په ټول هېواد کې خپاره شول» (د خروج لومړی باب، اووم آیت).

مصريانو د دې چټکۍ ودې په وړاندې له وېرې سره غبرګون وښود. کله چې یو نوی پاچا واک ته ورسېد، چې د یوسف یا د هغه د کارونو په اړه یې هېڅ نه پوهېدل، نو هغه په بې رحمۍ سره عبراني خلک غلامان کړل.

د خدای خلک ځکه په غلامۍ کې ولوېدل چې په گناه لعنت شوي ځمکه کې ژوند همداسې دی. د سقوط کړو انسانانو په طبیعت کې دا شته چې پر نورو انسانانو واکمني وکړي. شیطان د همدې تمایل له لارې کار کوي او پر انسانانو اغېز کوي چې یو بل غلامان کړي. په دې زیانمنې شوې نړۍ کې، د شیطان تر اغېز لاندې د سقوط کړو انسانانو د آزادې ارادې انتخابونه کولای شي ویجاړونکې پایلې رامنځته کړي. له اسرائیلو سره هم همدا وشول.

د سختو ژوندیو حالاتو سره سره، اسرائیلیان لا هم زیاتېدل. له همدې امله فرعون عبراني قابلي او خپل قوم ته امر وکړ چې د اسرائیلو نوي زېږېدلي هلکان ووژني. «خو هر څومره چې مصريانو پر هغوی ظلم کاوه، هماغومره اسرائیلیان په چټکۍ سره زیاتېدل» (د خروج لومړۍ باب، دولسم آیت). خدای کولای شي خپل خلک حتی په تر ټولو سختو ننگونو ډکو حالاتو کې هم د پرمختګ وړ وګرځوي.

په همدې موده کې موسی د یوې عبراني کورنۍ په کور کې وزېږېد. هغوی هغه درې میاشتې پټ وساته، ترڅو له وژل کېدو څخه یې وژغوري. کله چې د هغه مور او پلار نور نه شوای کولای هغه پټ وساتي، نو پر خدای یې باور وکړ او هغه یې په نیل سیند کې په یوې وړې اوبو نه تېرېدونکې ټوکرۍ کې کېښود. بیا د فرعون لور موسی د سیند پر غاړه د لوڅو په منځ کې وموند او پرېکړه یې وکړه چې هغه د خپل زوی په توګه ومني. د موسی خور مریم، چې له لرې یې هغه ټوکرۍ څارله، د مصر شهزادګۍ ته ورغله او وړاندیز یې وکړ چې د ماشوم د شیدو ورکولو لپاره یوه دایه پیدا کړي. شهزادګۍ موافقه وکړه، او مریم هغه ماشوم خپلې مور ته کور ته یووړ. د موسی مور تر هغه وخته د خپل زوی پالنه وکړه چې هغه له شیدو واوښت. بیا یې هغه د فرعون لور ته وسپاره.

په دې سخت او له خطر ډک چاپېریال کې، خدای له رښتیني بدۍ څخه رښتیني نېکي رامنځته کړه. څښتن هماغه ځواک، چې د عبراني ماشومانو د له منځه وړلو لپاره کار کاوه، یعنې مصر، په هماغه وسیله بدل کړ چې له لارې یې د موسی ژوند وژغوره. کله چې د فرعون لور موسی له نیل سیند څخه راویست، هغه د مصر تر ساتنې لاندې شهزاده شو. موسی نه یوازې ژوندی پاتې شو، بلکې د خپل ژوند په لومړنیو کلونو کې یې د خپلې پرېهزګارې مور له اغېز څخه هم برخمن شو. بیا کله چې د هغه مور موسی بېرته شهزادګۍ ته وسپاره، هغه د یو شاهي زوی په توګه داسې روزنه ترلاسه کړه چې که د عبرانیانو په منځ کې د څښتنو جوړوونکي غلام په توګه لوی شوی وای، هېڅکله به یې نه وای ترلاسه کړې. «او هغه په خبرو او کارونو دواړو کې ځواکمن شو» (د رسولانو د اعمالو اووم باب، دوه ویستم آیت).

کله چې موسی بالغ شو، نو زړه یې د اسرائیلیانو پر لور مایل شو. خو کله چې هغه څلوېښت کلن و، یو مصري یې وواژه چې له یوه عبراني غلام سره یې بد چلند کاوه. موسی له مصر څخه وتښتېد او د عربستان د مدیان په دښته کې یې څلوېښت کاله تېر کړل. خدای نه موسی دې ته هڅولی و چې هغه مصري ووژني او نه یې هغه دې ته هڅولی و چې له مصر څخه وتښتي، خو هغه د موسی له کړنو څخه کار واخیست او په خپل ټولیز پلان کې یې شاملې کړې.

خدای موسی د دې لپاره ټاکلی و چې اسرائیلیان خپل هېواد ته بېرته بوځي. خو د هغه له خوا د هغه مصري وژل، چې په بیرې او بې فکرۍ سره یې ترسره کړل، دا وښودله چې هغه لا دې ته چمتو نه و چې ډېر شمېر سختو خلکو ته په یوه خطرناک سفر کې لارښوونه وکړي. موسی د هغو شخصیتي ځانګړتیاوو د رامنځته کولو لپاره وخت ته

اړتيا لرله چې هغه به يو ستر مشر جوړوي. د شخصيت جوړونې هغه وخت په مديان کې تېر شو. او مديان هماغه ځای و چې موسی، چې په ماني کې لوی شوی و، په دښته کې يې د ژوند کولو زده کړه وکړه. هغه هماغه روزنه تر لاسه کړه چې د خدای د هغه پلان د پوره کولو لپاره ورته اړتيا وه، چې له مخې به يې خپل خلک د کنعان پر لور د دښتې له لارې رهبري کول.

تر ټولو غوره لاره.

کله چې موسی د خپلې برخليک د پوره کولو لپاره مصر ته بېرته راستون شو، هغه اتيا کلن و. هغه فرعون ته ورغی او غوښتنه يې وکړه چې عبرانيان له غلامۍ څخه آزاد کړي. فرعون انکار وکړ. د نهو مياشتو په موده کې پر مصريانو يو په بل پسې افتونه راغلل، او بيا فرعون موافق شو چې اسرائيليان آزاد کړي او هغوی ته اجازه ورکړي چې مصر پرېږدي. کنعان ته د هغوی د بېرته ستنېدو سفر پيل شو.

خدای کولای شول اسرائيل د کور پر لور له دوو لارو څخه په يوې لارې بوځي؛ د فلسطينيانو لاره يا د سينا ټاپووزمې د دښتې لاره (د خروج ديارلسم باب، له ۱۷ څخه تر ۱۸ آيتونو پورې). لومړۍ لاره له فلسطينيانو څخه ډکه وه، چې بتپرسته او جگړه خوښوونکي خلک وو. دوهمه لاره غرنيزه او وچه وه، چې د غرونو لوړوالی يې تر ۷۴۰۰ فوټو پورې رسېده او په ټول کال کې له ۸ انچو څخه هم کمه باران ورېږده.

د آدم د لومړۍ گناه د اغېزو له امله، له دواړو لارو څخه د هرې يوې سفر سخت و. د هغه نافرمانۍ په انسان کې گناهکار طبيعت رامنځته کړ، چې په پايله کې داسې يرغلگر قومونه پيدا شول چې د نورو انسانانو د فتح کولو لپاره چمتو وو؛ لکه هغه خلک چې د فلسطينيانو د لارې پر سر اوسېدل. د دښتې لاره له وچې دښتې څخه تېرېدله. د دښتې په څېر ځايونه او هغه ستونزې چې هغوی وړاندې کولې، د هغه مرگ د لعنت له امله رامنځته شوې چې د آدم له گناه کولو وروسته پر ځمکه راغی.

خدای د دغو دواړو لارو ستونزې نه وې رامنځته کړې، خو هغه پوهېده چې کومه لاره به تر ټولو زياتې پايلې رامنځته کړي. هغه د اسرائيلو لپاره تر ټولو غوره لاره وټاکله؛ د سينا له دښتې څخه تېرېدونکې لاره، او هغه پلان درلود چې له دې لارې څخه د اسرائيلو لپاره ستره نېکي او د خپل ځان لپاره ډېر جلال رامنځته کړي.

د مصر پوځ ډېر پياوړی و او له مصر څخه تر کنعان پورې واټن هم ډېر زيات نه و. کله چې اسرائيليان په کنعان کې مېشت شول، د مصر پوځ به د هغوی لپاره تلپاتې گواښ پاتې کېده. خدای د دې گواښ د له منځه وړلو يوه لاره ليدله. څښتن پوهېده چې فرعون به له غلامۍ څخه د عبرانيانو د آزادولو خپله پرېکړه بدله کړي. فرعون خپل پوځ د خپلو تازه آزاد شوو غلامانو پسې ولېږه، ځکه هغه فکر کاوه چې پخواني بنديان يې د سره سمندر په غاړه په دښته کې بند پاتې دي. کله چې مصريانو د عبرانيانو تعقيب کاوه، خدای د سمندر اوبه دوه برخې کړې او اسرائيلو ته يې اجازه ورکړه چې پر وچه ځمکه

واوړي. كله چې مصري جنگيالو د هغوی د تعقیب هڅه وکړه، اوبه بېرته سره یوځای شوې او هغوی له منځه لاړل.

له دې پېښې څخه ستره نېکي رامنځته شوه. خدای نه یوازي د اسرائیلو لپاره یو ریښتینی گواښ له منځه یووړ، بلکې د سره سمندر وېشلو پر عبرانیانو ژور اغېز هم وکړ.

«کله چې د اسرائیلو خلکو هغه ستر ځواک ولید چې څښتن د مصریانو پر وړاندې څرگند کړی و، نو هغوی له څښتن څخه ووېرېدل او پر هغه او د هغه پر خدمتگار موسی یې باور وکړ» (د خروج څوارلسم باب، یو دېرشم آیت).

په دښته کې برابر ونه.

د سینا د دښتې لاره وېروونکي او له خطرې ډکه وه. د دښتې د سفر پر مهال اسرائیلو له ډېرو ستونزو سره مخ شول، چې په هغو کې د خوړو او اوبو کمښت، ماران، لږمان، گرمي، دورې او ستړیا شامل وو. خو خدای د هغو ننگونو په منځ کې چې د هغوی چاپېریال ورته وړاندې کولې، د خپلو خلکو پاملرنه کوله. هغه هغوی له دښتې څخه تر هغه وخته په خوندي توګه راوویستل چې په بشپړه توګه یې له هغې څخه تېر کړل.

«[خدای] خپل خلک له مصر څخه په خوندي توګه راوویستل، هغوی په سپینو زرو او سرو زرو بار وو؛ په هغوی کې هېڅ ناروغ یا کمزوری نه و. ... څښتن پر هغوی د سیوري لپاره ورېځ و غوړوله او په تیاره کې یې د رڼا ورکولو لپاره لوی اور ورکړ. هغوی غوښه وغوښته، او هغه یې ورته مېرزان راولېږل؛ هغه هغوی ته من ورکړ، یعنې د آسمان ږوډۍ. هغه ډېره یې پرانیسته، او اوبه ترې راووتلې، چې په وچه او شاړه ځمکه کې د سیند په څېر روانې شوې» (د زبورونو یو سل او پنځم باب، له ۳۷ څخه تر ۴۱ آیتونو پورې).

«ستاسې خدای څښتن په دې دښته کې بیا بیا ستاسو پاملرنه کوله، لکه څنګه چې پلار د خپل ماشوم پاملرنه کوي» (د تثنېي لومړی باب، یو دېرشم آیت).

«په دې ټولو څلوېښتو کلونو کې ستاسې کالي نه زړېدل او ستاسې په پښو کې نه تناکي پیدا شوې او نه پړسوب» (د تثنېي اتم باب، څلورم آیت).

د خدای بشپړ وخت.

له مصر څخه د هغوی تر خپل هېواد پورې سفر یوولس ورځې و. خو اسرائیلو ته کنعان ته د رسېدو لپاره دوه کاله وخت ولګېد (د تثنېي لومړی باب، دوهم آیت؛ د شمېرنې لسم باب، له ۱۱ څخه تر ۱۳ آیتونو پورې). د دوو اوونیو د سفر لپاره دوه کاله ښايي ډېر اوږد وخت ښکاره شي، خو د خدای وخت بشپړ وي. د اسرائیلو د انتظار په موده کې خدای کار کاوه. ډېره نېکي رامنځته شوه.

خدای د سینا په غره کې له موسی سره ولیدل او هغه ته یې شریعت ورکړ چې اسرائیلو به په هغه هېواد کې د رسېدو وروسته پلي کاوه، کوم هېواد چې خدای د هغوی د ورکولو ژمنه کړې وه. موسی ته د خېمي د جوړولو او د قربانۍ د نظام د پلي کولو لارښوونې هم ورکړل شوې، چې په کنعان کې د مېشتېدو وروسته به د هغوی د روحاني ژوند لپاره ډېرې مهمې وې.

د دې دوو کلونو ځنډ وخت ورکړ چې دا خبر خپور شي چې د عبرانيانو خدای د مصر پوځ مات کړی دی. کله چې اسرائیلیان خپل هېواد ته ورسېدل، هلته اوسېدونکي قومونه له هغوی څخه وېرېدلې وو. دې کار اسرائیلو ته ستر ستراتيژیک برتري ورکړه.

کله چې عبرانيان خپل پلرني هېواد ته ننوتل، یريحو لومړنی ښار و چې ورسره مخ شول. پر ښار له برید څخه مخکې، دوه جاسوسان د یريحو د دېوالونو دننه د معلوماتو راټولولو لپاره ولېږل شول. کله چې د یريحو پاچا پوه شو چې هغوی هلته دي، د راحاب په نوم یوې فاحشې هغوی پټ کړل او له تېښتې سره یې مرسته وکړه. هغې هغوی ته وویل چې ولې یې د هغوی مرستې ته چمتووالی ښودلی و.

«موږ ټول له تاسو څخه وېرېږو. هر څوک له وېرې لږزېږي. ځکه موږ اورېدلي دي چې کله تاسو له مصر څخه ووتل، څښتن ستاسو لپاره په سره سمندر کې وچه لاره جوړه کړې وه. ... نو د حیرانتیا خبره نه ده چې زموږ زړونه له وېرې وېلي شوي دي! کله چې خلکو دا خبرې واورېدلې، په هېچا کې دا جرئت پاتې نه شو چې له تاسو سره وجنگېږي. ځکه چې ستاسو خدای څښتن پورته په آسمان او لاندې پر ځمکه تر ټولو لوړ خدای دی» (د یوشع دوهم باب، له ۹ څخه تر ۱۱ آیتونو پورې).

د اسرائیلو ځنډ نه یوازې د سیمې د اوسېدونکو ترمنځ د وېرې او ډار د رامنځته کېدو لپاره وخت برابر کړ، بلکې تلپاتې پایلې یې هم رامنځته کړې. راحاب، چې یوه بتپرسته غیر یهودۍ ښځه وه، دې پایلې ته ورسېده چې د عبرانيانو خدای هماغه ریښتینی خدای دی. هغې هغه د قادر مطلق خدای په توګه وپېژاند، او په پایله کې یې د جاسوسانو مرستې ته چمتووالی وښود. راحاب نن په آسمان کې ده، ځکه چې دې هېواد ته د اسرائیلو رسېدل د دوو کلونو لپاره وځنډول شول. د راحاب نجات په یقیني توګه د دې انتظار ارزښت درلود. په کنعان کې به څومره نور خلک د راحاب په څېر دې پایلې ته رسېدلي وي او خپل بتان به یې پرېښي وي او د یوازیني ریښتیني خدای خدمت ته به راګرځېدلي وي؟ د دې پوښتنې ځواب به یوازې تلپاتې زمانه راکړي.

خدای د ژوند له ننګونو څخه کار اخلي.

ځکه چې خدای حاکم دی، یعنې قادر مطلق دی، نو هغه کولای شي حتی له هغو حالاتو څخه هم کار واخلي چې د هغه له خوا نه وي رامنځته شوي، او د خپلو خلکو د نېکۍ لپاره یې په کار واچوي. د کنعان پر لور د اسرائیلو د سفر بیان موږ ته ښيي چې خدای دا کار څنګه کوي. دې درې ټکو ته پام وکړئ.

په ازمېښتونو کې ایمان پیاوړی کېدای شي.

کله چې اسرائیل له سره سمندر څخه تېر شول، هغوی درې ورځې په دښته کې روان وو او اوبه یې پیدا نه کړې. په پای کې هغوی د مارا په نوم یوه ځای ته ورسېدل، خو هلته اوبه د څښلو وړ نه وې. موسی د مرستې لپاره څښتن ته مخه کړه، او خدای هغه ته لارښوونه وکړه چې د یوې ونې یوه څانګه په ترڅو اوبو کې واچوي. هغه اطاعت وکړ او اوبه د څښلو وړ شوې (د خروج پنځلسم باب، له ۲۲ څخه تر ۲۶ آیتونو پورې).

خدای دا حالت نه و رامنځته کړی. په څرګنده توګه د خدای اراده دا وه چې اسرائیل د څښلو وړ اوبه ولري، ځکه کله چې موسی د هغه لارښوونه عملي کړه، هغه اوبه پاکې کړې. ولې د مارا اوبه د څښلو وړ نه وې؟ دا یوازې یوه بله بېلګه ده چې څنګه د آدم ګناه داسې لعنت راوړ چې د ځمکې ژوند یې فاسد کړ.

خدای کولای شول مخکې له دې چې خپل خلک هلته ورسېږي، هماغه اوبه خوړي او د څښلو وړ کړي، خو هغه داسې ونه کړل، ځکه هغه د دې حالت څخه د اسرائیلو د ګټې لپاره د کار اخیستلو یوه لاره لیدله. لږ وړاندې په هغه هېواد کې د عبرانيانو پر وړاندې به مستحکم ښارونه او ځواکمن دښمنان ولاړ وو. خپل هېواد ته د ننوتلو او د هغه د نیولو لپاره هغوی داسې ایمان ته اړتیا لرله چې ازمويل شوی او پیاوړی شوی وي.

د مارا ترڅو اوبو عبرانيانو ته فرصت ورکړ چې خپل ایمان وکاروي او پیاوړی یې کړي. هغوی دا فرصت درلود چې دا وړتیا په ځان کې رامنځته کړي چې په لیدلو نه، بلکې په ایمان سره ژوند وکړي او په بشپړ باور سره اعلان وکړي: «موږ اوبو ته اړتیا لرو او نه پوهېږو چې اوبه به څنګه ترلاسه کړو. خو موږ اندېښمن نه یو. خدای به زموږ اړتیا برابره کړي!»

په ازمېښتونو کې زغم پیاوړی کېدای شي.

په ګناه لعنت شوې ځمکه کې د ژوند د طبیعت له امله، موږ تل د ژوند له ستونزو څخه سمدستي خلاصون نه مومو. له همدې امله، موږ باید تر هغه وخته چې بریا تجربه کوو، د ثابت پاتې کېدو توان ولرو. همدا د زغم معنا ده؛ هر ډول چې حالت ښکاري، ثابت پاتې کېدل.

ځینې خلک په غلطۍ سره فکر کوي چې ستونزې موږ زغمناک جوړوي. خو ازمېښتونه د زغملو وړتیا نه رامنځته کوي، لکه څنګه چې یوازې تمرین عضلې نه رامنځته کوي. بلکې د ژوند ننگونې موږ ته فرصت راکوي چې د خدای د هغه ځواک په وسیله چې زموږ په دننه کې دی، خپله د زغملو وړتیا وکاروو، او په پایله کې زموږ زغم یا د تحمل توان لا پیاوړی شي. دا له هغو لارو څخه یوه ده چې خدای د دې ژوند له سختیو څخه کار اخلي.

«په يقين سره پوه شئ او درک يې کړئ چې ستاسو د ايمان ازمېښت او امتحان زغم، ثبات او صبر څرگندوي» (د يعقوب لومړی باب، درېيم آيت).

کله چې ته د ستونزې پر وړاندې ايمان او زغم څرگندوي او د خدای پر کلام په ټينگار سره درېږې، نو د خدای ځواک تا پياوړی کوي چې تر هغه وخته ثابت پاتې شي چې د هغه برابرونه او خلاصون تجربه کړي. په يوه برخه کې په برياليتوب سره ثابت پاتې کېدل تا ته دا باور درکوي چې د خدای په مرسته کولای شي د ژوند راتلونکي ننگونه هم وزغمي.

ته نه پوهېږې چې د دې ژوند په سفر کې به وړاندې څه راځي. ستا په اوسني حالت کې د ايمان او زغم سره د تگ هغه تمرين چې ته يې کوي، بنيادي هماغه څه وي چې د راتلونکي ستري ستونزې د بريالي کېدو لپاره به ورته اړتيا ولري. له عبراني خلکو سره هم همداسې وشول.

په ازمېښتونو کې کمزوری څرگندېدای شي.

اسرائيلو په مارا کې د خپل ايمان او زغم د کارولو فرصت له لاسه ورکړ. پر ځای يې، هغوی د څښلو وړ اوبو د نشتوالي په اړه شکايت وکړ. «بيا خلکو د موسی پر ضد شکايت وکړ او ويې ويل: 'موږ به څه څښو؟'» (د خروج پنځلسم باب، څلور ويستم آيت).

ازمېښتونه ډېر ځله زموږ د شخصيت کمزوری څرگندوي، لکه څنگه چې د مارا ترڅو اوبو د اسرائيلو کمزوری څرگندې کړې. کله چې کمزوری څرگندې شي، نو له هغو سره چلند کېدای شي. دا يوه بله لاره ده چې خدای د هغو ستونزو څخه کار اخلي چې هغه پخپله نه دي رامنځته کړي. د مارا پېښې د هغه د خلکو لپاره دا يو غوره فرصت و چې خپل شکايت کول وپېژني او له هغې سره مخ شي. له بده مرغه، اسرائيلو نه خپله گناه ومنله او نه يې ورسره چلند وکړ. هغوی تر کنعان پورې په ټوله لاره کې شکايتونو ته دوام ورکړ.

شکايت کول يوه جدي کمزوري ده، ځکه چې دا د بې ايماني غږ دی. شکايت يوازې هغه څه بيانوي چې وينې او احساسوي يې. هغه د خدای پخوانی مرسته، اوسنی برابرونه او راتلونکي ژمنې په پام کې نه نيسي. د اسرائيلو پرله پسې شکايتونو د هغوی ايمان په هغه څه کې پياوړی کړ چې سترگو يې ليدل، نه په هغه څه کې چې خدای ويلي وو. کله چې اسرائيل کنعان ته ورسېدل، تر هغه وخته په هغوی کې دا عادت رامنځته شوی و چې د خدای کلام ته لږ اهميت ورکړي او خپل حالت يوازې د هغه څه پر بنسټ و ارزوي چې ليدلای يې شي. د بې ايماني دې عادت له هغوی څخه د وعدې هېواد واخيست.

کله چې اسرائيليان د کنعان پولې ته ورسېدل، موسی دولس جاسوسان ولېږل چې هغه هېواد وڅېړي. له دوو پرته ټول د يوې وېروونکې راپور سره بېرته راغلل چې هلته ستر دېوالونه او غټېدني جنگيالي شته.

په پایله کې، د اسرائیلو ټول قوم له پولې څخه د تېرېدو څخه انکار وکړ، سره له دې چې
خدای هغوی ته د خپلو دښمنانو پر وړاندې د بریا ژمنه کړې وه. هغوی هغه هېواد له
لاسه ورکړ چې خدای غوښتل هغوی یې ترلاسه کړي.

ښايي ته فکر کوي چې ولې موږ د هغو خلکو په اړه خبرې کوو چې په خپل ژوند کې
یې د خدای اراده په پوره کېدو نه وه لیدلې. حقیقت دا دی چې موږ کولای شو د هغوی له
تېروتنو څخه زده کړه وکړو. خدای د اسرائیلو د سفر بیان د دې لپاره هم ولیکه چې موږ
هماغه تېروتنې تکرار نه کړو.

«دا خبرې د هغوی سره د بېلګې په توګه وشوې او زموږ لپاره د خبرداري په توګه
ولیکل شوې، چې د زمانو پای موږ ته رارسېدلی دی» (د لومړي کورنټیانو لسم باب،
یوولسم آیت).

په راتلونکې برخه کې به موږ بحث وکړو چې څنګه کولای شو د اسرائیلو له ناکامیو
څخه ځان وساتو او د ستونزو پر وړاندې داسې غبرګون وښیو چې په دې ګناه لعنت
شوې ځمکه کې د خدای د کار کولو پر مهال، د هغه د مرستې لپاره دروازه پرانیزي.

دوهمه برخه

موږ بايد څه وکړو او ولې؟

سمه غبرگون

موږ د خدای په اړه د «ولي» او «څه» پوښتنو ته په برياليتوب سره ځوابونه موندلي دي. اوس بايد دا پوښتنې د خپل ځان په اړه درک کړو. د دې گناه له امله زيانمنې شوې نړۍ د ننگونو په رڼا کې، موږ بايد څه وکړو او ولي؟

لکه څنگه چې موږ په تېره برخه کې بحث وکړ، خدای غواړي چې کله د تل لپاره خپله کورنۍ راټولوي، نو د خپل ځان لپاره تر ټولو زيات جلال او د امکان تر حده د ډېرو خلکو لپاره تر ټولو زياته نېکي رامنځته کړي. موږ زده کولای شو چې کله خدای د دې موخو د پوره کولو لپاره کار کوي، د هغه په همکارۍ د ژوند له سختيو سره څنگه مخ شو.

په خوښۍ سره غبرگون وښيه.

انجيل په څرگنده توگه لارښوونه کوي چې د مصيبت پر مهال بايد څه وکړو. د يعقوب لومړۍ باب، دوهم آيت وايي: «ای زما وروڼو، کله چې تاسو له بېلابېلو ازمېښتونو سره مخ شئ يا په هغو کې راگير شئ، هغه د بشپړې خوښۍ موضوع وگڼئ.»

کله چې د ژوند ازمېښتونه زموږ مخې ته راځي، د خدای کلام موږ ته لارښوونه کوي چې هغو ته د خوښۍ د فرصت په توگه وگورو. خوشحاله کېدل د خدای ستاينه کول دي.

د يو چا ستاينه کول د هغه د ځانگړتياوو او کړنو اعلانول دي. ما د ډېرو کلونو لپاره په لېسه کې تاريخ تدريس کړی دی. وخت په وخت به کوم زده‌کونکي داسې شخصيت يا علمي لاسته راوړنه ښودله چې زما د ستاينې وړ به وه. زما ستاينه زما له احساساتي تجربې سره هېڅ تړاو نه درلود؛ نه له دې سره چې زما مزاج ښه و که بد، او نه له دې سره چې زما ژوند ښه روان و که نه. ما هغه زده‌کونکي ځکه ستاينه چې هغه د ستاينې

ور و- په همدې ډول، د څښتن ستاينه تل مناسبه ده؛ د هغه د ذات او د هغه د کارونو له امله.

د خدای ستاينه د ژوند د سختيو پر وړاندې يوازې يو احساساتي غبرگون نه دی. پام وکړئ چې پورته ياد شوی آيت دا نه وايي چې موږ بايد د خوښۍ/احساس وکړو. د انسان لپاره دا په طبيعي ډول ممکنه نه ده چې له يوې بدې پېښې سره مخ شي او ښه احساس وکړي. خو ته کولای شي خوشحاله واوسي، حتی که د خوښۍ احساس نه کوي. رسول پولس د خپل ژوند د ډېرو مصيبتونو او ازمېښتونو په اړه وويل چې هغه «که څه هم غمجن دی، خو تل خوشحاله دی» (د دوهم کورنټيانو شپږم باب، لسم آيت).

کله چې خلکو ته ويل کېږي چې د کړاو پر وړاندې خوشحاله واوسي، ځينې وختونه هغوی مخالفت کوي. هغوی فکر کوي چې دا ډول غبرگون غيرطبيعي يا حتی احمقانه دی. خو خوشحاله کېدل يقيناً سمه خبره ده، ځکه چې قادر مطلق خدای پخپله موږ ته لارښوونه کوي چې په ستاينې سره غبرگون وښو. که موږ د ستاينې په موخه او ځواک پوه شو، نو دا به يوازې د اطاعت يو عمل نه وي، بلکې په بشپړه توګه به مناسبه هم وي.

ستاينه لاره برابروي.

د خدای روح زبور ليکونکي داود ته الهام ورکړ چې دا په زړه پورې خبرې وليکي: «تا د ماشومانو او شيدې خوړونکو له خولې څخه د خپلو مخالفانو په خاطر ځواک ټينګ کړی دی، ترڅو دښمن او غچ اخیستونکی خاموش کړي» (د زبورونو اتم باب، دوهم آيت).

د دې آيت له مخې، داسې يو ځواک شته چې مخالف خاموشولای شي. حتی واره ماشومان او شيدې خوړونکي ماشومان هم کولای شي دا ځواک څرګند کړي.

عيسی دا ځواک د خدای د ستاينې په توګه وپېژاند. د خپل صليب ته ختلو څخه څو ورځې مخکې، کله چې هغه د بيت المقدس په معبد کې و، ډېرو ږندو او ګوډو ته يې شفا ورکړه. ځينو ماشومانو دا شفاګانې وليدې او چيغې يې وهلې: «د داود زوی ته هوشانا!» (د متی يوويشتم باب، نهم آيت). «هوشانا» معنا لري: «ای څښتنه، وژ غوره!» دا د عبادت او ستاينې يوه چيغه وه. په هغه ورځ دغو ماشومانو د هغو حيرانوونکو کارونو له امله عيسی ستاينه چې خدای د هغه له لارې څرګند کړي وو.

مشر کاهن او د موسی د شريعت ښوونکي په غوسه شول او عيسی يې وننگاوه: «ايا ته اورې چې دا ماشومان څه وايي؟» (د متی يوويشتم باب، شپاړسم آيت). هغه هغوی ته د داود خبرې په اقتباس کولو ځواب ورکړ: «ايا تاسو هېڅکله نه دي لوستي چې: د ماشومانو او شيدې خوړونکو له خولې څخه تا ستاينه بشپړه کړې ده؟» (د متی يوويشتم باب، شپاړسم آيت).

پام وکړئ چې عیسیٰ د داود په زبور کې د «خُواک» کلمه په «ستاینه» بدله کړه. خپلو مخالفانو ته په دې خُواب سره عیسیٰ په څرگنده توګه وښودله چې د خدای ستاینه هماغه خُواک دی چې دښمن دروي او غچ اخیستونکی خاموشي.

یو بل زبور لیکونکي لیکلي: «هغه څوک چې د ستاینې قرباني وړاندې کوي، هغه زما جلال کوي» (د زبورونو پنځوسم باب، دروېشتم آیت)، «او هغه لاره برابرې ترڅو زه هغه ته د خدای نجات وښیم» (د زبورونو پنځوسم باب، دروېشتم آیت).

کله چې ته د مصیبت پر وړاندې خدای مني او د هغه ستاینه کوي، یعنې د هغه په اړه خبرې کوي چې هغه څوک دی، څه یې کړي دي، څه کوي او څه به وکړي، نو ته د خدای جلال کوي او د دې لپاره لاره پرانیزي چې هغه ستا په حالت کې خپل خُواک څرګند کړي.

ستاینه د څښتن جلال کوي، ځکه چې هغه ته درناوی کوي. ستاینه د خدای خُواک ته دروازه پرانیزي، ځکه کله چې ته د هغه د مرستې او برابرې لپاره، مخکې له دې چې د هغه مرسته او برابرې ووينې، هغه مني او شکر ترې ادا کوي، نو ته ایمان څرګندوي. او خدای زموږ په ژوند کې د خپل فضل له لارې، زموږ د ایمان په وسیله کار کوي.

سپېڅلی کتاب داسې ډېر مثالونه ثبت کړي چې په هغو کې خلکو مخکې له دې چې د ستاینې لپاره کوم ښکاره دلیل موجود وي، د خدای ستاینه کړې او حیرانوونکې پایلې یې تجربه کړې دي. رځی له دغو دوو پېښو څخه یوه وګورو چې د رسول پولس او بله د پاچا یهو شافاط په اړه ده.

پولس او سیلاس: د ستاینې له لارې خلاصون.

پولس او د هغه همکار سیلاس د مقدونیه په فیلیپي ښار کې په مسیح باندې د ایمان له لارې د نجات انجیل تبلیغوله. کله چې هغوی له یوې داسې وینځې نجلۍ سره مخ شول چې په ناپاک روح اخته وه، پولس هغه ناپاک روح ته د وتلو امر وکړ او هغه یې آزاده کړه. د هغې باداران په غوسه شول، ځکه هغوی د هغې د ناپاک روح له امله د راتلونکو پېښو د ویلو له وړتیا څخه پیسې ګټلې. هغوی د ښار له چارواکو څخه شکایت وکړ، او چارواکو پولس او سیلاس ونيول، سخت یې ووځل او د فیلیپي د زندان په تیاره کوټه کې یې په ځنځیرونو وتړل. انجیل وایي: «د نیمې شپې په وخت کې پولس او سیلاس دعا کوله او خدای ته یې د ستاینې سندري ویلې، او بندیانو هغوی اورېدل» (د رسولانو د اعمالو شپاړسم باب، پنځه ویشتم آیت).

ناڅاپه یوه لویه زلزله وشوه. د زندان دروازي خلاصې شوې او د ټولو ځنځیرونه وشلېدل. دې پېښې د زندان ساتونکي دومره اغېزمن کړ چې له پولس او سیلاس څخه یې غوښتنه وکړه چې هغه ته ووايي چې د خپلو ګناهونو څخه د نجات لپاره باید څه وکړي. پولس دا کار وکړ، او هغه سړي، د هغه کورنۍ او د هغه ټول اهل ځانه عیسیٰ د نجات

ورکونکي او څښتن په توګه ومانه. روایت وايي چې همدا زندان ساتونکی وروسته په فیلیپي کې د جوړې شوې کلیسا شپون شو.

پام وکړئ چې دلته څه پېښ شول. پولس او سیلاس تبلیغ کاوه، یعنې د څښتن کار یې کاوه، کله چې هغوی یوه نجلی د شیطان له غلامۍ څخه آزاده کړه. د دې نېک کار په بدل کې هغوی سخت ووېل شول او زندان ته واچول شول. خو بیا هم، هغوی د خدای په ستاینه کولو سره د خوشحالیډو انتخاب وکړ. ولې؟ ایا ځکه چې زړه یې غوښتل؟ دا احتمال ډېر کم دی. هغوی د خدای ستاینه ځکه وکړه چې له سپېڅلي کتاب څخه پوهېدل چې د څښتن ستاینه کول تل مناسب دي.

«زه به هر وخت څښتن برکت کړم؛ د هغه ستاینه به تل زما په خوله کې وي» (د زبورونو څلور دېرشم باب، لومړۍ آیت).

«کاش چې خلک د څښتن د نېکۍ او د انسانانو د اولادونو په وړاندې د هغه د حیرانونکو کارونو له امله د هغه ستاینه وکړي» (د زبورونو یو سل او اووم باب، پنځلسم آیت).

«له لمر ختو څخه تر لمر لوېدو پورې دې د څښتن نوم وستایل شي» (د زبورونو یو سل او دیارلسم باب، درېیم آیت).

«د نیمې شپې په وخت کې زه پاڅېږم ترڅو ستا د عادلانه احکامو له امله ستا شکر ادا کړم» (د زبورونو یو سل او نولسم باب، دوه شپېتم آیت).

د هغوی د ستاینې پایله څه شوه؟ خدای ته درناوی وشو او پولس او سیلاس د هغه لپاره داسې لاره برابرې کړه چې هغه وکولای شي خپل نجات هغوی ته څرګند کړي. رښتیني بډي، یعنې ناعادلانه زنداني کېدل، په رښتیني نېکۍ بدله شوه. رسول او د هغه همکار له زندانه آزاد شول، او د زندان ساتونکی د یوې کلیسا مشر شو.

یهوشافاط او یهودا: د ستاینې له لارې بریا.

دري دېښمن پوځونه د یهودا د پاچا یهوشافاط پر وړاندې راغلل، چې هغه د اسرائیلو د جنوبي سلطنت پاچا و. یهوشافاط او د هغه خلک د شمېر له مخې ډېر کم وو. هغوی نه پوهېدل چې څه وکړي، نو د خدای مرسته یې وغوښته. خدای د خپل نبي له لارې له هغوی سره خبرې وکړې او د مرستې ژمنه یې وکړه. بله ورځ، کله چې هغوی د جګړې لپاره چمتووالی نیوه، یهوشافاط خپل خلک وهڅول چې د خدای پر خبرې باور وکړي او ثابت پاتې شي.

«د خلکو له مشرانو سره له مشورې وروسته، پاچا سندرغاړي وټاکل چې د پوځ په مخکې لار شي، د څښتن لپاره سندرې ووايي او د هغه د سپېڅلي جلال ستاینه وکړي.

هغوی دا سندره ویله: 'د څښتن شکر ادا کړئ؛ ځکه چې د هغه تلپاتې مینه تلپاتې ده'» (د دوهم تاریخ شلم باب، یوویستم آیت).

ایا د دې خلکو زړه د خدای د ستاینې لپاره تیار و؟ بنایي نه. د هغه څه پر بنسټ چې هغوی په خپلو سترگو لیدلای شول، هغوی د تباهی په درشل کې وو؛ د یوه ډېر لوی پوځ له خوا د خپل کېدو په حال کې وو. یقیناً هغوی به هماغه وېره احساسوله چې موږ یې د یوه ځواکمن دښمن پر وړاندې د درېدو پر مهال احساسوو. خو بیا هم، هغوی د خوشحالیډو انتخاب وکړ، او د هغوی دې غبرگون د هغوی لپاره د خلاصون لاره پرانیسته.

«په هماغه وخت کې چې هغوی سندرې او ستاینه پیل کړه، څښتن د عمون، مواب او د سعیر د غره پوځونه یو د بل پر ضد وجنګول. ... کله چې د یهودا پوځ د دښتې د څارنې ځای ته ورسېد، تر هغه ځایه چې د هغوی سترگو لیدلای شول، پر ځمکه مړي پراته وو. له دښمنانو څخه یو هم ژوندی نه و پاتې» (د دوهم تاریخ شلم باب، له ۲۲ څخه تر ۲۴ آیتونو پورې).

دې پېښې کې څه وشول، پام ورته وکړئ. یهوشافاط او یهودا د شمېر له مخې ډېر کم وو، خو هغوی د خدای د مرستې پر ژمنه باور وکړ. کله چې هغوی د جګړې پر لور روان شول، خپل خلک یې د پوځ په مخکې ولېږل ترڅو د خدای د نېکۍ او د هغه د حیرانوونکو کارونو اعلان وکړي، او په دې توګه یې خپل ایمان څرګند کړ. پایله څه شوه؟ په هغه ورځ یهودا حیرانوونکې بریا ترلاسه کړه. د هغوی ستره بریا د پوځي ځواک له لارې نه، بلکې د ستاینې له لارې راغله. سپېڅلی کتاب وایي: «ځکه چې څښتن هغوی د خپلو دښمنانو پر وړاندې خوشحاله کړل» (د دوهم تاریخ شلم باب، اووه ویستم آیت). هغوی خپل دښمنان د ستاینې له لارې مات کړل.

ستاینې د خدای لپاره لاره برابره کړه چې خپل نجات څرګند کړي. ستاینې دښمن ودراره او غچ اخیستونکي یې خاموش کړ. او خدای جلال وموند، ځکه کله چې شاوخوا سلطنتونو واورېدل چې هغه د اسرائیلو لپاره څه کړي دي، نو د څښتن وېره او حیرانتیا پرې خپره شوه.

د شکایت درملنه.

ستاینه نه یوازې د خدای جلال کوي او د هغه ځواک ته دروازه پرانیزي، بلکې د شکایت کولو د ویجاړونکي عادت درملنه هم ده.

شکایت کول نارضایتي څرګندوي. دا د شکر ادا کولو له عادت سره په بشپړه توګه مخالف دي. کله چې موږ د ژوند له ازموینو سره مخ کېږو، زموږ ډېر کسان د هغو شیانو په اړه خبرې کوي چې نه یې لرو او د هغو شیانو په اړه چې سم نه روان دي. بیا موږ خپل حالت ته د شکایتونو له یوې اوږدې لړۍ سره خدای ته ورځو او د خپلې دعا

په پای کې وايو: «مهرباني وکړه، له ما سره مرسته وکړه». خو کله چې موږ شکايت کوو، نو د آسمان په ژبه خبرې نه کوو.

په آسمان کې يوازي د شکر ژبه ويل کېږي.

شکايت کول په حقيقت کې لا زياتې ستونزې راولي. ايا د هغو اسرائيليانو کيسه درته ياده ده چې له مصر څخه کنعان ته روان وو؟ هغوی د ډېرو هغو ننگونو په اړه چې ورسره مخ شول، شکايتونه کول او پر ځان يې تباهي راوسته (د شمېرني يوويشتم باب، له ۴ څخه تر ۶ آيتونو پورې). انجيل موږ ته خبرداري راکوي چې هماغه تېروتنه تکرار نه کړو. «او په نارضايتۍ سره شکايت مه کوئ، لکه څنگه چې له هغوی څخه ځينو وکړل او د تبايه کوونکي [مرگ] په وسيله له منځه يووړل شول» (د لومړي کورنټيانو لسم باب، لسم آيت).

د خدای ستاينه د شکايت پر وړاندې درملنه ده. په هر حالت کې تل يو څه شته چې د هغه لپاره شکر ادا کړو؛ هم د هغې نېکۍ لپاره چې موږ يې ليدلای شو او هم د هغې نېکۍ لپاره چې لا مو نه ده ليدلې.

کنعان ته د سخت سفر پر مهال د اسرائيلو اولادونو له ډېرو ننگونو سره مخ شول، خو د دوی د ټول سفر په اوږدو کې ډېر څه وو چې د هغو لپاره يې شکر ادا کولای شو. هغوی کولای شول چې د مصر له غلامۍ څخه د خپل ستر خلاصون لپاره د خدای ستاينه وکړي. هغوی کولای شول د هغه حيرانوونکي هېواد لپاره د خدای شکر ادا کړي چې هغه يې هلته بېول. هغوی کولای شول د هغو خوږو، اوبو، لارښوونې او ساتنې له امله خوشحاله شي چې خدای ورته د دښتې له لارې د تېرېدو پر مهال برابرول. خو د دې پر ځای، هغوی شکايت وکړ.

ته او زه هم، هر ډول حالت چې ورسره مخ يو، د شکر ادا کولو لپاره ډېر څه لرو. موږ کولای شو د خدای ستاينه وکړو چې هغه موږ د تيارو له سلطنت څخه وژغورلو او په مسيح باندې د ايمان له لارې يې خپل زوی يا لور وگرځولو. موږ کولای شو د هغه شکر ادا کړو چې په آسمان کې يې زموږ لپاره يو ښکلی کور تيار کړی دی. موږ کولای شو په دې خوشحاله شو چې خدای له موږ سره دی او زموږ په خوا کې دی، او لکه څنگه چې يې له اسرائيلو سره وکړل، همداسې به موږ هم تر هغه وخته وساتي چې په بشپړه توگه مو له ستونزو څخه راوباسي.

څه او ولې.

کله چې کړاو زموږ مخې ته راشي، موږ بايد څه وکړو؟ موږ بايد هغه د بشپړې خوښۍ موضوع وگڼو، يعنې هغه د دې فرصت په توگه وگورو چې د خدای پر وړاندې په ستاينې او شکر سره غبرگون وښيو.

موږ ولې بايد دا کار وکړو؟

- د څښتن ستاينه تل مناسبه ده، که زموږ په ژوند کې هر څه روان وي.
 - ستاينه د خدای جلال او درناوی کوي.
 - ستاينه دښمن دروي او غچ اخیستونکی خاموشي.
 - ستاينه د خدای لپاره لاره برابروي چې خپل نجات موږ ته څرگند کړي.
- د مصیبت پر وړاندې موږ کولای شو په زړورتیا سره د خدای د نېکۍ او د انسانانو د اولادونو په وړاندې د هغه د حیرانوونکو کارونو اعلان وکړو. موږ کولای شو د هر هغه څه لپاره شکرگزار واوسو چې خدای لا دمخه کړي دي، هغه څه چې اوس یې کوي، او هغه څه چې په راتلونکي کې به یې وکړي. په هر حالت کې، د شکایت کولو پر ځای، موږ کولای شو د خوشحالیډو انتخاب وکړو.

که د ژوند د ازموینتونو په اړه ستا لیدلوری سم نه وي، نو کله چې ستونزې راشي، د څښتن شکر ادا کول او د هغه ستاينه کول به درته سخت وي. په راتلونکي فصل کې به موږ پر دې موضوع غور وکړو.

د ستونزو په وړاندې سم چلند

دا ډېره اړینه ده چې موږ زده کړو چې د ژوند سختیو ته د تلپاتې زمانې له لیدلوري وگورو. کله چې موږ تلپاتې لیدلوري ولرو، نو هر څه چې پېښ شي، خوشحاله پاتې کېدل اسانه کېږي. د تلپاتې زمانې په پرتله، حتی د ټول ژوند کړاو هم ډېر لنډ دی. په آسمان کې هېڅوک د هغو شیانو له امله نه ژاړي چې د ځمکې پر ژوند کې ورسره مخ شوي وو.

زه نه غواړم هغه رښتیني درد او غم چې خلک یې تجربه کوي، کم ارزښته وښیم. زه یوازې هڅه کوم چې ستونزې په سم لیدلوري کې کېږم، ترڅو د ژوند د مصیبتونو بار یو څه سپک شي.

په دې فصل کې، موږ غواړو د پولس، یوسف او موسی لیدلوري وڅېړو. سره له دې چې هغوی له ډېرو ننګونو سره مخ شول، د هغوی لیدلوري له هغوی سره مرسته وکړه چې د خدای ستاینه وکړي. او هر یوه یې ولیدل چې خدای څنګه د هغوی په حالاتو کې په ځواک سره کار وکړ او له بدې څخه یې نېکي رامنځته کړه.

د پولس لیدلوري.

رسول پولس خپل ژوند د تلپاتې زمانې له لیدلوري کاته، او همدې کار هغه ته دا توان ورکړ چې حتی په زندان کې هم خوشحاله پاتې شي. هغه دا خبرې ولیکلې:

«ځکه چې زموږ سپک او لنډمهاله کړاو زموږ لپاره داسې تلپاتې جلال رامنځته کوي چې له ټولو هغو څخه ډېر ستر دی. نو ځکه موږ خپله سترګې پر لیدل کېدونکو شیانو نه، بلکې پر نه لیدل کېدونکو شیانو لگوو؛ ځکه چې هغه څه چې لیدل کېږي، د لږ وخت لپاره دي، خو هغه څه چې نه لیدل کېږي، تلپاتې دي» (د دوهم کورنټیانو څلورم باب، له ۱۷ څخه تر ۱۸ آیتونو پورې).

د پولس دې لیدلوري هغه ته دا توان ورکاوه چې هغه ډېرې ستونزې، خورونې او کړاوونه چې ده تېر کړي وو، «لنډمهاله» او «سپک» وبولي. د دې معنا دا نه وه چې پولس له هغو سره مینه لرله یا ترې یې خوند اخیست. معنا یې دا وه چې د هغه ستونزې پر هغه دروند بار نه وې، ځکه چې د تلپاتې زمانې په پرتله ډېرې وړې وې. پولس پوهېده چې پر ځمکه د هغه ژوند د هغه د ټول وجود ډېره وړه برخه ده او د هغه ستونزې به تلپاتې نه وي. دې لیدلوري له هغه سره مرسته وکړه چې د ژوند درد په سم لیدلوري کې وساتي.

پام وکړئ چې پولس وویل هغه خپله پاملرنه پر خپلو حالاتو نه، بلکې پر هغو شیانو متمرکز کړې وه چې لیدلای یې نه شول. هغه دا کار په سپېڅلي کتاب کې د خدای د نېکۍ او د هغه د کارونو په اړه د لیکل شوو خبرو په یادولو سره کاوه. پولس پوهېده چې د خدای نه لیدل کېدونکې سلطنت، له خپل بشپړ ځواک او برابرۍ سره، له هر هغه څه څخه ډېر تلپاتې دی چې هغه یې لیدلای شي، او په پای کې به همدا سلطنت هر څه بدل کړي. له همدې امله هغه د خپل ژوند لیدلوري پر همدې ستر حقیقت ولاړ کړ.

پولس اوس په آسمان کې له څښتن سره د تلپاتې ژوند له برکتونو څخه خوند اخلي. هغه ډېر پخوا هغه کلونه هېر کړي چې په زندان کې یې تېر کړي وو، هغه وهل چې ده زغملي وو، او هغه د بېړۍ د ډوبېدو پېښې چې ورسره مخ شوی و. یوه ورځ به ستا او زما لپاره هم داسې ورځ راشي؛ داسې ورځ چې هغه څه چې موږ یې اوس تجربه کوو، هېڅ اهمیت به ونه لري. هغه خوښي چې زموږ په تمه ده، د ژوند ټپونه به له منځه یوسي. خپلو ستونزو ته د تلپاتې زمانې په رڼا کې کتل له موږ سره مرسته کوي چې، هر څه چې وینو یا یې احساس کوو، د خدای ستاینه وکړو.

پولس دا هم پوهېده چې هغه کړاوونه چې د انجیل د تبلیغ پر مهال یې زغملي وو، تلپاتې پایلې یې رامنځته کولې. د هغه د خدمت له لارې ډېر خلک په مسیح باندې ایمان راوړ. دې پوهاوي له هغه سره مرسته وکړه چې د خپلو ستونزو په اړه سم لیدلوري وساتي. د هغې پایلې له امله، دا کړاوونه د زغملو وړ وو. همدې پوهې له پولس سره مرسته وکړه چې حتی په تر ټولو سختو حالاتو کې هم خوشحاله پاتې شي.

ښایي ته فکر وکړې چې د پولس ژوند ځکه تلپاتې پایلې لرلې چې هغه یو ستر رسول و، خو ستا ژوند هېڅکله د هغه په څېر نه شي کېدای. خدای له تا څخه تمه نه لري چې د پولس د ژوند تقلید وکړې. هغه تمه لري چې هماغه ژوند چې تا ته درکړل شوی دی، هماغه ژوند وکړې. انجیل د عادي خلکو له بېلگو څخه ډک دی چې د ژوند عادي او سخت کارونه یې ترسره کړي دي. او د دې ټول وخت په جریان کې خدای د پردې تر شا کار کاوه ترڅو تلپاتې پایلې رامنځته کړي. یوې بېلگې ته پام وکړئ.

د یوناتان د غشي وروڼکی خدمتگار.

کله چې داود په خپله مشهوره جگړه کې جالوت وواژه، پاچا شاول داود خپل کور ته راوغوښت چې هلته اوسېږي. خو شاول، چې د داود د بریا او د هغه د مخ پر

زياتېدونکي شهرت له امله په پرله پسې توگه حسد کاوه، هوډ وکړ چې هغه ووژني. داود د خپل ژوند د ژغورلو لپاره وتښتېد. د شاول زوی يوناتان د داود په لټه کې شو او هغه ته يې وويل چې باور لري پلار يې نه غواړي هغه ته کوم زيان ورسوي. دواړو د پاچا د اصلي نيت د معلومولو لپاره يو پلان جوړ کړ. يوناتان پرېکړه وکړه چې له شاول سره به په دې اړه خبرې وکړي او بيا به خپل معلومات داود ته ورسوي.

داود ته له شاول څخه رښتيني خطر موجود و، نو هغه او يوناتان پرېکړه وکړه چې د شاول نيت په يوه غير معمولي ډول څرگند کړي. په ټاکلي وخت کې به يوناتان نږدې يوه پټي ته تللو، چېرته چې داود پټ و، او څو غشي به يې ویشتل. که يوناتان غشي په يوه لوري وويشتل، معنا به يې دا وه چې شاول د داود لپاره خطر نه دی. خو که غشي بل لوري ته لاړل، معنا به يې دا وه چې داود بايد وتښتي.

يوناتان پوه شو چې شاول غواړي داود ووژني، نو خپل غشي يې هماغه لوري ته وويشتل چې دا پيغام يې رسولی شو. اوس هغه څه ته پام وکړئ چې زموږ د مطالعې لپاره مهم دي. يوناتان له ځان سره خپل يو ځوان خدمتگار هم يووړ چې غشي راټول کړي.

«يوناتان هلک ته وويل: 'منډه کړه، ترڅو کوم غشي چې زه ویشتم، ته يې پيدا کړای شي.' بيا هلک منډه کړه، او يوناتان د هغه له مخې يو غشي وويشت. کله چې هلک نږدې غشي ته ورسېد، يوناتان چيغه کړه: 'غشي لا هم له تا څخه وړاندې دی. ژر شه، ژر شه، مه درېږه.' بيا هلک ژر غشي راټول کړل او خپل بادار ته بېرته راغی. البته هغه نه پوهېده چې يوناتان څه مطلب لري؛ يوازې يوناتان او داود پرې پوهېدل. بيا يوناتان خپل کمان او غشي هلک ته ورکړل او ورته ويلي چې بشار ته يې بېرته يوسي» (د لومړي سموئيل شلم باب، له ۳۶ څخه تر ۴۰ آيتونو پورې).

څومره عادي او په ظاهره بې ارزښته کار و؛ په يوه گرمه ورځ کې دلته او هلته منډې وهل او د يوه شتمن شهزاده له خوا وويشتل شوي غشي راټولول. هغه د غشو وړونکي خدمتگار هېڅ نه پوهېده چې کوم غشي راټولوي، داود ته يو ډېر مهم پيغام رسوي، يا دا چې هغه پخپله د يوې داسې پېښې برخه ده چې تلپاتې پايلې به ولري. هغه معلومات چې ده په ناپوهۍ سره ورسول، د داود د ژوند په ژغورلو کې يې مرسته وکړه، ترڅو هغه د اسرائيلو پاچا شي، د سليمان پلار شي، او هغه نسل مخته يوسي چې په پای کې به د هماغه نسب له لارې نجات ورکونکی عيسی نړۍ ته راشي.

زه په بشپړه توگه باور لرم چې کله ته او زه آسمان ته ورسېږو، نو له داسې خلکو سره به ووينو چې تلپاتې برخليک به يې زموږ سره د هغوی د عادي ژوند د اړيکو له لارې اغېزمن شوی وي. د يوناتان د غشو وړونکي خدمتگار په څېر، زموږ ورځني فعاليتونه هم بنيادي معنا او عادي ښکاره شي. خو که موږ پوه شو چې کله خدای خپله کورنۍ راټولوي، هغه د پردې تر شا کار کوي، نو دا به زموږ بار سپک کړي او زموږ پر حالاتو فشار به کم کړي.

دا لیدلوری به له مور سره مرسته وکړي چې، د هر هغه څه سره سره چې وینو، خوشحاله پاتې شو؛ لکه څنگه چې له پولس سره یې مرسته وکړه.

د یوسف لیدلوری.

د پولس په څېر، یوسف هم د هغو ډېرو ننګونو پر مهال چې ورسره مخ شو، د خدای په ستاینې سره غبرګون وښود. کله چې یوسف د غلام په توګه مصر ته ورسېد، فوطیفار هغه واخیست او ډېر ژر یې پام شو چې خدای یوسف بریالی کوي. کله چې یوسف د جنسي تېري په دروغجن تور سره زندان ته لاړ، د زندان ساتونکي هم ولیدل چې خدای د یوسف مرسته کوي (د پیدایښت نهه دېرشم باب، له ۱ څخه تر ۴ او له ۲۱ څخه تر ۲۳ آیتونو پورې).

دغو دواړو کسانو خدای په خپلو سترګو نه شو لیدلای، خو هغوی پوهېدل چې خدای د یوسف مرسته کوي. څنگه؟ یوسف یقیناً باید خدای په داسې ډول منلی وای چې په څرګنده توګه د لیدلو وړ و. د خدای منل د هغه ستاینه کول دي؛ دا بیانول چې هغه څوک دی، څه یې کړي دي، څه کوي او څه به وکړي. په څرګنده توګه، یوسف د فوطیفار او د زندان ساتونکي په حضور کې د خدای ستاینه کوله.

زما هډوکي له ځان سره یوسي.

یوسف هم د تلپاتې زمانې لیدلوری درلود. هغه پوهېده چې ژوند یوازې په دې ژوند پورې محدود نه دی. دې پوهې له هغه سره مرسته وکړه چې له هغو ډېرو مصیبتونو سره مخ شي چې هغه ترې تېر شو.

د یوسف د ازمېښتونو له پیل کېدو مخکې، خدای له یوسف سره دوه ژمنې کړې وې. خدای له هغه سره د لویوالي ژمنه وکړه او دا یې هم وعده وکړه چې هغه ته به په کنعان کې یو هېواد ورکړي (د پیدایښت اووه دېرشم باب، له ۵ څخه تر ۸ آیتونو پورې؛ د پیدایښت پنځه دېرشم باب، له ۹ څخه تر ۱۲ آیتونو پورې). خدای د یوسف د ژوند په موده کې د هغه د لویوالي بلنه پوره کړه، خو یوسف هېڅکله بېرته خپل هېواد ته ستون نه شو چې هلته ژوند وکړي. هغه په مصر کې مړ شو. د خپل مرګ څخه لږه موده مخکې، یوسف خپلې کورنۍ ته وویل چې کله یوه ورځ هغوی خپل هېواد ته بېرته ستانه شي، لکه څنگه چې هغه پوهېده چې هغوی به بېرته ستانه شي، نو د هغه هډوکي هم له ځان سره کنعان ته یوسي.

«یوسف خپلو وروڼو ته وویل: “زه به ډېر ژر مړ شم، خو خدای به خامخا ستاسو سره مرسته وکړي او تاسو به له دې مصر هېواد څخه وباسي. هغه به تاسو بېرته هغه هېواد ته بوځي چې هغه ستاسو د پلارانو، ابراهیم، اسحاق او یعقوب، له اولادې سره د ورکولو لوړه کړې وه.” بیا یوسف د اسرائیلو له زمانو څخه قسم واخیست او ويلي: “کله چې خدای تاسو بېرته کنعان ته بوځي، نو زما هډوکي هم له ځان سره یوسي.” په دې توګه یوسف د یو سل او لسو کلونو په عمر مړ شو. هغوی د هغه بدن په خوشبویو موادو

وساته او هغه يې په مصر کې په يوه تابوت کې کېښود» (د پيداينيت پنځوسم باب، له ۲۴ څخه تر ۲۶ آيتونو پورې).

څلور سوه کاله وروسته، کله چې د يوسف کورنۍ په پای کې له مصر څخه ووتله، نو د هغه هډوکي يې هم له ځان سره يوړل، لکه څنگه چې هغه لارښوونه کړې وه. موسی د دې خبرې خيال وساته.

«اسرائيليان د منظم لښکر په څېر له مصر څخه ووتل. موسی د يوسف هډوکي له ځان سره يوړل، ځکه يوسف د اسرائيلو له زامنو څخه قسم اخيستی و چې کله خدای هغوی له مصر څخه بهر وباسي، لکه څنگه چې يوسف پرې بشپړ باور درلود، نو هغوی به د هغه هډوکي له ځان سره وړي» (د خروج ديارلسم باب، له ۱۸ څخه تر ۱۹ آيتونو پورې).

يوسف پوهېده چې د هغه برخليک د هغه په مرگ سره نه پای ته رسېږي. هغه پوهېده چې يوه ورځ به راشي چې هغه به بيا په خپله د زېږېدنې په خاوره کې ژوندی وي. يوسف اوس په آسمان کې دی او د عيسی د دوهم راتگ په تمه دی، ترڅو ځمکې ته خپل بېرته راتگ وويني. په هغه وخت کې به د يوسف هډوکي بيا راژوندي شي او د مړو په قيامت کې به د هغه بدن بيا له هغه سره يوځای شي. د هغه پښې به لومړی د کنعان پر خاوره ودرېږي، او په دې توگه به د يوسف لپاره د خدای دوهمه ژمنه پوره شي.

کله چې مور پوه شو چې ژوند يوازې په همدې ژوند پورې محدود نه دی، نو د نیمگړو خوبونو له فشار او درد څخه مو بار سپکېدای شي. په راتلونکي ژوند کې به هر څه سم شي. دا ليدلوری زموږ بار سپکوي او موږ ته دا اسانه کوي چې حتی د خپلو ازمېښتونو په منځ کې هم د خدای ستاينه وکړو. لکه څنگه چې دې کار د يوسف لپاره وکړ، همداسې به زموږ لپاره هم وکړي.

د موسی ليدلوری.

په دې کې هېڅ شک نشته چې موسی د ستاينې انسان و. د سره سمندر له تېرېدو وروسته، هغه او ټول اسرائيل د يوازيني قادر مطلق خدای ستاينه په سندرو کې وکړه.

«زه به د څښتن لپاره سندره ووايم، ځکه چې هغه په جلال سره لويه بريا ترلاسه کړې ده؛ هغه آس او د هغه سپور دواړه سمندر ته غورځولي دي. څښتن زما ځواک او زما سندره ده؛ هغه زما نجات گرځېدلی دی. هغه زما خدای دی، او زه به د هغه ستاينه وکړم؛ هغه زما د پلار خدای دی، او زه به هغه لوی وبولم» (د خروج پنځلسم باب، له ۱ څخه تر ۲ آيتونو پورې).

موسی يوازې هغه وخت خوشحاله نه شو چې د خدای خلاصون يې وليد. هغه لا د خدای د نېکۍ له ليدلو مخکې د هغه نېکي اعلان کړې وه.

انجيل مور ته وايي چې د وعدې د هېواد په پوله کې، په داسې حال کې چې له کلکو دېوالونو لرونکو ښارونو او غټو جنگياليو سره مخ وو، موسیٰ خدای ومانه. موسیٰ د خدای پخوانۍ مرسته، اوسنۍ برابرې او راتلونکې ژمنې اعلان کړې. په بل عبارت، هغه د خدای ستاینه وکړه.

«خو ما د اسرائیلو خلکو ته وویل: "مه وېرېږئ! ستاسو خدای څښتن ستاسو په وړاندې روان دی. هغه به ستاسو لپاره جگړه وکړي، لکه څنگه چې تاسو هغه په مصر کې ستاسو لپاره په جگړه کولو لیدلی و. او تاسو ولیدل چې په دې دښته کې ستاسو خدای څښتن بیا بیا ستاسو ساتنه وکړه، لکه څنگه چې یو پلار د خپل ماشوم ساتنه کوي. اوس هغه تاسو دې ځای ته رارسولي یاست» (د تثنیه لومړۍ باب، له ۲۹ څخه تر ۳۱ آیتونو پورې).

موسیٰ په سپېڅلي کتاب کې ثبت شوي څو سندري هم ولیکلې، چې په هغو کې د زبور یو نويیم باب او د موسیٰ سندره (د تثنیه دوه دېرشم باب) هم شامل دي. دا سندري مور ته د ژوند په اړه د موسیٰ د لیدلوري یوه لنډه څرگندونه راکوي. موسیٰ پوهېده چې هر ډول حالات چې ښکاره کېږي، دا اعلانول څومره مهم دي چې خدای څوک دی او هغه څه کوي. موسیٰ لیکلي دي:

«هغه څوک چې د تر ټولو لوړ خدای په پټ ځای کې اوسېږي، د قادر مطلق تر سیوري لاندې به پاتې شي. زه به د څښتن په اړه ووايم: "هغه زما پناهځای او زما کلا ده؛ هغه زما خدای دی؛ زه به پر هغه توکل وکړم» (د زبور یو نويیم باب، له ۱ څخه تر ۲ آیتونو پورې).

«زه به د څښتن نوم اعلان کړم؛ زموږ خدای څومره جلیل دی! هغه ډېره ده؛ د هغه کار کامل دی. هر څه چې هغه کوي، ټول عادلانه او سم دي. هغه وفادار خدای دی چې هېڅ بدي نه کوي؛ هغه څومره عادل او نېغ دی» (د تثنیه دوه دېرشم باب، له ۳ څخه تر ۴ آیتونو پورې).

موسیٰ یوازې د ستاینې انسان نه و، بلکې هغه داسې انسان هم و چې د تلپاتې زمانې په لیدلو سره یې ژوند کاوه. موسیٰ د مصر د یو شهزاده په توګه لوی شو. خو کله چې هغه بالغ شو، نو د خپل مقام امتیازات او ځواک یې رد کړل او له عبراني خلکو سره یې د کړاوونو زغمل غوره کړل. موسیٰ پوهېده چې د فرعون د مانۍ خوښۍ د لنډ وخت لپاره دي، خو هغه کړاوونه چې دی یې د مسیح د خدمت لپاره زغمي، د ده لپاره به هېڅکله نه ختمېدونکي اچرونه راوړي.

«د ایمان له امله، کله چې موسیٰ لوی شو، نو دا یې ونه منل چې د فرعون د لور زوی وبلل شي. هغه د لنډ وخت لپاره د گناه له خوښیو څخه د خوند اخیستلو پر ځای، د خدای له خلکو سره د کړاوونو زغمل غوره کړل. هغه د خدای له امله رامنځته کېدونکې سپکاوی د مصر له خزانو څخه ډېر ارزښتناک وباله، ځکه چې د هغه سترګې یې خپل اجر ته اړولي وې» (د عبرانيانو یوولسم باب، له ۲۴ څخه تر ۲۶ آیتونو پورې).

موسی د دې لپاره توان پیدا کړ چې د مصر شتمني او واک رد کړي، ځکه چې هغه د خپلو شاوخوا بنکاره شیانو هاخوا وکتل او خپل نظر یې پر نالیدلي خدای او د هغه پر پاچاهۍ ولگاوه.

«د ایمان له امله هغه له مصر څخه ووت، پرته له دې چې د پاچا له قهر څخه ووېرېږي؛ ځکه هغه داسې ټینگ پاتې شو لکه چې نالیدلی خدای ویني» (د عبرانیانو یوولسم باب، ۲۷ آیت).

موسی پوهېده چې د دې ژوند کړاوونه او زیانونه، د راتلونکو خوښیو او اجرانو په پرتله ډېر واړه دي. لکه پولس او یوسف، هغه هم د بنکاره شیانو هاخوا وکتل او خپل نظر یې پر قادر مطلق خدای ولگاوه، هغه خدای چې له هغه سره و او د هغه په پلوي و. د موسی دې لیدلوري هغه ته دا توان ورکړ چې هر څه چې د هغه مخې ته راتلل، هغه بیا هم د خدای ستاینه وکړي.

له دې اوسني وخت څخه هاخوا هم ژوند شته. یوازي همدا ژوند هر څه نه دي. کله چې ته زده کړې چې د ژوند ستونزو ته د تلپاتې زمانې له لیدلوري وگورې، نو د هغو بار سپکېږي. کله چې ته خپلې ستونزې د تلپاتې زمانې له لیدلوري وگورې، نو د څښتن شکر ادا کول او د هغه ستاینه کول درته لا اسانه کېږي. او دا، په بدل کې، د دې لپاره لاره برابروي چې هغه خپل نجات درته څرگند کړي؛ هم په دې ژوند کې او هم په راتلونکي ژوند کې.

غبرگون و بنایي، په بېره غبرگون مه کوي

که موږ غواړو د ژوند له ننګونو سره داسې مخ شو چې د خدای جلال څرګند شي او موږ ته نېکي راشي، نو باید زده کړو چې د ژوند د ستونزو پر وړاندې یوازې غبرګون ونه ښیو، بلکې ځواب ورکړو. کېدای شي ته فکر وکړي: «د دې دواړو ترمنځ څه توپیر دی؟»

فرض کړه چې ته د یوه دهلیز له لارې روان یې او زه ناڅاپه د یوې دروازې له شا څخه راووځم او ووايم: «بو!» ښایي ته له وېرې شاته توپ وکړي او چیغه هم درڅخه ووځي. په هغه شېبه کې، زما دغه کوچنۍ او ناڅاپي کار به ستا چلند کنټرول کړي. کله چې ته یوازې د کومې پېښې پر وړاندې غبرګون ښیې، نو هماغه پېښه ستا کړنې ټاکي.

خو ځواب ورکول بل ډول دي. ځواب ورکول یعنې «ځواب ورکول». کله چې ته یوې پېښې ته ځواب ورکوي، نو د خدای د کلام له لارې ورته ځواب ورکوي. ته دا اعلانول پیلوي چې خدای څوک دی او هغه څه کړي دي، اوس څه کوي، او څه به وکړي. په دې صورت کې حالات ستا چلند نه کنټرولوي. کله چې ته د خدای په منلو سره د هغه ستاینه کوي، نو د خدای کلام ستا کړنو ته لارښوونه کوي.

دا څه توپیر رامنځته کوي؟

غبرګون ښودل او ځواب ورکول بېلابېلې پایلې رامنځته کوي. راضي چې د څو بېلګو له لارې وګورو چې ځواب ورکول او یوازې غبرګون ښودل څه ډول پایلې لري.

د یعقوب غبرګون.

موږ په اووم فصل کې د یوسف کیسه څېړلې وه. دا یوه حیرانوونکې کیسه ده چې څنگه خدای په ننګونو ډکو حالاتو کې کار وکړ، ترڅو له هغو څخه لویه نېکي رامنځته کړي.

مور زده کړل چې يوسف داسې انسان و چې د خپلو سختو ازموینو پر وړاندې يې د خدای په منلو سره ځواب ورکړ. مور دا هم ولیدل چې د ځواب ورکولو وړتیا يې له هغه سره مرسته وکړه چې له خپلو ازموینو سره په اغېزمن ډول مخامخ شي. خو د يوسف په کیسه کې مور داسې یو کس هم وینو چې د سختۍ پر وړاندې يې یوازې غبرگون وښود؛ هغه د يوسف پلار، یعقوب و.

یعقوب خپل گران زوی يوسف هغه وخت له لاسه ورکړ چې نورو زامنو يې يوسف په غلامۍ وپلورله. څو کاله وروسته، د یوې ستري قحطۍ پر مهال، یعقوب خپل پاتې زامن، پرته له تر ټولو کشر زوی بنیامین څخه، مصر ته د خوراکي توکو د اخیستلو لپاره ولېږل. کله چې هغوی مصر ته ورسېدل، نو د هغه سړي مخې ته ودرېدل چې د خوراکي توکو د وېش مسؤل و. هغه يوسف و. يوسف خپل وروڼه وپېژندل، خو هغوی هغه ونه پېژانده.

يوسف هغوی ته هغه څه ورکړل چې اړتیا يې ورته وه، خو د دې لپاره چې معلومه کړي چې د دوی په شخصیت کې د تېرې لیدنې راهیسې کوم بدلون راغلی و که نه، هغوی يې له څو ازموینو څخه تېر کړل. په همدې ازموینو کې یو دا و چې يوسف غوښتنه وکړه چې هغوی بنیامین هغه ته راولي. يوسف داسې پلان جوړ کړی و چې تر هغه وخته پورې به د هغوی یو بل ورور، شمعون، د مصر په زندان کې بندي ساتي، ترڅو هغوی د هغه د حکم اطاعت وکړي او بنیامین هغه ته راولي.

د یعقوب زامن له ډېرو خوراکي توکو سره، خو پرته له شمعون څخه، کنعان ته بېرته ستانه شول. هغوی خپل پلار ته هر څه وویل، او یعقوب د هغوی د خبرو په اورېدو سره غبرگون وښود. هغه اجازه ورکړه چې حالات د هغه چلند کنټرول کړي.

«يعقوب چيغه کړه او وېي ويل: "تاسو ما له خپلو اولادونو څخه بې برخې کړی يم! يوسف لار، شمعون هم لار، او اوس غواړئ بنیامین هم یوسئ! هر څه زما پر ضد روان دي!"» (د پیدایښت دوه څلوېښتم باب، ۳۶ آیت).

د یعقوب غبرگون د هغه څه پر بنسټ په بشپړه توګه طبیعي و چې هغه په خپلو سترګو لیدلای شول. داسې ښکارېده چې هر څه غلط روان دي. خو په هېڅ حالت کې یوازې هغه څه چې ښکاري، ټوله رښتیا نه بیانوي؛ په دې حالت کې هم نه. په حقیقت کې، خدای د پردې تر شا کار کاوه. هر څه د یعقوب پر ضد نه وو. هغه پېښې چې رامنځته کېدې، په حقیقت کې د یعقوب او د هغه د کورنۍ لپاره د لویو برکتونو پر لور روانې وې. یعقوب نه بنیامین له لاسه ورکاوه او نه شمعون. هغه به له خپل هغه زوی يوسف سره بیا لیدل، چې له ډېرې مودې راهیسې ترې بېل شوی و. او هغه او د هغه کورنۍ به په مصر کې د اوسېدو لپاره یو ځای پیدا کاوه، داسې ځای چې د قحطۍ د پاتې کلونو لپاره به پکې د خوراک بشپړ برابر ونه موجود وو.

د یعقوب د دې غبرګون اغېز څه و؟ که څه هم دې کار د خدای پلان ونه دراوه؛ نه يې له يوسف او شمعون سره د هغه بیا یوځای کېدل ودرول او نه يې مصر ته د کورنۍ تګ

مخه ونيوله؛ خو د يعقوب ويجارونکو خبرو د هغه خپل احساساتي درد زيات کړ. د هغه بې اختياريه غبرگون هغه حالت چې له مخکې لا سخت و، د ټولو لپاره لا ډېر له فشار څخه ډک کړ.

يعقوب بايد څه کړي وای؟ هغه چې د خپلو زامنو د مصر د سفر کيسه يې واورېدله، کولای يې شول د خدای پخوانی مرسته په ياد راوړي او د هغه د اوسني او راتلونکي برابرۍ د ژمنې اعلان وکړي. داسې غبرگون به يعقوب او د هغه کورنۍ ته هيله ورکړي وای او هغه درد به يې کم کړی وای چې په مصر کې د پېښو له امله رامنځته شوی و.

د اسرانيو غبرگون.

مخکې مو د کنعان پر پوله ولاړ اسرانيل ياد کړی و. تاسو به په ياد ولرئ چې د هغه هېواد د پلټلو لپاره دولس جاسوسان لېږل شوي وو. هغوی بېرته هغو اسرانيليانو ته راغلل چې په تمه وو، او د کلکو دېوالونو لرونکو ښارونو او داسې ښمنانو په اړه يې وپرونکي راپور راوړ چې ماتول يې ناممکن ښکارېدل.

«موږ نه شو کولای له هغوی سره مخامخ شو! هغوی له موږ څخه ډېر ځواکمن دي! ... هغه هېواد چې موږ وپلټه، خپل اوسېدونکي به وځوري. هغه ټول خلک چې موږ هلته وليدل، ډېر لوی او غټ وو. ... موږ د هغوی په وړاندې ځانونه د ملخانو په څېر احساسول، او د هغوی په نظر کې هم همداسې وو» (د شمېرني ديارلسم باب، له ۳۱ څخه تر ۳۳ آيتونو پورې).

اسرانيو غبرگون وښود؛ هغوی اجازه ورکړه چې د جاسوسانو د هغه هېواد په اړه راپور د دوی کړنې وټاکي. په پای کې هغوی کنعان ته له ننوتلو څخه انکار وکړ. په دې حالت کې، يوازې غبرگون ښودلو نه يوازې عبرانيانو ته اضافي احساساتي درد ورساوه، بلکې هغوی د خدای له ارادې څخه هم محروم شول. د هغه ټول نسل، پرته له دوو کسانو، هېڅکله هغه هېواد په ميراث کې ترلاسه نه کړ چې خدای د هغوی لپاره غوښتلی و.

دوو جاسوسانو، يوشع او کاليب، د خپلې جاسوسۍ په سفر کې د ليدلو شيانو پر وړاندې يوازې غبرگون ونه ښود، بلکې ځواب يې ورکړ. يوشع او کاليب هماغه خنډونه وليدل چې نورو لسو جاسوسانو ليدلي وو، خو هغوی خپل حالات د دې پر بنسټ و ارزول چې خدای څه ويلي وو. هغوی د هغه هېواد د مخالفت پر وړاندې په دې ژمنه ځواب ورکړ چې خدای به د هغوی لپاره جگړه کوي.

«کاليب وويل: "راځئ چې سمدستي لاړ شو او هغه هېواد ونيسو. موږ به خامخا هغه فتح کړو"» (د شمېرني ديارلسم باب، ۳۰ آيت).

«یوشع وویل: "د څښتن پر وړاندې بغاوت مه کوی، او د هغه هېواد له خلکو څخه مه وېرېږئ. هغوی زموږ لپاره یوازې بې‌وسه ښکار دي! هغوی هېڅ ساتنه نه لري، خو څښتن له موږ سره دی! له هغوی څخه مه وېرېږئ!"» (د شمېرني څوارلسم باب، ۹ آیت).

د یوشع او کالیب دې ځواب هغوی ته زړورتیا ورکړه چې کنعان ته ننوځي، خپل دښمنان مات کړي، او پر هغه هر څه واکمني وکړي چې خدای ورسره ژمنه کړې وه.

موږ باید د سپېڅلي کتاب دغو بېلگو ته پام وکړو او یوازې د غبرگون ښودلو پر ځای، د ځواب ورکولو خپله وړتیا پیاوړې کړو.

موږ څنگه ځواب ورکړو؟

موږ په نهم فصل کې ولیدل چې انجیل موږ ته لارښوونه کوي چې ازموښتونه د خوښۍ د فرصتونو په توګه وګورو (د یعقوب لومړی باب، ۲ آیت). د دې ویلو بله لاره دا ده چې د کړاو پر وړاندې ځواب ورکړه، یوازې غبرګون مه ښیې. خو د انجیل له سمې پوهې پرته دا کار ناشونی دی. همدا لامل دی چې موږ په دې کتاب کې پر بېلابېلو موضوعاتو په غور او فکر کولو وخت تېر کړی دی.

موږ د سپېڅلي کتاب ډېرې کیسې څېړلي دي چې موږ ته ښيي د ژوند د ننګونو په منځ کې خدای څنگه کار کوي او هغه د څه کولو توان لري. موږ داسې بېلګې لیدلي دي چې خدای د انسان آزاده اراده او د هغې پایلې، حتی هغه کارونه چې هغه یې نه وو منظور کړي، د خپلو موخو د پوره کولو لپاره کارولي دي. موږ داسې پېښې هم لیدلي دي چې خدای له رښتینې بدۍ څخه رښتینې نېکي رامنځته کړې ده. دا کیسې زموږ د مرستې لپاره لیکل شوي دي.

«هغه څه چې ډېر پخوا په سپېڅلي کتاب کې لیکل شوي وو، زموږ د ښوونې لپاره لیکل شوي دي، ترڅو د زغم او هغه هڅونې له لارې چې له سپېڅلي کتاب څخه ترلاسه کوو، موږ هیله ولرو» (د رومیانو پنځلسم باب، ۴ آیت).

د انجیل له لارې د ترلاسه شوي دې پوهې په مرسته، اوس موږ پوهېږو چې څنگه ځواب ورکړو. کله چې ستونزې ستا مخې ته راشي، خدای ومنه. د هغه په اړه خبرې وکړه چې هغه څوک دی، هغه څه کړي دي، څه کوي، او څه به وکړي. هغه وختونه په یاد راوړه چې خدای په تېر وخت کې ستا مرسته کړې ده، او د هغه د اوسني او راتلونکي برابرۍ ژمنه په یاد وساته. د دې پر ځای چې یوازې هغه څه اعلان کړي چې ته یې ویني او احساسوي، خپلو ازموښتونو ته په دې اعلان سره ځواب ورکړه چې خدای ستا د ستونزې په اړه څه وایي.

• دا حالت له خدای څخه لوی نه دی، او نه یې هغه حیران کړی دی. هغه له مخکې د دې حالت سره د مقابلې لپاره پلان لري. مخکې له دې چې د هغه مرسته وویښم، زه به د هغه ستاینه او شکر ادا کړم.

• خدای په دې حالت کې د پردې تر شا کار کوي، ترڅو د خپل ځان لپاره تر ټولو زیات جلال او زما او د امکان تر حده د ډېرو خلکو لپاره تر ټولو زیاته نېکي رامنځته کړي.

• خدای به دا ټول د خپلو موخو د پوره کولو لپاره وکاروي، ځکه چې هغه له رښتیني بډۍ څخه رښتیني نېکي رامنځته کوي.

• زما آسماني پلار په مناسب وخت کې کار کوي، او کله چې سم وخت راشي، زه به پایله ووينم. که لنډمهاله برکت د اوږدمهاله او تلپاتې نېکۍ لپاره د څه مودې لپاره وځنډول شي، زه یې منم. په دې حالت کې پر هغه باور لرم چې هغه به هغه څه وکړي چې تر ټولو غوره دي.

• خدای به تر هغه وخته زما ملاتړ وکړي چې زه په بشپړه توګه له دې حالت څخه وباسي. هغه کولای شي چې حتی د دې ازمېښت په منځ کې هم ما د پرمختګ او مېوه‌ورکونکي ژوند کولو وړ وګرځوي.

کله چې ته په دې ډول ځواب ورکوي، نو ته اعلان کوي چې د خدای په نظر حقیقت څه دی، نه دا چې حالات یوازې څنګه ښکاري. بیا به د یوشع او کالیب په څېر، ته هم دا زړورتیا پیدا کړې چې له خدای سره په موافقۍ کې عمل وکړي.

د یوې ستونزې پر وړاندې ځواب ورکول په دې معنا نه دي چې ته د ستونزې له شتون څخه انکار کوي. بلکې معنا یې دا ده چې ته د انجیل په مرسته د هغې هاخوا لیدل پیلوي. د خدای کلام تا ډاډه کوي چې په یوه حالت کې یوازې هغه څه نه دي چې ته یې ویني او احساسوي. د هغه کلام څرګندوي چې خدای له تا سره دی، او د هغه حضور هماغه مرسته ده چې ته ورته اړتیا لري. هر څومره چې ازمېښت وپرونکی ښکاري، په یاد ولره چې هغه لنډمهاله دی او د خدای په ځواک بدلېدای شي.

«خدای زموږ پناهځای او ځواک دی... په ستونزه کې په ډېرې اسانۍ موندل کېدونکی او ازمویل شوی مرستندوی دی» (د زبور شپږ څلوېښتم باب، ۱ آیت).

«پر خدای هیله ولره، ځکه چې زه به بیا د هغه ستاینه وکړم، هغه چې د خپل حضور له لارې زما مرسته ده» (د زبور دوه څلوېښتم باب، ۵ آیت).

خو بیا هم، زه به خوشحاله یم.

کله چې ته له ویجاړوونکو حالاتو سره مخ کېږي، نو باید د خوشحالېدو انتخاب وکړي. دا هغه وخت سخت کېدای شي چې هر هغه څه چې ته یې ویني او احساسوي، تا ته وایي: «مات شه» او «لاس واخله». خو یوازې د غبرګون ښودلو پر ځای ځواب ورکول د دې هڅې ارزښت لري.

نبي حبقوق هم له همدې ډول حالت سره مخ شوی و. هغه د اسرائیلو د جنوبي سلطنت، یهودا، د ملي شتون په وروستیو ورځو کې خدمت کاوه. د بیا بیا توبې نه کولو او

بتپرستی له امله، هغه ملت د بابل د سترواکۍ له خوا د له منځه تللو په درشل کې و، بیت المقدس به سوځول کېده، او خلک به یوې پردۍ خاورې ته جلاوطنه کېدل. سپېڅلی کتاب د دې راتلونکې مصیبت په وړاندې د حبقوق غبرگون ثبتوي.

«که څه هم د انحر په ونو کې گلان پیدا نه شي، او په تاکنونو کې انگور نه وي؛ که څه هم د زیتونو حاصل له منځه ولاړ شي، او کروندې تشې او شاړې پاتې شي؛ که څه هم پسونه په څړځایونو کې مړه شي، او د څارویو ځایونه له څارویو څخه تش شي، بیا هم زه به په څښتن کې خوشحاله یم! زه به په خپل نجات ورکونکي خدای کې خوښي وکړم. څښتن خدای زما ځواک دی! هغه به ماته د هوسۍ په څېر ټینګې پښې راکړي او خوندي لوړو ځایونو ته به مې ورسوي» (د حبقوق درېیم باب، له ۱۷ څخه تر ۱۹ آیتونو پورې).

پام وکړئ چې حبقوق هېڅ ځای نه وايي چې هغه د خوښۍ/حساس کوي. هغه د خپلې ارادې د کارولو او په دې حالت کې د مناسب ځواب د انتخابولو خبره کوي. هغه څنګه دا کار وکړای شو؟ هغه پوهېده چې د هغه حالات له قادر مطلق څښتن څخه لوی نه دي. هغه باور درلود چې خدای به د هغه ځواک وي او له هر هغه څه څخه چې راتلونکي وو، هغه به په خوندي توګه وباسي. دې پوهې د هغه بار سپک کړ او د خدای لپاره یې لاره برابره کړه چې حبقوق ته خپل نجات څرګند کړي.

• ->>> • <<<- •

د انجیل له لارې د ترلاسه شوي سمې پوهې په مرسته، یعنې د دې په پوهېدو سره چې خدای څوک دی او هغه زموږ په ژوند کې څنګه کار کوي، موږ په رښتیا کولای شو د څښتن د نېکۍ او د انسانانو د اولادونو لپاره د هغه د حیرانوونکو کارونو له امله د هغه ستاینه وکړو. هر څه چې زموږ شاوخوا ښکاري، موږ کولای شو نالیدلی خدای او د هغه مرسته ومنو، په دې باور سره چې په مناسب وخت کې به موږ ښکاره او ملموسي پایلې وویښو. کله چې موږ زده کړو چې د ژوند ننګونو ته د خدای د کلام له لارې ځواب ورکړو، نو حتی په تر ټولو سختو ازموینو کې هم بریا ترلاسه کولای شو.

پایله

په دې لوبډلې نړۍ کې له ستونزو پرته د ژوند کولو په څېر هېڅ شی نشته. موږ ټول له بېلابېلو ننګونو سره مخ کېږو، له کوچنیو ستونزو څخه نیولې تر سترو ناورینونو پورې. د ژوند له ناورینونو څخه د تېښتې هېڅ لاره نشته، نو موږ باید د دغو دوو سترو پوښتنو ځوابونه ولرو: دا ولې پېښ شول؟ خدای څه کوي؟ د دې کتاب موخه همدا وه چې د «ولې» او «څه» دغو پوښتنو ته ځوابونه وړاندې کړي. زه باور لرم چې اوس تاسو پوهېږئ چې د انجیل له مخې دغو پوښتنو ته څنګه ځواب ورکړئ.

• ستونزې ولې شته؟ ځکه چې دا په داسې نړۍ کې د ژوند یوه برخه ده چې د ګناه له لعنت څخه اغېزمنه شوې ده؛ داسې نړۍ چې په عدن باغ کې د آدم له ګناه څخه وروسته په ناوړه توګه اغېزمنه شوې ده.

• خدای څه کوي؟ که څه هم خدای هېڅکله د ژوند د ازمېښتونو سرچینه نه دی، خو هغه توان لري چې دا ازمېښتونه د خپلو موخو د پوره کولو لپاره وکاروي او له رېښتیني بدۍ څخه لویه نېکي رامنځته کړي، په داسې حال کې چې هغه د تلپاتې زمانې لپاره خپله کورنۍ راټولوي.

موږ په انجیل کې د ډېرو رېښتینو خلکو کیسې څېړلې دي چې له رېښتینو ستونزو سره مخ شوي او له خدای څخه یې رېښتینې مرسته ترلاسه کړې ده. دا بېلګې موږ ته ښيي چې خدای څنګه د ژوند له ازمېښتونو څخه د خپل جلال او د خپلو خلکو د نېکۍ لپاره کار اخلي. هیله ده چې تاسو د هغوی له کیسو څخه هڅونه ترلاسه کړئ وي.

موږ د خپل ځان په اړه هم د «ولې» او «څه» پوښتنو په اړه خبرې کړې دي.

• کله چې ستونزې زموږ مخې ته راشي، موږ باید څه وکړو؟ د خوشحالهېدو انتخاب وکړه. خدای ومنه. دې ته د څښتن د ستاینې د یوه فرصت په توګه وګوره؛ دا اعلان کړه چې هغه څوک دی، هغه څه کړي دي، څه کوي، او څه به وکړي.

• موږ ولې باید خوشحاله شو؟ ځکه چې د څښتن د نېکۍ او د انسانانو د اولادونو لپاره د هغه د حیرانوونکو کارونو له امله د هغه ستاینه کول تل مناسب دي.

هر څه چې ژوند یې ستا مخې ته راوړي، ته کولای شي له دې ډاډه سره ورسره مخ شي چې ستا ازمېښتونه د خدای له خوا نه دي راغلي. ته ډاډه کېدای شي چې ستا ناورینونو

هغه نه دی حیران کړی. خدای ستا د حالت په اړه د ځمکې له پیدا کېدو څخه مخکې پوهېده، او د هغې د حل لپاره له مخکې څخه یو پلان لري. از مېښت هر ډول وي، هغه له خدای څخه لوی نه دی. هغه به تر هغه وخته ستا ملاتړ وکړي چې په بشپړه توګه دې له هغه حالت څخه وباسي. له همدې امله، ته کولای شي خپلې ننگونې ته د هغه د کلام له لارې ځواب ورکړي او د خدای جلال څرګند کړي، او په دې توګه د هغه لپاره لاره برابره کړي چې خپل نجات درته څرګند کړي.

کله چې دا اوسنی سخت وخت تېر شي، نو ته به شاته وګوري او په څرګنده توګه به وويني چې خدای خپله ژمنه پوره کړې ده. کله چې هغه د خپلې کورنۍ لپاره خپل پلان پوره کاوه، نو د خپل ځان لپاره یې تر ټولو زیات جلال او د امکان تر حده د ډېرو خلکو لپاره یې تر ټولو زیاته نېکي رامنځته کړه؛ او ته به هم په هغوی کې شامل یې.

